

Vefa

Kış 2025 - Sayı 25
Dergi - Bülten

Dosya Konusu:

Göç ve Göçmenlik

Prof. Dr. Cihan OKUYUCU
Bir Mana Yolculuğunun
751. Yılında

Doç. Dr. Güler GÜNEŞ ASLAN
Mülteci Geri Dönüşüne Yönelik
Bir Bakış

Melih Sâdik KÜÇÜKER
Zahide Tuba Kor ile Göç ve Göçmenlik
Meselesi Üzerine Bir Söyleşi

Hatice Ece ERÇİN
Bir Hicret Olgusu Olarak
Göç Karşısında Ensar Bilinci

Merve DEMİR
Uluslararası Göç Olgusunun Kavramsal
Bir Okuma Üzerinden Değerlendirilmesi

Mehmet Tarık COPUR
Uluslararası
Göç ve Güvenlik

TÜRKİYE'NİN İLK TAMAMEN DİJİTAL ARAÇ FİNANSMANI

2 Yıldır
Sizinle

Kuveyt Türk'ün yenilikçi Dijital Araç Finansmanı ile finansman sürecinizi dijitalden tamamlayın, hayalinizdeki araca avantajlı kar oranları ile hemen kavuşun.

KUVEYTTÜRK

Kıymetli okurlarımız,

Coğrafyamızda umutların yeniden yeşerdiği tarihi bir sürece tanıklık ediyoruz. Suriye’de uzun yıllardır devam eden zulme karşı direnen kardeşlerimizin elde ettiği büyük zafer, sadece bir bölgenin değil, tüm mazlumların hak ve adalet mücadelesinin bir simgesi haline gelmiştir. Anadolu, asırlardır mazlumların sığınağı olmuş; göçmenlere kucak açmayı ve mültecileri ağırlamayı insanlığın en büyük erdemlerinden biri olarak benimsemiş ve muhacir kardeşlerine ensar olma bilincini daima diri tutmuştur. Bu sayımızda, geçmişten miras aldığımız değerlerle insanî sorumluluklarımızı yerine getirmenin önemini bir kez daha vurguluyoruz.

Kurucularımız, ilmin memleket dahilinde ve haricinde yayılmasını en büyük sorumluluk olarak kabul etmiş; milli anane ve kültürümüzü gelecek nesillere aktarmayı, ahlak ve maneviyat temelinde bir nesil inşa etmeyi kendilerine görev bilmişlerdir. Bugün dünya büyük bir değişim ve dönüşüm sürecinden geçerken, bizim üzerimize düşen bu değişimin bir parçası olmak değil; insanlığın ihtiyaç duyduğu hikmeti, adaleti ve merhameti yeniden hatırlatmaktır.

Değerli okurlarımız,

2024-2025 akademik yılının ilk yarısını bitirirken yurtlarımızdaki öğrencilerimizin sosyal, kültürel ve akademik gelişimlerini takip ediyor; başta yüksek lisans, doktora ve doktora özel araştırma burslarımız olmak üzere binlerce öğrenciye burs imkânı sunarak ilmi birikime sahip, topluma değer katan insanlar yetiştirmeye devam ediyoruz. Yine 50. Yılıımız anısına 36’sı 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen bölgelerde, 14’ü İstanbul’da ve 1’i Afrin’de olmak üzere toplam 51 kütüphane projesini inşallah bu dönem tamamlıyoruz.

“Göç ve Göçmenlik” dosya konulu bu sayımızı katkılarıyla zenginleştiren Prof. Dr. Cihan Okuyucu, Doç. Dr. Güler Güneş Aslan ve Zahide Tuba Kor’a teşekkürlerimi sunuyor, lisansüstü bursiyerlerimizden Hatice Ece Erçin, İbrahim

Necmeddin Bilal ERDOĞAN

İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı

Kaşgar, Merve Demir, Rabia Aybüke Yavilioğlu, Sabriye Taylanhan, Ali Ouremi’ye emeklerinden ötürü teşekkür ediyorum.

Her sayımızda olduğu gibi bu sayımızda da İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitemiz, vakıf genel merkez birimleri ve yurtlarımızın faaliyetlerine dair bilgilendirmelere yer verdik.

Geçtiğimiz aylarda rahmet-i rahmana kavuşan Vakfımızın kurucularından Ersin Nazif Gürdoğan hocamız, fikirleri ve eserleriyle gönüllerde derin izler bırakan, ilim ve irfan yolunda bir ömür vakfetmiş kıymetli bir akademisyendi; kendisine Allah’tan rahmet, ailesine ve tüm sevenlerine sabır ve başsağlığı diliyorum.

Vefa Dergimizin 25. sayısını sizlere emanet ederken, bu sayıda medeniyetimizin köklü değerlerini ve taşıdığımız büyük sorumlulukları bir kez daha hatırlatıyoruz.

Gelecek sayıda buluşmak üzere keyifli okumalar.

Zahide Tuba Kor ile Göç ve Göçmenlik Meselesi Üzerine Bir Söyleşi <i>Melih Sâdık KÜÇÜKER</i>	4 - 11
Mülteci Geri Dönüşüne Yönelik Bir Bakış <i>Doç. Dr. Güler GÜNEŞ ASLAN</i>	12 - 18
Bir Mana Yolculuğunun 751. Yılında <i>Prof. Dr. Cihan OKUYUCU</i>	19 - 28
Uluslararası Göç ve Güvenlik <i>Mehmet Tarık COPUR</i>	29 - 34
Bir Hicret Olgusu Olarak Göç Karşısında Ensar Bilinci <i>Hatice Ece ERÇİN</i>	35 - 36
Lübnan Sinemasından Bir Örnek: Nadine Labaki'nin Kamerasından Kefernahum veya Kimliksiz Hayatlar <i>Mehmet Ali YAFEZ</i>	39 - 40
İspanya'da Müslümanlar ve Göç <i>Muhammed Bilal ÖZYÜKSEL</i>	51 - 54
Bülten Eğitim Kültür Müdürlüğü	63 - 64
Bülten Yurtlar	65 - 78
Bülten Kurucu ve Bağışçı İlişkileri Müdürlüğü	79 - 81
Bülten VEFADER	82 - 84
Bülten Sabahattin Zaim Üniversitesi	85 - 89

Zahide Tuba Kor ile Göç ve Göçmenlik Meselesi Üzerine Bir Söyleşi

Melih Sâdık KÜÇÜKER
Vefa Dergisi Editörü

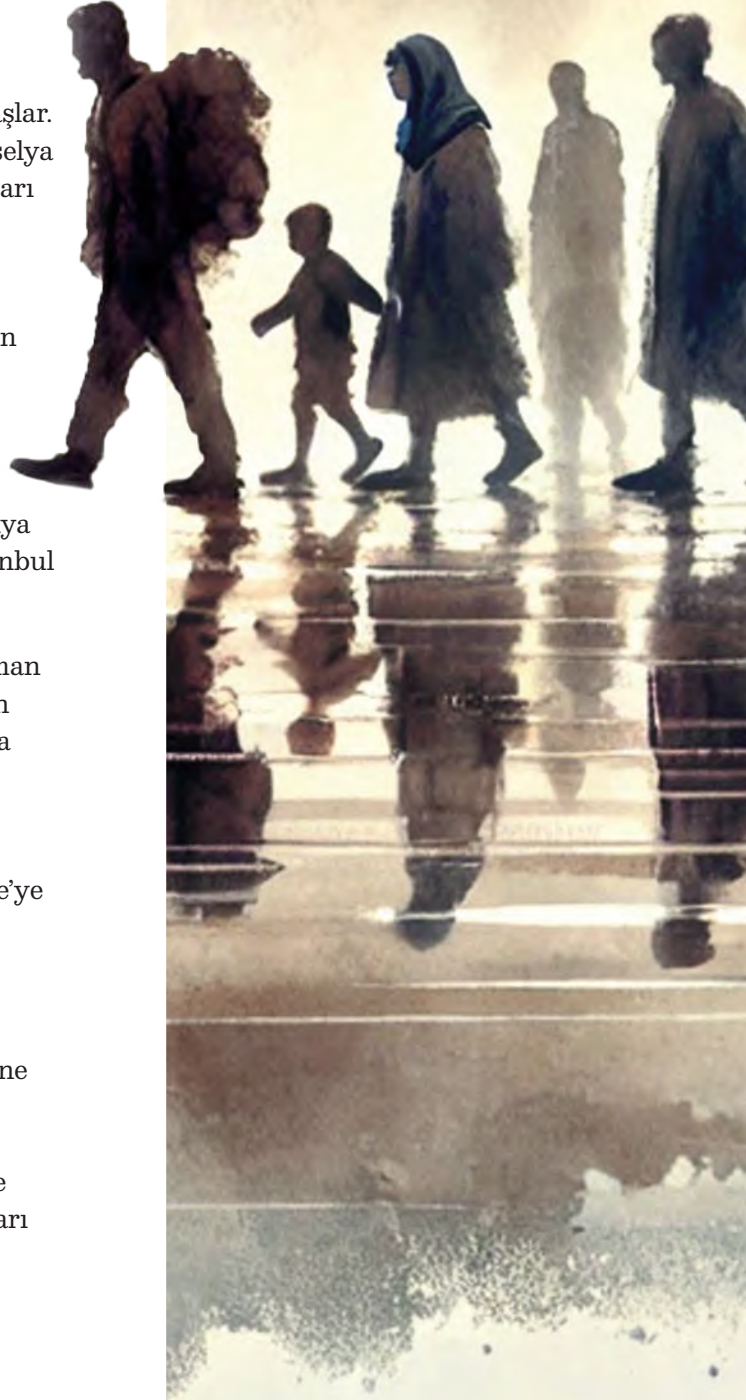
Hocam öncelikle röportaj teklifimizi kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Son haftalarda Filistin'den Lübnan'a da sığırayan İsrail soykırım ve vahşeti olası göç dalgalarını da gündeme getirirken ülkemiz Lübnan'da yaşayan Türk vatandaşları adına başarılı bir tahliye operasyonuna imza attı. Anadolu topraklarında göçmenliğin nasıl bir tarihi tecrübesi var?

Anadolu, tarih boyunca göç yolları üzerindedir; hem göç almış hem göç vermiş hem de geçiş ülkesi olmuştur ve bu vasfı, coğrafya kader olduğundan değişmeyecektir.

Rusların 1783'te Kırım'ı ilhakıyla coğrafyamıza göç dalgası başlar. Daha sonra Boşnaklar, Pomaklar; Girit, Mora, Epir, Sakız, Teselya Müslümanları; Romanya, Bulgaristan ve Karadağ Müslümanları gelirler. Bunların hepsi Türk değil, bir kısmı Balkanların Müslümanlaşmış Slav halklarıdır. Ayrıca Macar ve Polonyalı mülteciler de gelir. Osmanlı-Rus Savaşı sonucunda Gürcüler, Çerkezler, Dağıstanlılar, Azeriler göç eder. 1880'lerden itibaren Rus Çarlığı'ndaki pogromdan kaçan Aşkenaz Yahudiler gelir. 1912-1913 Balkan Savaşlarında Arnavut, Makedon ve Bulgar Müslümanlar göçer. Daha ilginç, 1917 Bolşevik Devrimi sonrası devrik Çar ailesinden hayatta kalanların İstanbul'a sığınmasıdır. Lozan'dan sonra nüfus mübadelesiyle Batı Trakya dışındaki Müslümanlar Yunanistan'dan Türkiye'ye gelir; İstanbul dışındaki Rum nüfus da Yunanistan'a göçer.

Kısaca Osmanlı'nın toprak kayıplarıyla içeri 5 milyon Müslüman akarken Birinci Dünya Savaşı'nın etkisiyle 2 milyon Hristiyan nüfus (Ermeniler, Rumlar) dışarı çıkar. Öyle ki tarihte ilk defa Anadolu dini bakımdan bu kadar Müslüman, etnik bakımdan da bu kadar Türk ve Kürt olur. Bu arada Osmanlı, Balkanlar ve Kafkaslardan göçenlerin bir kısmını Suriye coğrafyasına yerleştirir. Anadolu'da kalanlara biz bugün Türk diyor, Suriye'ye yerleştirilenleri Arap sayıyoruz; halbuki kökenler aynıdır.

20. yüzyıl boyunca Balkan ülkelerinden göçler devam eder. Almanya'da Nazilerin yükselişiyle Almanlar ve Yahudilerden İstanbul'a göç olur. Doğu Türkistan komünist Çin'in kontrolüne geçtikten sonra 1950'lerde bugüne kadar süren Uygur göçleri başlar. İran'da 1979 Devrimi sonrası Humeyni rejiminde yaşamak istemeyenler gelir. Sovyet işgali nedeniyle 1980'lerde Afganlar ülkemize sığınır. 1990'larda Bosna ve Kosova savaşları

sırasında Boşnak ve Arnavut göçü yaşanır. 1991 Körfez Savaşı akabinde Irak'ın kuzeyinde ve güneyinde çıkan isyanı Saddam Hüseyin'in ordusu bastırmaya kalktığında büyük bir Iraklı Kürt nüfus sınırimıza gelir. Kısaca, çevre coğrafyalarda her ne zaman savaş ve istikrarsızlık yaşansa İstanbul ve Anadolu ana göç istikametlerinden biri olur. Kimisi savaştan sonra ülkesine geri döner, kimisi Avrupa'ya veya başka ülkelere gider; kimisi de ülkemizde kalır. "Bk. B. Berat Özipek ve Faik Tanrıku'nun *Geçmişten Günümüze Türkiye'de Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Algular, Olgular ve Gerçekler* (Nobel, 2021)."

Peki savaşlardan kaçıp ülkemize sığınan bu göçmenlere yerel halkın tepkisi nasıl olmuş?

Kapılarını açıp her türlü yardımı yapanlar olduğu gibi, onları devletin ve halkın sırtında bir yük görüp çekip gitmeleri için eziyet çektirenler de olmuş. Aslında tepki türleri her devirde ve her coğrafyada benzerdir. Durumu çarpıcı bir şekilde ortaya koyan Samiha Ayverdi'nin *Hey Gidi Günler Hey* (sf.83) kitabından bir alıntıyı paylaşayım. "*Balkan Harbi sırasında İstanbul'a akın eden muhacir kafileleri onların neslinde öylesine menfi bir imaj meydana getirmiş olmalı ki soğuk kış günleri camilerde yer gösterilen bu diyar gariplerine bir nazar-i merhamet dahi fırlatmadan 'Bitli muhacirlerin, sümüklü çocukların etrafı kirletmesine kim izin vermişse cezalandırılmalı. Sanki İstanbul'dan başka gidecek yer kalmamış gibi buraya doluştular. Şu muharebe bir bitse de hepsi yerli yerine dönseler, etrafımız da onlardan temizlerse' diyorlardı.*" Balkan göçmenlerinin Türkiye'de doğmuş sonraki nesillerinden bile okulda veya mahallesinde dışlamayı tadanlar olmuş. Ama nihayetinde bu ülkenin bir parçası haline gelmişler. Daha ilginç olan, İstiklal Harbi'nde kendi babaannemin yaşadığı Aydın'a Yunan ordusu girerken ve etrafı ateşe verirken Menderes Nehri'nin bir tarafındaki ahali öbür tarafına kaçmış. Dul kalan ninem de iki küçük çocuğuyla kaçanlardanmış. Nehrin öte tarafındaki varlıkları beklenenden uzun sürdüğü ve sokaklarda kaldıkları için yerel ahali şöyle sayıklar olmuş: "On günler yetmedi, bitli muhacirler gitmedi." Hâlbuki ikisi de Aydın'ın kendi ahalisi.

Yani şunu görüyoruz: Göçmenin sadece yabancı değil, yerlisi de -eğer kalış süresi uzarsa- rahatsızlık uyandırıyor. Bu sürenin on yıl olması gerekmiyor, babaannemin örneğinde on günler bile yetiyor. Kahramanmaraş depremlerinden sonra da bazıları depremzedeleri bağrına basıp kendi evini, eşyasını, her şeyini paylaştı; bazıları ise doğrudan veya dolaylı metotlarla geri dönmeye zorladı, kaçırttı. Böyle acı hikayeleri depremzedelerden dinledim. Kısaca, misafirliğin kısası makbul sayılıyor, uzadıkça huzursuzlukları tetikliyor.

Yüzyılın başından itibaren ulus devletlerin çoğalmasa ile birlikte zihinlerde Suriyeli, Ürdünlü, Lübnanlı gibi kimlik kalıpları oluştu. Halbuki bu ülkelerde birçok mülteci kampları ve göçmenler de bulunuyor. Arap coğrafyasındaki göçmen hareketlilikleri ulus devletler için bir kimlik çatışmasına sebep oluyor mu?

Aslında ulus-devlet dense de Ortadoğu uluslaşmamış bir devletler sistemidir. Çizilen sınırların içine farklı kimlikler dayatılsa da bunların çoğu sunidir. Ama devletler sistemi kalıcılaşırken suni kimlikler de yerleşti tabii ki. Ortadoğu, -tıpkı Anadolu gibi- mültecilerin ve göçmenlerin hem kaynağı hem geçiş yolu hem de nihai varış noktasıdır. Bu göç hareketliliği, bölgenin siyasi, iktisadi ve toplumsal yapısını/kaderini etkiler. 20. ve 21. yüzyılda en çok mülteci alan ülkeler Suriye, Ürdün ve Lübnan; en çok ekonomik göçmen alan ise Körfez'dir. Mesela Ürdün'de nüfusun yarısından fazlası mültecidir (Filistinli, Iraklı, Suriyeli); ama Filistinlilerin çoğuna Ürdün vatandaşlığı verilir. Lübnan nüfusunun 2023 itibarıyla dörtte biri mültecidir (Filistinli, Suriyeli) ve mülteciler istenmediğinden çekip gitmeleri için gayriinsani şartlarda yaşamaya mahkûm edilir. Suriye de 20. yüzyılın başından itibaren Ermeni, Asuri, Çerkez, Kürt, Filistinli, Iraklı vd. mültecilere sığınak olur; öyle ki savaştan evvel 2007'de dünyada en çok mülteci barındıran ikinci ülke konumundaydı.

Aynı zamanda bölgede sadece savaşlar değil, baskıcı rejimlerin varlığı ve zulümleri yüzünden de

Ortadoğu ülkeleri birbirine veya dışarıya bolca göç verir. Mesela Baas rejiminden kaçan muhalif Suriyeliler 1960'lardan itibaren Lübnan, Ürdün, Mısır, Körfez ve Batı'ya göçer. Veya Mısır'da Müslüman Kardeşler mensupları 1950'lerden itibaren Körfez ülkelerinde kendilerine hayat alanı bulur. Özellikle akademisyen ve profesyonel meslek sahibi bu göçmenler, gittikleri yerin kalkınmasında önemli roller oynadıkları gibi, siyasi fikirlerini de taşıyarak siyasetin yasak olduğu kraliyet rejimlerinde yerli muhalif unsurların doğuşuna zemin hazırlarlar ve bu bağlamda kimlik çatışmasından ziyade fikri uyanışa vesile olduklarından zaman içinde bir kısmı, rejimler tarafından tehdit olarak algılanır.

Göçmen hareketliliğinin kimlik çatışmasına yol açtığı en çarpıcı örnek Lübnan'dır; bu da siyasi sistemin 1932 nüfus sayımı esas alınarak mezhepler temelinde şekillenmesinden, yani kimlik siyasetinden kaynaklanır. Filistinli mültecilerin varlığı nüfus dengelerini Sünni Lübnanlılar lehine değiştirdiği ve mülteci kampları İsrail'e karşı direnişin merkezine dönüştüğü, bu da İsrail'in saldırılarını tetiklediği için özellikle Hristiyanların öfkesini çeker. Mültecilerin varlığı ve direnişi -Lübnan içi çözümsüz meselelerin ve Lübnanlı aktörlerin kendi kimlik mücadelelerinin de etkisiyle- 1975'te iç savaşı, 1982'de İsrail işgalini tetikler. Lübnan'ın kendi özgün şartları ve bölünmüşlüğü, mültecilerin varlığını bir tehdit kaynağına dönüştürür.

Buna mukabil kurulduğunda oldukça geri haldeki Ürdün'ü ve Körfez ülkelerini modern devletlere dönüştürenler, başta

Filistinli mülteciler olmak üzere göçmenlerdir. Filistinliler Arapların en eğitilmiş ve çalışkan kesimi olup gittikleri yerin kalkınmasında önemli roller icra etmişti. Önemli bir not da düşmek isterim: Mülteciler, genellikle bir güvenlik tehdidi, bir çatışma kaynağı olarak sunulur. Oysa can tehlikesi altında her şeylerini geride bırakıp zorunlu olarak göçtükleri için yabancı ortamlarda hayata tutunabilmek ve kendilerini kabullendirebilmek, aynı zamanda kurtuluş için çareler aramak amacıyla -yerli halklara kıyasla- çok daha fazla çalışıp çabalamak, düşünmek ve üretken olmak zorundadırlar. Tam da bu yüzden dünya tarihinde çığır açıcı işler, fikirler ve icatlar çoğu zaman göçmenlerden çıkmıştır.

Bir göçmenin yeni muhitinde sosyal olarak karşılaştığı en temel problemler nelerdir?

Göçmenlik birkaç türdür. Gönüllü veya ekonomik sebeplerle göçenler vardır; bunların gittikleri yere uyum sağlaması daha kolaydır. Can havliyle vatanından ayrılanların, hele de savaştan kaçanların problemleri diğer türlerle kıyaslanamaz. Çünkü onlar, tek bir sırt çantasıyla veya şanslıysa en fazla bir araba eşyayla kaçarlara; sahip oldukları tüm malı-mülkü, aile-akraba-arkadaşları, hatıraları, hatta sevdiklerinin kabirlerini geride bırakarak bilinmez bir yolculuğa çıkarlar. Göç yolları da çoğu zaman tehlikelerle doludur.

Mülteci/sığınmacı, kökünden kopan, vatanını -yani aidiyetini ve onurunu- yitirendir. Gittiği muhite -hele de dili, kültürü farklıysa- ayak uydurmakta zorlanır, yabancılaşma hisseder. Hangi ülkeye giderse gitsin,

isterse aynı dil ve kültürden olsun fark etmez, dışlamacı zihniyetekilerin aynı klişelerine ve aşağılamalarına maruz kalır, değersizleştirilir. Bana en ilginç gelen, Lübnan'daki Filistin mülteci kamplarına sığınmış Suriye'den gelen bazı Filistinli mültecilerin kamptaki bazı Lübnanlı Filistinlilerce benzer klişelerle dışlanmalarıydı. Yabancı olduklarından muhitinde gözler hep onların üzerindedir. Her hal ve davranışları farklı bir kesimde rahatsızlık uyandırır, eleştirilere konu olur. Sürekli kendini savunma pozisyonunda bırakılır. Mültecinin hep bir mülteci olarak kalması beklenir; normalleşmesi ve daha iyi bir hayata kavuşması yadırganır.

Buldukları ülkelerin vatandaşları neden muzdaripse mülteciler de aynıysından, daha fazlasıyla muzdariptirler. Buna rağmen yaşanan iktisadi, sosyal ve siyasi gelişmelerin günah keçisi ilan edilirler. Güvenlik tehlikeye girdiği veya iç siyasi dengeler değiştiği anda ilk

bedel ödeyen gruptur. Tam da bu yüzden kolay kolay istikrara kavuşamazlar; kavuşmalar bile gün gelir yeniden göç yollarına düşmek zorunda kalırlar. Resmen mülteci statüsünde değilse hukuki korumadan mahrum kalırlar. Tam da bu yüzden sığındıkları ülkelerdeki suçluların cazip hedefine dönüşürler. Hırsızlık, dolandırıcılık, gasp, şantajla para koparma, taciz-tecavüz, kaçakçıların eline düşme, ırkçıların saldırıları gibi suçlara maruz kalma riskleri, eğer haklarını arama imkânı yoksa, yerli halktan çok daha yüksektir. Sağlık problemleri diğer insanlara kıyasla daha fazladır. Ülkelerinde yaşadıkları, göç yollarında karşılaştıkları, gittikleri ülkelerde maruz kaldıkları travma ve üzüntüler, belirsiz bir gelecekte ve/ya ailenin geri kalanından haber alamamaktan duyulan sürekli kaygı, sığındıkları yerlerde sağlıklı evlerde/ ortamlarda yaşamaya/çalışmaya mahkûmiyet gibi nedenler, bağışıklık sistemlerini zayıflatır,

bu da psikolojik ve fizyolojik sağlıklarını olumsuz etkiler.

İyi bir eğitim almak bütün göçmen çocuklar için en temel, hatta varoluşsal bir meseledir. Ancak bazı çocuklar savaşın ve göçün etkisiyle eğitim fırsatını kaçırmış, bazıları hem çalışıp para kazanması hem de okuması gerektiği için okulda başarılı olamaz, bazıları dil farklılığı yüzünden dersleri anlamakta zorlanır, bazıları da derslerinde başarılı olsa bile akran zorbalığı ve ırkçılık nedeniyle sosyalligini yitirip içe kapanır ve okula gitmek istemez. Ne kadar kalifiye ve profesyonel meslek sahibi olurlarsa olsunlar her işte çalışamazlar. Mesela Lübnan'da Filistinli mültecilerin 70 küsur alanda çalışması yasaktır. Çalışma izni almak kolay olmadığından çoğunlukla kaçak ve ucuz iş gücüdürler, bazen düşük ücretlerini bile tam alamazlar. Ama yerli halk göçmenlerin iş alanında yaşadığı mağduriyetleri bilmediğinden onları kendi işlerini gasp edenler

olarak görür. Hayat tarzları, değerler sistemi, aile yapısı ve aile içi ilişkiler, bireysel alışkanlıklar değişir. Çocuklar ve gençler okullarda dil öğrenip yeni ortama daha kolay uyum sağlarken ebeveynler -yaşlarına ve eğitim seviyelerine bağlı olarak- bu noktada geride kalırlar. Bu da ebeveyn-çocuk ilişkisini değiştirir. En büyük zorluğu, uyum imkânı olmayan ve vatan hasreti çeken yaşlılar yaşar. Göçmenlerin üçüncü nesil, tamamen asimile olup yaşadığı ülkenin kültürü, dili ve dinini benimser.

Suriye’de savaş sonrası farklı mezhep ve ideolojilere sahip birçok kişinin savaşı ve göçe dair tanıklıklarını “Tuz ve Taş Üstünde: Suriye’de Rejim, Savaş ve Göç” kitabınızda derlediniz. Kitabınıza isim olarak seçtiğiniz Nizar Kabbani’nin bir şiirinde geçen “Tuz ve Taş Üstünde Uyuyan Kentler” ifadeleri sizde neleri çağrıştırdı?

Aslında kitaba bu ismi veren yayıneviydi, editörlerden Nermin Tenekeci’nin teklifiydi. Sebebi, Suriye’yle ilgili kitapların çok az okunmasıydı. Benim istediğim *Suriye’de Rejim, Savaş ve Göç* başlığı tek başına konya satılmayabilirdi. Biraz gizemli bir başlık olsun, merak uyandırsın istediler. Tuzun halkın çektiği acıyı ifade etmesinden ve savaşta Suriye yerleşimlerinin bombardımanlarla yerle bir edilmesinden, bazı yerlerde taş taş üstünde kalmamasından hareketle, çok önemli bir Suriyeli şair, yazar ve diplomat olan Nizar Kabbani’nin 1984’te Beyrut’ta iç savaş yaşanırken kaleme aldığı “Yasaklanmış Şiirler”inden bu dizeyi üst başlık yaptılar. Düşünebiliyor musunuz, 2011’den beri sınır komşumuzda savaş var ve ülkemize 4 milyona yakın Suriyeli sığınıyor, birlikte yaşıyoruz; ama Suriye ve Suriyelilerle ilgili kitaplar okunmuyor! Tam da bu yüzden sosyal medyada yalan yanlış her türlü bilgi yayılıyor,

halkımızın zihnini manipulatörler dolduruyor, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı artıyor. Bu üzücü bir durum... Öte yandan kitabım büyük ilgi gördü, 6. ayında 2. baskıyı yaparak bizi şaşırttı. Bu, muhtemelen hem piyasaya çıkışının 7 Ekim Aksa Tufanı’nın akabine denk düşmesiyle, hem de sözü Suriyelilere verip onlara kendilerini anlattırma ile alakalı. Suriye’yi yılladır yakından takip edip bu konuda yazıp çizenler bile kitabımı okuyunca “hiç bilmediğim o kadar çok şey öğrendim ki”, “ne kadar çok şeyin farkında değilmişiz” diye geri dönüş yaptılar.

Vakit ayırdığınız için çok teşekkür ederim. Senelerden beri bu sahada araştırmaları olan birisi olarak birçok mülteci kampı gördünüz ve göçmenlerle de görüşmeleriniz oldu. Son olarak göçmenlik ve göç konusuna dair unutamadığınız hatıralarınızdan bahsedebilir misiniz?

Türkiye, Suriye, Lübnan ve Avrupa'dan yüzlerce Suriyeli mülteciyle online veya yüz yüze görüştüm. Suriye ve Lübnan'daki kampları gezdim. Unutamadığım o kadar çok hikâye ve hatıra var ki... Rejime karşı savaşırken felç düşmüş veya sakat kalmış hayatının baharında yatağa bağımlı gencecik erkekler... Bütün oğulları ve damatları savaşta şehit düşmüş anneler... Kanseri olup yatağa düşene kadar Suriye'de savaşmış babalar... Rejimin kuşattığı Şam Kırsalı'ndaki ilçesine, tünel kazarak rejim bölgesinden yiyecek kaçırma operasyonuna katılan 300 arkadaşından dörtte üçünü bu süreçte şehit veren bir bacağı kesilmiş savaşçı...

Rejimin hapishanesine düşen aile bireylerinden yıllarca haber alamayıp sabır içinde bekleyenler... (En ilginç, 1982'de rejim tarafından kaybedilen nişanlısını hala ya bir gün gelirse ümidiyle bekleyen 50'li yaşlarında Halepli bir hanımdı.)

Bütün ailesini savaşta yitirip tek başına veya birkaç kardeş kalan, bir anda büyümek zorunda kalan çocuklar...

Halep'te müdirelik yaptığı ortaokulda öğrencilerinin hafızlık icazet töreninin Rus savaş uçaklarınca bombalanması sonucu 70 öğrencisiyle birlikte yeni evlendiği eşini, işini, emniyetini, sağlığını, görme yetisini ve nihayet diğer bir bombalamada evini yitiren, Kilis'te felçli halde yatağa bağımlı yaşayan gencecik öğretmen...

İdlib'de rejimin bombaladığı ilkokuldan battaniyeler dolusu çocuk ceset parçaları topladığını anlatan üniversite öğrencisi genç kız... Doğu Guta'da rejimin bombaladığı alana yaralıları kurtarmak için koştuğunda aynı yerin yeniden bombalanması sonucu bir bacağı kaybeden adam...

Bir ağabeyini rejimin zorla askere aldığı, diğer ağabeyi de gönüllü olarak muhaliflere katılan ve her ikisi de savaşırken hayatını kaybeden, bu acılara dayanamayan annesi ve babasından biri kansere, diğeri kalp hastalığına yakalanıp ölen, kendisi de üzüntüden hastalanan Azez'de bir kreşte öğretmenlik yapan 20'li yaşlarında genç hanım...

Rejimin aylar veya yıllar süren kuşatması altında hayvan yemi arpa, ağaç yaprakları, otlar, kaktüsler, hatta karton, pul biber yiyerek hayatta kaldığını anlatanlar... Şam'daki Yermük Kampı'nın kuşatmasında hastalıktan annesi ve susuzluktan babası ölen, kaçarken göç yolunda 13 yaşında kardeşini kaybeden, kuzeyde Azez'deki çadır kampa iki kardeşiyle sağ salim ulaşan Filistinli mülteci gencecik kız...

Ziyaret ettiğim bazı evlerdeki yoksulluk değil, kelimenin tam anlamıyla yokluk ... Suriye'nin kuzeyinde parasızlıktan günde tek bir öğün yiyebilenler, hatta bu yüzden günlerini oruçlu geçirenler...

Azez'de yaşadığı çadırda çıkan yangın sonucu bütün vücudu yanmış, Türkiye'de tam 25 ameliyat olması gereken küçücük çocuk...

Bütün fertleri türlü türlü hastalıklarla boğuşan aileler... Kendisi de hasta olup evdeki hastalara bakmaktan bitap düşen ev hanımları...

IŞİD'in çarşıda herkesin gözü önünde kafa kesmelerine şahit olan çocuklar...

Afrin'de bitmemiş inşaatlara sığınıp kapısız (kapı namına battaniye asılı) dairelerde yaşamaya mahkûm kalanlar...

Suriye'de yerinden edilenlerin ve Lübnan'da mültecilerin kaldığı, en temel ihtiyaçların bile karşılanmadığı, elektriksiz-susuz, kışın çamur deryası olan sefil çadır kampları...

Ziyaret ettiğim kliniğin fizik tedavi bölümünde yetersiz beslenme yüzünden kas ve iskelet sistemi gelişemediğinden yürüyemeyen kız çocuk... (Görüştüğüm doktorlar, çocuklarda açlığın fizyolojik, psikolojik ve zihinsel problemlere, hatta hasarlara yol açtığını anlattı.)

Azez'deki psikososyal destek uzmanından dinlediğim, kadınlar arasında dahi intiharların ve intihar eğilimlerinin çok arttığına dair bilgi...

Suriye'de maddi durumu iyiysen Türkiye'de beş parasız hayata tutunmaya çalışanlar... Okula giden çocuğu, 2019'da günde sadece 1 TL istediği halde onu bile veremeyen anne...

Emniyet arayışıyla bombardımanlardan kaçıp Türkiye'nin güneyine veya Suriye'nin kuzeyine sığınan ama 2023'teki depremlerde ailesini yitirenler, evleri bir kez daha mezarlarına dönüşenler...

İki dakikalık depremle hem şehirlerimizin aldığı yıkımın görüntüsünün on yıllık savaşta Suriye'nin aldığı yıkıma hem de depremzedelerimizin değişen hayatının ve duygu-düşüncelerinin Suriyelilerinkine benzemesinin şoku... Öyle ki Türk depremzedelerle görüşmelerimde bana söyledikleri bazı cümleler, *Tuz ve Taş Üstünde* kitabımda geçen Suriyelilerin savaş ve göçle değişen hayatlarına ve duygu durumlarına dair kurdukları cümlelerle birebir aynıydı.

Bütün acılarını anlatıp sonunda "her halimize hamdolsun" diyebilen sefalet içindeki Suriyelilere karşılık, nimetler içinde yaşadığının farkında bile olmayan, sürekli şikâyet eden ve şükretmeyi bilmeyen bizler...

Mülteci Geri Dönüşüne Yönelik Bir Bakış

Doç. Dr. Güler GÜNEŞ ASLAN
Yalova Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

Mülteci geri dönüşü mültecilerin bir süreliğine sığındıkları ülkelerden kendi ülkelerine geri dönüşlerini ifade eder. Mültecilerin geri dönüşü güvenlik ve gönüllülük gibi olguları içinde barındırması gereken hassas bir süreçtir. Geri dönüş süreci gönderen ve ev sahibi ülkelerdeki koşullardan etkilenen yerel, ulusal ve uluslararası aktörlerle hep beraber yürütülmesi gereken karmaşık bir süreçtir.

1951 Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) kurulması, mültecilerin korunması ve kalıcı çözümler için ilk adımları atmıştır. Ancak, dönemin Soğuk Savaş ortamı, geri dönüş ve yeniden yerleşim meselelerini karmaşık hale getirmiştir. Sovyet bloğu, mültecilerin geri dönüşünün zorunlu olmasını savunmuş, Batılı ülkeler ise mültecilerin gönüllü geri dönüşünü savunmuştur. Bu tartışmalar, mültecilerin haklarını savunma ve özgür iradelerine saygı duyma prensipleri etrafında şekillenmiştir. UNHCR'nın kuruluşundan sonra, mültecilerin kalıcı çözüm arayışında, gönüllü geri dönüş (repatriasyon) ve yeni topluluklara entegrasyon gibi seçenekler öne çıkmıştır. Ancak, geri dönüş her zaman güvenliğin sağlanması şartına bağlanmış ve zorla geri gönderme (refoulement) yasaklanmıştır. 1951 Sözleşmesi, mültecilerin "gönüllü yeniden yerleşmesi" veya "gönüllü geri dönüşü" üzerinden durumlarının sonlanabileceğini belirtirken, bu süreçlerin mutlaka güvenli koşullarda ve gönüllü olarak yapılması gerektiğini vurgulamıştır (Long, 2013).

Geri dönüş, mültecilerin kendi ülkelerine dönme sürecini ve bu süreci şekillendiren karmaşık bireysel ve toplumsal dinamikleri ifade eder. Geri dönüş kararı, her zaman gönüllülüğe dayalı olmayabilir ve bireylerin maruz kaldığı hükümet politikaları, aile içi şiddet, bilgi eksikliği veya temel ihtiyaçların yetersizliği gibi faktörlerden etkilenebilir. Geri dönüşün daha adil ve gönüllü olabilmesi için bireylerin hakları, otonomisi ve rızası korunmalı, ayrıca her bir vaka kendi bağlamında değerlendirilmeli ve ihtiyaçlarına uygun destek sağlanmalıdır (Gerver, 2015).

Mültecilerin zorunlu şekilde geri gönderilmemeleri adına hukuki güvenceler mevcuttur. Cenevre'de 28 Temmuz 1951 tarihinde imzalanmış ve 05/09/1961 tarih ve 10898 sayı ile Resmî Gazete'de yayımlanan "Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Sözleşme" Mültecilerin geri gönderilmesi ve geri gönderilememesi durumlarıyla ilgili hükümler içerir. Mültecilerin geri gönderilmesi, bazı durumlarda uluslararası sözleşmeler çerçevesinde mümkün olabilirken, belirli şartlar sağlandığında ise geri gönderilmeleri yasaktır. Zulme uğrama korkusu nedeniyle kendi ülkelerinin korumasından mahrum kalan veya bu korumayı reddeden bireyler mülteci statüsündedir ve bu kişilerin geri gönderilmesi yasaktır. Ancak, mülteci statüsü tanınmasını sağlayan koşulların ortadan kalkması, kişinin yeni bir vatandaşlık kazanarak bu ülkenin himayesinden yararlanması veya kendi isteğiyle ülkesine geri dönmesi durumunda mülteci statüsü sona erebilir ve bu kişilerin geri gönderilmesi mümkün hale gelebilir. Ayrıca barışa karşı suç, savaş suçu veya insanlığa karşı suç gibi ağır uluslararası suçlar işleyen ya da mülteci statüsü tanınmadan önce ağır bir siyasi olmayan suç işleyen kişiler mülteci statüsüne alınmaz ve geri gönderilebilir. Bunun yanı sıra, Birleşmiş Milletler'in amaç ve ilkelerine aykırı eylemlerde bulunan bireylerin de mülteci olarak korunması söz konusu değildir. Bu çerçevede, mültecilerin durumu uluslararası sözleşmelerle titizlikle değerlendirilir ve geri gönderme kararı, ancak belirli koşullar sağlandığında uygulanabilir (Cenevre Mülteci Sözleşmesi, 1951).

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye ek 7 Numaralı Protokolün 1. maddesine göre bir devletin ülkesinde kurallara uygun şekilde ikamet eden yabancıların, yasaya uygun bir karar dışında sınır dışı edilemeyeceğini belirtir. Yabancı, sınır dışı edilmesine karşı gerekçe sunma, durumunun yeniden incelenmesini talep etme ve yetkili merciler önünde savunma yapma hakkına sahiptir. Ancak kamu düzeni veya ulusal güvenlik gerekçeleriyle, bu hakları kullanmadan sınır dışı edilmesi mümkündür.

İnsan Hakları Ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'ye ek 7 Numaralı Protokolün 4. maddesine göre ise Yabancıların toplu olarak sınır dışı edilmesi yasaktır (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, 1950).

Mültecilerin Gönüllü Olarak Geri Dönüşleri

Geri dönüş süreci tarihsel olarak gönüllü geri dönüşten zorunlu geri dönüşe doğru evrilmiştir. İlk başlarda geri dönüş, mültecilerin kendi istekleriyle ülkelerine güvenli ve itibarlı bir şekilde dönmesi şeklinde tasarlanmış ve insancıl bir çözüm olarak görülmüştür. 1990'ların başlarında, "güvenli dönüş" kavramı ortaya atılarak, gönüllü ve zorunlu dönüş arasında bir orta yol bulunmaya çalışılmıştır. 1990'ların ortalarından itibaren, zorunlu geri dönüşlerin artmasıyla birlikte "dayatılan geri dönüş" kavramı UNHCR tarafından kabul edilmeye başlanmıştır. Bu doktrin, dış baskılar ve kısıtlamalar nedeniyle mültecilerin istekleri dışında ülkelerine geri gönderilmesini içermektedir. Zorunlu geri dönüşlerin yaygınlaşması, küresel politikadaki değişimler, yük paylaşımındaki eksiklikler ve mültecilerin barındıkları ülkelerde sürdürülebilir entegrasyonlarının zorlukları gibi faktörlerle ilişkilendirilmiştir. Bu evrim süreci, mültecilerin haklarının korunması, gönüllülük ilkesi ve geri dönüş koşulları gibi konularda tartışmalara neden olmuştur (Chimni, 2004).

Geri dönüş, mültecilerin ya da göçmenlerin ülkelerine dönmelerini ifade ederken, "gönüllü geri dönüş" terimi çoğu zaman yanıltıcı bir biçimde kullanılmaktadır. Gönüllülük, otoritelerin uyguladığı baskılar, hizmet kesintileri ve sınırdışı edilme tehditleri altında gerçek bir irade beyanı olmaktan çıkmaktadır.

Göçmenler, genellikle uzun bekleme süreçlerinin ve yaşadıkları baskıların bir sonucu olarak geri dönmeyi kabul eder, ancak bu durum onların kendi isteğiyle hareket ettiği anlamına gelmez. Bu bağlamda “gönüllülük”, otoritelerin kararlarına uyma zorunluluğunu maskeleyen bir terim olarak görülmektedir (Dünnwald, 2011, s.1).

Mülteci geri dönüşü hem ev sahibi ülkelerin hem de mülteci gönderen ülkelerin çıkarlarına hizmet edebilen bir stratejidir. Ev sahibi ülkeler, mültecileri sınır dışı etme baskısıyla karşı karşıya kalırken uluslararası itibarlarını koruma ihtiyacı duyar. Bu nedenle, gönüllüymüş gibi görünen geri dönüşleri teşvik ederek, insan hakları normlarını ihlal etmiyor gibi görünmeyi hedefler. Ayrıca, bu yaklaşım, mültecilerden rahatsız olan iç kamuoyunu sakinleştirmek ve uluslararası yardımın kesilmesini önlemek için bir araçtır. Gönderen ülkeler ise, geri dönüşlerin uluslararası alanda “ülkenin güvenli hale geldiği” algısını oluşturmasını ister. Bu durum, ülkelerinin itibarını artırabilir. Aynı zamanda, geri dönen mülteciler üzerinden daha fazla kontrol sağlama ve muhalif sesleri bastırma amacı taşıyabilirler. Ancak bu stratejiler, mültecilerin güvenliğini ve temel haklarını tehdit edebilir ve çoğu zaman zorlayıcı politikalarla gerçekleşir. Bu nedenle, uluslararası topluluk nezdinde eleştirilere açıktır (Schwartz, 2022).

Mültecilerin geri dönüş kararları, çoğu zaman zorlayıcı koşullar ve dışsal baskılar altında alınmaktadır. Yardım kuruluşları veya BM gibi örgütler geri dönüşü kolaylaştırırsa da, bu durum mültecilerin gerçekten rızalarıyla mı yoksa zorla mı geri döndüklerini sorgulatmaktadır. Mültecilerin geri dönüşleri, riskler ve belirsizliklerle şekillenir ve bu kararlar, genellikle rızaya dayalı olmaktan çok, baskılarla alınmış olabilir (Gerver, 2018).

UNHCR'ye göre Mültecilerin geri dönüşü, UNHCR'nin “Gönüllü Geri Dönüş Çerçevesi” doğrultusunda güvenli, onurlu ve gönüllülük esasına dayanarak gerçekleştirilmelidir. Süreç, ulusal ve uluslararası iş birliği ile yasal bir çerçevede yürütülmeli; mültecilerin tercihleri ve ihtiyaçları profileme ile belirlenmeli, bilgi kampanyalarıyla bilinçlendirme sağlanmalıdır. Geri dönenlerin sürdürülebilir bir şekilde topluma entegre olabilmesi için eğitim, sağlık, geçim kaynakları gibi destek mekanizmaları sağlanmalı, tüm riskler en aza indirilmelidir. UNHCR, bu süreci izlemek ve desteklemekle sorumludur (UNHCR, 2014).

Geri Dönüş Kararı

Mültecilerin ve sığınmacıların ülkelerine geri dönme kararları karmaşıktır ve birçok farklı faktör tarafından etkilenmektedir. Karar, ev ve ev sahibi ülkelerin yapısal koşulları, mültecilerin ve sığınmacıların bireysel ve ailevi özellikleri ile kamu politikasındaki teşvikler gibi üç ana faktöre bağlıdır. Ancak çoğu durumda evdeki koşulların, özellikle siyasi faktörlerin, geri dönme kararında daha büyük bir etkiye sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca, geri dönüş kararının sürdürülebilirliği de dikkate alınmalıdır ve bu karar genellikle güvenlik gibi temel bir faktörün sağlanmasından sonra diğer faktörlerin önceliklendirilmesiyle belirlenir (Black, Koser & Munk, 2004, s.23-24).

Mültecilerin geri dönüşü üzerindeki en güçlü etkenler politik faktörlerdir. İnsan hakları ihlallerinin azalması, soykırımların ve politik soykırımların ortadan kaldırılması, savaşların sona ermesi ve barış anlaşmalarının yapılması, mültecilerin geri dönme kararlarını en çok etkileyen faktörlerdir (Zakirova & Buzurukov, 2021).

Suriye'deki mültecilerin geri dönüş kararlarını etkileyen faktörler üzerine yapılan bir araştırma, demokratik bir hükümet sistemi ve gönderen ülkede istikrarın yeniden sağlanmasının önemini vurgulamaktadır (Kaya & Orchard, 2019).

Barış süreçleri ve politik istikrarın geri dönüş üzerindeki etkisi, mültecilerin ülkelerine dönerken karşılaşılabilecekleri risklerin azaltılmasını gerektirir. Bu bağlamda geri dönüş politikaları, sadece güvenlik koşullarını değil aynı zamanda demokratik kurumların güçlendirilmesini ve insan haklarının korunmasını da içermelidir. Zira mültecileri gönderen kaynak ülkelerde demokratik sistemlerin yeniden inşası geri dönüş kararlarını teşvik edilmesinde önemli bir rol oynar. Geri dönüş etik ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmelidir bu durum mülteci geri dönüşünde sürdürülebilirliğin gerçekleştirilmesi için gereklidir zira mültecilere uluslararası normlara uygun bir şekilde zorla geri göndermeme ilkesinin uygulanması mültecilerin dönüşünde gönüllülüğün sağlanması mültecilerin yeniden entegrasyon sürecine katılmalarını kolaylaştırır ve bu durum toplumsal barış üzerinde olumlu etki oluşturabilir.

Gönüllü geri dönüşün etik çerçevesi, mültecilerin güvenli ve onurlu bir şekilde geri dönmelerini sağlamak için birkaç önemli ilkeden oluşur. İlk olarak, geri dönüşün kalıcı bir çözüm olabilmesi gerekir; bu, mültecilerin tekrar yerinden edilmemeleri ve geri dönüşlerinin, ülkelerinde barışın devamını sağlaması anlamına gelir. İkinci olarak, geri dönüş süreci, mültecilerin vatandaşlıkla olan bağlarını yeniden kurmalarını sağlamalı ve onları tam anlamıyla siyasi haklarla donatmalıdır. Ayrıca, güvenlik de temel bir etik ilke olarak önemlidir; geri dönüşün tehlikeli olması, mültecilerin yaşam ve özgürlüklerini koruma taahhüdünü zedeler. En önemlisi, geri dönüşün gönüllü ve onurlu olması gerekmektedir, çünkü ancak bu şekilde mültecilerin siyasi eşitliği sağlanabilir ve kendilerini yeniden inşa etmelerine olanak tanınabilir. Bu etik ilkelere tam olarak uyulması zordur, çünkü güvenlik ve gönüllülük arasındaki denge, devletlerin çıkarlarıyla mültecilerin hakları arasındaki gerilimi yansıtır (Long, 2013).

Gönüllü geri dönüş, sürdürülebilir bir dönüş sürecinin başlangıç noktasıdır; çünkü gönüllü olarak dönen bireyler, yeniden entegrasyon sürecinde daha fazla katılım sağlayabilir ve toplumsal uyumu kolaylaştırabilir. Bu bağlamda, sürdürülebilir geri dönüş, yalnızca bireylerin ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda toplulukların sosyoekonomik uyumunu desteklemelidir. Geri dönüş politikalarının kötü yönetilmesi durumunda, ekonomik sıkıntılar, eşitsizlikler ve yeniden çatışma riskleri gibi sorunlar ortaya çıkabilir (Black & Gent, 2006).

Ülkelerinin sosyal, politik ve altyapı açısından değişmiş olması, geri dönüşü zorlaştırır. Bu nedenle, geri dönüşün sürdürülebilir olabilmesi için yerel kalkınma, barış inşası, yeniden yapılanma ve toplumsal uzlaşma gibi süreçlerin bir arada yürütülmesi

gereklidir. Mülteci geri dönüş süreci, yalnızca fiziksel dönüşle sınırlı olmayıp, entegrasyon, rehabilitasyon ve yeniden inşa gibi aşamaları da içerir. Ancak, iyi planlanmadığında sürdürülebilir bir çözüm sunamaz. Dönüş kararları, geçim kaynaklarına erişim ve yeniden entegrasyon potansiyeline bağlıdır. Özellikle kırsal kesimden gelen mülteciler için terk edilen topraklara erişim önceliklidir. Mali kaynaklar ve sosyal ağlar bu süreci kolaylaştırırken, arazi gaspı, yetersiz altyapı ve güvenlik sorunları gibi zorluklar dönüşü güçleştirir. Sürdürülebilir bir geri dönüş için yerel kalkınma, barış inşası ve toplumsal uzlaşma süreçlerinin bir arada yürütülmesi gereklidir (Harild vd., 2018).

Sonuç

Mülteci geri dönüşünün güvenliğinin ve gönüllülüğünün korunması; mültecilerin güvenliği, gönüllülüğü ve onurunu ön planda tutulması durumunda mülteci geri dönüşleri sürdürülebilir olabilecektir. Aksi halde mültecilerin asıl sorunlarına kalıcı çözümler bulamayacaklardır. (Crisp&Long, 2016).

Mülteci geri dönüşü, insan hakları güvenlik ve mültecilerin rızasını ön planda tutulmasını, uluslararası hukuk normlarına uyulmasını ve bunun için etik ilkelere uygun politikaların uygulanmasını gerektiren bir süreçtir. Mülteci geri dönüşü sadece geri dönüştüreceğini değil geri dönüş sonrası mültecilerin kendi ülkelerine onurlu ve uyumlu bir şekilde entegrasyonunun sağlandığı bir süreç olmalıdır geri dönüş politikalarının başarılı olması için

göçmenlerin döndükleri ülkede politik istikrarını sağlanması ve insan haklarının korunması öncelikli olarak alınmalıdır.

Ev sahibi ülkelerin ve uluslararası kuruluşların bu sürecin başarıyla gerçekleştirilmesi için mültecilere yönelik destek ve sosyal hizmetler sunması önemlidir. Ayrıca geri dönüş sırasında mültecilerin otonomisini destekleyen yaklaşımlar benimsenmelidir sonuç olarak mültecilerin dönüşünün etik ve sürdürülebilir bir şekilde gerçekleşmesi, toplumsal barışın ve uluslararası iş birliğinin güçlenmesine katkıda bulunacaktır. Bunun için ilgili tüm paydaşların mültecilerin hak güvenlik ve refahlarına merkeze alması ve buna göre çözümler geliştirmesi gereklidir.

Kaynakça

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (1950). Erişim adresi: <https://www.yargitay.gov.tr/documents/AIHM.pdf>
- Black, R., & Gent, S. (2006). Sustainable return in post conflict context. *International Migration*, 4(3). <https://doi.org/10.1111/j.1468-2435.2006.00370.x>
- Black, R., Koser, K., & Munk, K. (2004). Understanding voluntary return (Home Office online report 50/04). Sussex Centre for Migration Research.
- Cenevre Mülteci Sözleşmesi. (1951). Mültecilerin hukuki durumuna ilişkin sözleşme. Erişim adresi: <https://www.goc.gov.tr/multecilerin-hukuki-durumuna-iliskin-sozlesme>
- Chimni, B. S. (2004). From resettlement to involuntary repatriation: towards a critical history of durable solutions to refugee problems. *Refugee Survey Quarterly*, 23(3), 55-73. <https://doi.org/10.1093/rsq/23.3.55>
- Crisp, J., & Long, K. (2016). Safe and voluntary refugee repatriation: From principle to practice. *Journal on*

Migration and Human Security, 4(3), 141–147.

Gerger, M. (2015). Refugee repatriation and voluntariness. *The International Journal of Human Rights*, 19(1), 32–52. <https://doi.org/10.1080/13642987.2014.981535>

Gerger, M. (2018). Refugee Repatriation and the Problem of Consent. *British Journal of Political Science*, 48(4), 855–875. doi:10.1017/S0007123416000193

Harild, N., Christensen, A., & Zetter, R. (2015). Sustainable refugee return. World Bank. <http://www-wds.worldbank.org/external/default/WDSContentServer/WDSP/IB/2015/09/22/090224b0830f4d16/Rendered/PDF/Sustainable0re00forced0displacement.pdf>.

Kaya, S. & Orchard, P. (2019): Prospects of Return: The Case of Syrian Refugees in Germany, *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, DOI: 10.1080/15562948.2019.1570579

Long, K. (2013). *The Point of No Return: Refugees, Rights, and Repatriation* (Oxford, 2013; online edn, Oxford Academic, 26 Sept. 2013), <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199673315.001.0001>, accessed 28 Nov. 2024.

Schwartz, S. (2022). *Refugee Return without Refoulement*. Technical report Working Paper.

UNHCR. 2014. “Framework for Voluntary Repatriation: Refugees from Myanmar in Thailand.”

UNHCR. Available at <https://reliefweb.int/report/thailand/unhcr-framework-voluntary-repatriation-refugees-myanmar-thailand-may-2014>

Zakirova & Buzurukov. (2021). The Road Back Home is Never Long: Refugee Return Migration, *Journal of Refugee Studies*, 34(4), 4456–4478, <https://doi.org/10.1093/jrs/feab026>

BİR MANA YOLCULUĞUNUN 751. YILINDA

Prof. Dr. Cihan OKUYUCU
Emekli Öğretim Görevlisi

TAKDİS EDİN EY GELİP GEÇENLER BELH'İ
BİR GÜN ORADAN DOLDU KADEHLER KADEHİ

Belh'ten Konya'ya

Belh sultanı İbrahim Edhem'den Fahreddin Razi'ye, Necmettin Kübra'dan Sultanü'l-ulema namıyla maruf Bahaüddin Veled'e kadar yetiştirdiği büyük şahsiyetleri, gösterişli medreseleri ve işlek ticari hayatıyla "Kubbetü'l-islam" namını hakkıyla taşıyan Horasan'ın en parlak şehri Belh o sabah her zamankinden farklı bir güne uyandı. Sağda solda açılıp kapanan kapılar, birbirine karışan veda ve dua mırıltıları, ıhtırılıp yükü yüklendikten sonra tekrar kaldırılan develer, atlar, katırlar, kadın ve çocuklara mahsus tenteli arabalar ve yola çıkış emrini bekleyen kervancuların koşuşturmaları... Bütün bu telaşlı yol hazırlığını sükunetle seyreden en baştaki koca sarıklı pir-i fani nihayet hazırlıkların tamamlandığına kâni olmalı ki teşyie gelen sevenlerinin arasından sıyrılarak binek taşı kenarında bekletilen atına yöneldi ve mırıldandı: Bismillahi mecraha ve mürsaha...

Böylece Belh'ten başlayıp Konya'da sonuçlanacak olan tarihin en önemli yolculuklarından biri başladı. Bütün Belh günlerce Sultanü'l-ulemanın kaybına ağladı. Oysa Belh'in asıl kaybı Baha Veled değil onun arkasında yürüyen çocuktur. İçinde güneşi saklayan bir zerre ve denizi saklayan bir damla olan bu çocuk ileride Mevlânâ diye bileceğimiz Muhammed Celaledin'den başkası değildi. Bu yol onun maddeden manaya, damladan deryaya uzanan yolculuğu olacaktı. 30 Eylül 1207'de dünyaya gelen Muhammed Celaledin soylu ve kültürlü bir muhit içinde iyi bir eğitim alarak yetişti. Ne var ki bu mutlu çocukluk yılları uzun sürmedi. Son yıllarda Sufilerin başını çeken babasıyla gönlünü kelamcılarının reisi Fahrettin Razi'ye kaptıran Harzem hükümdarı arasında soğuk rüzgarlar esmeye başlamıştı. Sonra bunu bütün İslam dünyasının üzerine bir ateş ve ölüm kasırgası olarak çöken ve Belh'e doğru uzanan Moğollar izledi. İşte Baha Veled bu şartlar altında bir kabule göre 1212, diğerine göre ise 1221 yılında ailesi ve müritleriyle birlikte sonu Konya'ya çıkacak olan bu büyük yolculuğa çıktı.

Sultanü'l-ulemanın namı yolu üzerinde konakladığı her şehre kendisinden önce ulaşıyordu. Belh'ten sonraki ilk durak olan Nişabur'da onları dönemin meşhur sufilerinden Ferideddin Attar (v. 1221) beklemekteydi. Kübrevî olan Attar

da Baha Veled gibi Necmeddin Kübra'dan ders görmüştü ve ona özel bir yakınlık duymaktaydı. Ancak bu karşılaşmada Attar'ın ilgisi öndeki babadan çok onu takip eden küçük oğluna yöneldi ve ağzından şu sözler döküldü: "Subhanallah, şu hale bak! Bir göl arkasında koca bir denizi takmış götürüyor." Yaşlı şeyh geleceğin deryası olacak bu çocuktaki büyük istidadı sezmişti. Ona '*Esrarname*' isimli eserini hediye etti. Sultan Veled'in anlatımına göre karşılaşma tarihinde Mevlânâ'nın 14 yaşında olması gerekiyor.

Yol üzerindeki şehirlerde kısa konaklamalarla hareket eden göç kervanının ikinci mühim durağı hilafet merkezi Bağdat'tı. Doğudan gelen kervanın şehre girişi birçoklarının dikkatini çekti. Ama Baha Veled'in, kendisine nereden gelip nereye gittiğini soranlara verdiği cevap daha da dikkat çekiciydi: "Biz Allah'tan geldik ve yine Allah'a gidiyoruz." Gerçekten de bütün bu yollar ve yolculuklar o tek ve büyük yolculuğun parça-buçüğundan ibaret değil midir! Bu söz o sırada Bağdat'ta yaşamakta olan meşhur sufi Şehâbeddin es-Sühreverdî (v.1235)'nin kulağına kadar gitti. Sühreverdî: "Bu sözü ondan başkası söyleyemez" diyerek koşup geldi ve eğilerek Baha Veled'in dizini öptü. Bir an evvel Hacca gitmek emelindeki kafil Bağdat'ta 3 günden fazla kalmadı. Daha onlar hareket etmeden Horasan taraflarından gelen

yolcular kötü bir haber getirdiler: Moğollar Belh'i işgal etmişti. Hac dönüşünde kafilenin izlediği yol ve kalış süreleri hakkında Eflaki ve diğer kaynakların verdiği bilgiler oldukça çelişkilidir. Hepsinde ortak olan husus Hicaz'dan sonraki ilk durağın Şam olduğudur. Orada çok kalmadığı anlaşılan Baha Veled, Malatya ve Sivas üzerinden o sıralarda Mengücek emiri Fahreddin Behramşah (v.1225) idaresindeki Erzincan'a ulaştı. Bu yüce ahlaklı padişah öyle cömertti ki kış günlerinde aç yaban hayvanlarını bile unutmaz, onlar için dağlara yiyecek bıraktırırdı. Burada ne kadar kaldığı belli olmayan Baha Veled daha sonra Malatya ve oradan da Larende'ye (Karaman) nakletti. Selçukluların Larende valisi olan Emir Musa, onu hak ettiği saygıyla karşıladı ve yol boyunca medreselerden başka yerde kalmayı kabul etmeyen şöhretli konuğu için bir medrese inşa etti.

Larende, Mevlânâ'nın hayatında önemli bir yere sahiptir. 1225 yılında burada, Lalası Şerafeddin'in kızı Gevher Hatun ile evlendi. Aynı yıl içerisinde aile, iki büyük kayıp yaşadı: annesi Mümine Hatun ve ağabeyi Muhammed Alaeddin'i kaybetti. Ancak bu üzüntüleri iki büyük sevinç takip etti: ileride Sultan Veled diye anılacak Mehmet Bahaeddin'in ve bir yıl sonra Alaeddin Mehmet'in doğumları.

Bu dönemde Baha Veled'in şöhreti Selçuklu başkentine ulaşmıştı. Konya tahtında hüküm süren Sultan Alaeddin Keykubat (v. 1236), siyasi dehasının yanı sıra sanatkâr ve âlimleri himaye etme yeteneğiyle tanınıyordu. Sultan, Baha Veled'i Konya'ya davet etti ve onu şehrin kapılarında karşılayarak bir at uşağı gibi dizginlerini tutup sarayına kadar eşlik etti. Ömrünün son iki yılını Konya'da vaaz ve irşadla geçiren Baha Veled, 1231 yılında 85 yaşında vefat etti. Geride iki büyük eser bıraktı: biri, vaazlarının derlemesi olan *Maarif* idi. Firuzanfer'in tasavvuf hakikatlerini eşsiz bir nesirle anlattığını söylediği bu eser, Mevlânâ'nın manevi rehberlerinden biri oldu. Ancak Baha Veled'in asıl büyük eseri, geride kendisinden daha büyük bir evlat bırakmasıydı. Bu nedenle onun adı, oğlu Mevlânâ ile büyüdü ve günümüze kadar ulaştı.

Babası vefat ettiğinde, Eflâkî'ye göre, Mevlânâ 24 yaşındaydı. Bundan sonraki hayatını iki döneme ayırabiliriz: Şems'ten önce ve Şems'ten sonra. Bu dönemlere akıl dönemi ve aşk dönemi demek de mümkündür. Mevlânâ'nın iç arayışlarının hayatının her dönemini kapsadığına şüphe yok. Yine de 1231'den, Şems ile karşılaştığı 1244 yılına kadar Mevlânâ daha çok bir ilim adamı olarak tanındı. Hakk'a ulaşmak için ibadet ve çile yolunu tercih etmiş bir âbid ve zâhid idi.

Bu dönemdeki ilk hocası, henüz Belh'te iken babasının müridlerinden biri olan Seyyid Burhâneddin Muhakkık-ı Tirmizî idi. Burhâneddin, hocasına olan borcunu onun oğluna ödemek için Tirmiz'den Konya'ya geldi ve dokuz yıl boyunca Mevlânâ'nın rehberi oldu. Mevlânâ'yı zahir ilimlerde ilerlemesi için Halep ve Şam'a gönderdi. Devrin en önemli kültür merkezlerinden biri olan Şam'ın, Mevlânâ'nın yetişmesinde büyük bir rol oynadığına şüphe yoktur. Bu şehirde dört yıl boyunca Arap dili, edebiyatı, fıkıh, tefsir ve hadis gibi ilimlerde eğitim aldı. Ayrıca Şam'da, Muhyiddin İbnü'l-Arabî (v. 1241), Sa'deddin-i Hammûye, Osmân-ı Rûmî, Evhadüddin-i Kirmânî ve Sadreddin Konevî gibi büyük sufilerle tanışma imkânı buldu.

Mevlânâ, çağının bütün ilimlerine vâkıf bir şekilde döndüğünde Burhâneddin'e göre onun öğrenmesi gereken tek bir şey kalmıştı: hâl ilmi. Bu amaçla Burhâneddin, Mevlânâ'yı halvetlere soktu. Her biri 40 gün süren ve pek az uyuyup pek az yemekle geçen üç halvetten sonra Mevlânâ, arınmış ve ilahi sırları anlamış bir gönülle ortaya çıktı. Burhâneddin, talebesinin bu gelişiminden memnundu ve ona şöyle dedi:

-“Haydi, yürü de insanların ruhlarına taze bir hayat ver. Onları görülmemiş bir rahmete boğ ve aşkınla ölü gönülleri dirilt.”

Mevlânâ’yı Konya’ya kadar uğurlayan Burhâneddin, kendisi orada kalmak istemedi. Mevlânâ, hocasına neden kendisiyle kalmadığını sorunca şu cevabı aldı:

-“Tebriz’den yola çıkan bir aslan bu tarafa yöneldi. Ben de kendimce bir aslanım. İki aslan bir yere sığmaz, bu yüzden benim gitmem gerek.”

Burhâneddin’i Kayseri’ye toprağı çekmiş olmalı. Zira dönüşünden kısa süre sonra, 1241 yılında vefat etti. Orta yaşlarını süren Mevlânâ ise olgun bir müderris olarak tekrar medresedeki görevine döndü. Gerçi Burhâneddin’den irşad için icazet almıştı, ama hâlâ alim kıyafetleri ve ağırbaşlı davranışlarıyla tanınıyordu. Başında taylasanlı bilgin sarığı, üzerinde geniş kollu âlim cübbesi ile gün geçtikçe artan talebelerini yetiştirmekle meşguldü. Bu sakin hayatı, 1244 yılına kadar sürdü. 1244 yılı, Mevlânâ için bir dönüm noktasıydı. Onun başından sarığını uçuracak rüzgârın, sakin bir âlimi coşkun bir âşığa dönüştürecek mimarın adı Şems idi.

Şems

Birçok yer dolaştığı için “Perende”/uçan diye anılan Şems’in neredeyse bütün hayatı yollarda geçmişti. Görünüş bakımından gezgin bir abdala benziyordu ama hakikatte okumuş yazmış bir adamdı. Sohbetlerinden derlenen ve onun tefsirden, hadisten yana esash bir bilgiye sahip olduğunu

gösteren ‘Makalat’ isimli eseri Firuzanfer’e göre dil bakımından Fars nesrinin en güzel örnekleri arasında yer alabilecek değerdeydi. Şems, Tebriz’de Şeyh Ebû Bekr-i Selebâf’ın hizmetinde bulunmuş, gezdiği yerlerde birçok şeyhin sohbetinde bulunmuştu ama ne kendi şeyhi kandırabilmişti susuzluğunu ne başkaları. Allah’tan başkasına eyvallah etmeyen, doğru bildiğini sakınmadan söyleyen, kolay kolay kimseyi beğenmeyen, deli dolu taşkın bir sufiydi Şems. Öyle ki Şam’da Evhadüddin Kirmani’yi azarlamış, İbn-i Arabî’ye bile dudak bükmişti. Yaşı altmışa gelmişti ama hâlâ yollardaydı ve hâlâ arıyordu. Ne mi arıyordu? İçindeki yangını söndürecek daha büyük yangınlar, susamış ruhunu kandıracak daha büyük ve daha tuzlu denizler... Bu arzuyla bir gece Allaha yakarmış; “İlahi! Bana gizli sevgililerinden birini göster” demiş ve kendisine Konya gösterilmişti.

İşte böyle bir arayışla Konya’ya gelen Şems’in şehre girişi Eflakî’ye göre 29 Kasım 1244 tarihine rastlar. Sipehsalar ve diğer kaynakların farklı rivayetleri bir araya getirilirse karşılaşma tablosu şöyle oldu: Mevlânâ medreseden çıkmıştı ve bindiği katırı çevreleyen talebeleriyle konuşarak ilerliyordu ki sokakta aniden Şems’e tesadüf etti. Şems onu sarsıcı bir soruyla durdurdu:

-Söyle bakalım, Hz. Muhammed mi büyüktür, Bistamlı Bâyezîd mi! Mevlânâ:

-Bu nasıl sorudur, dedi. Peygamberlerin sonuncusu olan Hz. Muhammed'in yanında Bâyezîd'in sözü mü olur? Ancak Şems sorusunda ısrarlıydı:

-O halde neden Hz. Muhammed: "İlahi! Biz seni layıkı vechile bilemedik" derken ve günde yetmiş defa istiğfar ederken Bâyezîd: "Ben kendimi eksiklikten tenzih ederim. Benim şanım ne yücedir" demede! Bu sözlerin hangisi yanlış!

Bâyezîd'in susuzluğu azdı ve nail olduğu bir yudum su ile kandı. Vardığı ilk makamda idrak bardağı hemen doluverdi ve o sarhoşlukla bu sözü söyledi. Halbuki her gün yetmiş makam aşan Hz. Peygamber ulaştığı her yeni makamda bir önceki makamın küçüklüğünü görür daha önce o kadarla yetindiğinden dolayı istiğfar ederdi. Sebep budur. Bunun üzerine Şems bir nara attı ve bayıldı. Mevlânâ koluna girerek onu medresesine götürdü. Fırtınalı aşklara benzeyen Mevlânâ ile Şems'in dostluğu böyle bir başlangıçla başladı ve çalkantılarla dolu üç yılın sonunda yine kendisine yakışır bir şekilde sonuçlandı. Sultan Veled babasıyla Şems'in dostluğunu Hz. Musa ile Hızır'ın arkadaşlığına benzetir ve Hz. Musa'nın peygamber olmasına rağmen Hızır'ı araması gibi Mevlânâ'nın da makamca zamanın biricigi olduğu halde Şems'i aradığını söyler.

Efsanelere göre hazine daima viranelerdedir. Mevlânâ da keskin bakışlarıyla Şems'in ruhunu okumuş ve o viranede nasıl bir

ruh cevherinin parıldadığını keşfetmişti. Bu yüzden tam bir teslimiyet gösterdi ve Şems'in bütün sınamalarından başarıyla geçerek dostluğunu kazandı. Şems'in dostluğu pahalıydı ve yüksek bir bedel istiyordu. Bu, dünyayı boşlamış adama ulaşmak ve onun kanat çırpıtığı göklere süzölmek için insanın "benim" dediği her şeyi geride bırakması gerekiyordu. Bu bedeli şimdiye kadar kimse ödeyememişti ama Mevlânâ müstesnaydı. Asrın ilimde, irfanda biricigi olan Mevlânâ ilmini, irfanını, mesleğini, şöhretini hasılı elinde olan her şeyi Şems'in ayaklarına serdi ve onu satın aldı. Bu dostluk Mevlana'ya ne verdi, Şems'e ne kazandırdı? Buna cevap mahiyetindeki Gölpınarlı'nın şu cümleleri bizce de isabetli: *"Şems gelmeseydi Mevlânâ, Mevlânâ olmayacak, sıra şeyhlerinden bir şeyh, sayısız sufilardan bir sufi olacaktı. Fakat şurası muhakkak ki Mevlânâ, Şemsle görüşmeseydi, Şems'in de ne adı duyulacaktı ne sanı. Mevlânâ zaten bu coşkunluğa hazırды. O silinmiş, arınmış, zeytin yağı konmuş, fitili yapılmış ve düzeltilmiş bir kandildi adeta. Bu kandilin yanması için bir ateş, bir kıvılcım lazımdı. İşte Şems o vazifeyi gördü. Fakat o tükenmeyen ışığı Şems'i bile göstermeyecek kadar kuvvetli kandil yanınca Şems de ona bir pervane kesildi. Canını verip onun ışığına karıştı."* Neticede her ikisi de aradığını bulmuştu: Su, susuzu, kav çakmak taşını ve kıvılcım harmanı... Onunla baş başa geçen günler ve geceler uzadıkça uzadı. Mevlana'nın aklına ne medresedeki dersleri geliyordu ne de onu dört

gözle bekleyen talebeleri. Dersi, medresesi, tekkesi, dünyası tamamen Şemsdi. O bu yaşta, bu kemalde iken hocalığı bırakmış talebeliğe soyunmuş, hocasının önüne diz kırıp oturmuştu. Bu yeni mektebin adı aşk mektebiydi, dersin adı aşk dersiydi. Ve bu dersin çılgın hocası aşkın ete kemiğe bürünmüş şekli olan Şemsten başkası değildi.

Şems bir ateş topuydu. Hem yanıyor hem yakıyor, insanda kendisine ait hiç bir şey bırakmıyordu. Mevlânâ önceleri babasının sohbetlerini elinden düşürmezdi, Mütenebbi divanını pek sever, Senai'nin, Attar'ın mesnevileriyle feyizlenirdi. Ama bunlar başkalarının kitapları, başkalarının sözleriydi. Şems, karşısındaki yanardağda nasıl bir ruh potansiyeli olduğunu görüyor, onun başkalarının eserleriyle meşgul olmasına ve başkalarının sözleriyle konuşmasına tahammül edemiyordu. Başkaları her ne söylemişse onlardan çok daha fazlasını ve güzelini niçin Mevlânâ söylemesindi! Yeter ki

o kendi içine dönsün, kalbini, kalbine ilham olunan ilahi sesi dinlesin. İşte Şems'in yaptığı budur. Böylece Mevlânâ "her insanın kendi İsa'sına gebe bir Meryem" olduğunu anladı ve içindeki o İsa'yı doğurmasını bildi. O mucizevi çocuk öğretilmemiş olan seslerle, sözlerle konuştu ve bugün de elimize tutuşturduğu kılavuz kitaplarıyla konuşmasına devam etmekte. Böylece her insana kendi içinde saklı cennetin perdesini aralamakta ve insana büyülmü bakışlar bağışlamakta. Ta ki insan o büyülmü bakışlarla bakabilsin ve baş gözünde eskiyip pörsümüş hayat kareleri yeni bir anlama bürünsün, tazelik kazansın.

Ayrılık

İki dost kendi iç cennetlerini seyretmenin esrikliğiyle zamanı durdurmuştu ama dışarıda başkaları için zaman akıp durmadaydı. Mevlânâ'yı bir sevgi halesi gibi kuşatan talebeleri onu ellerinden alan Şems'e düşman oldular. Fakat onları üzen ve kıskandıran sadece

bu değildi. Mevlânâ da evvelce görmeye alışık olmadıkları haller, coşkunluklar başlamıştı. Üç günde bir iftar eden, sabahlara kadar namaz kılan o ağır başlı alim gitmiş yerine coşkun bir derviş gelmişti. Evvelce semâdan ve müzikten habersiz iken şimdi neyin can yakıcı inleyişi ve rebabın kanatlandıran nağmeleriyle kendinden geçiyor semâyâ giriyor, el çırpıp, çark vuruyordu. Bu haller halkın Şems'e düşmanlığını bir kat daha arttırıyordu.

Beri taraftan saldırılara Mevlânâ hatırına katlanan misafirin tahammül bardağı da doldu ve uçan Şems'e yeniden yol göründü; gelişinden 16 ay sonra kimseye haber vermeden başını alıp gitti. Ama Mevlânâ peşini bırakmadı onun. Yalvarıp yakarmalarla dolu mektuplarla onu geriye çağırıldı. Nihayet bu yalvarıp yakarmalar Şems'in gönlüne tesir etti ve kendisini almak üzere gönderilen Sultan Veled'le birlikte Konya'ya doğru yola koyuldu. Şemsin bu ilk gidişi yaklaşık 15 ay sürmüştü. Aşağıdaki mısralar Mevlânâ'nın

Şems'in dönüşünü ne kadar büyük bir sevinçle karşıladığını gösteriyor:

*Geldi dostlar,
Güneşim ayım geldi
O gümüş bedenlim
Altın tenlim
Gözüm, kulağım, canım geldi*

*Başım sarhoş,
İçim bir hoş bugün
Sabahlara dek öldüğüm
Birdemet gül gibi yoluna
döküldüğüm
Serv-i huramanım geldi*

Mevlânâ yaptıklarından pişman olan talebelerini affetmek için onların önce Şems tarafından affedilmelerini şart koştu. Suçlular bağışlanmış, Mevlânâ'nın solgun yüzü tekrar gülmüş, her şey yoluna girmişti. Ancak bu durum yanıltıcıydı. Çünkü Mevlânâ ayrılıkta geçen günleri kaza eder gibiydi. Şemsle kapandığı medrese hücrelerinde altı ay süren bir can sohbetine dalmıştı. Yanlarına Sultan Veled ile Selâhaddîn-i Zerkûb'dan başkası giremiyordu. Mevlânâ

bu baş başa kalışlarla Şems'ten başka herkese yabancılaştığını bir beytinde şöyle ifade ediyor:

“Seni kendime can edindim; senin hatırın için bütün yakınlarıma yabancı oldum.”

Diğer taraftan Şems de Makalat'da Mevlânâ'nın kendisi için taşıdığı manayı belirtirken: “Ben istenilenim ama Mevlânâ istenilenin de isteği olmuştur” demedeydi. Kısacası iki ruh birbirine karışmış, aşıkla maşuk seçilmez olmuştur. Bu yakınlık Şems düşmanlarını yeniden harekete geçirdi ve Şems yeniden kayıplara karıştı. 1247 yılında gerçekleşen bu ikinci kayboluşun mahiyeti, cevabı günümüze kadar bulunamayan bir soru olarak kalmıştır. Eflaki'ye göre Şems yedi kişilik bir suikast gurubu tarafından öldürülüp bir kuyuya atılmıştır. Ancak Şems'in sırdaşı olan Sultan Veled'in cinayete dair en küçük bir telmihte bulunmaması aksine Şems'ten: “Bu sefer ben öyle bir gideceğim ki benim nerede olduğumu kimse bilemeyecek. Herhalde onu birisi

öldürdü diyecekler.” sözlerini nakletmesi bu rivayeti şüpheli bırakmaktadır.

Mevlânâ uzun süre Şems-i Tebrizî'yi ikinci defa kaybetmenin etkisinde kaldı. Dostunu hiçbir yerde bulamayınca yas alameti olarak duman renkli bir sarık sardı ve ömrünün sonuna kadar da başından çıkarmadı. Şems'den önce şiirle pek arası olmadığı anlaşılan Mevlânâ şimdi gönül yangınını şiirle ifade ediyor, teselliye gece gündüz hiç ara vermediği semâda arıyordu. Mevlânâ, Şems'ten gelen her habere inanmak, kanmak istiyordu. Bir gün adamın biri Şems'i Şam'da gördüğünü söyleyince Mevlânâ sevinçle yerinden fırladı ve müjdelik olarak üstünde başında ne varsa onun önüne döktü. Oradakilerden biri dedi ki:

-“Bu adam yalancının teki. Şemsi gördüğü filan yok.”

Bunun üzerine Mevlânâ şöyle dedi:

-Ben bütün bunları onun yalanı için verdim. Eğer haber doğru olsaydı canımı verirdim.

İki yıl kadar süren arama tarama döneminden sonra Mevlânâ nihayet yeni durumu kabullendi. Esasen Şems manevi varlığıyla kendisinde tecelli etmiş, Mevlânâ yeni bir Şems kesilmişti. Kendisi de bir şiirinde de hem bu bütünleşmeden hem de o sayede gerçek iç bene ulaştığından söz ediyor: “Seni ebedi ve külli bir ayna olarak gördüm. Senin gözünde kendi nakşımı ve hakiki suretimi seyrettim. Nihayet kendi kendime dedim ki: Ben onun iki gözünde nurlu bir yolculuğa çıktım da sonunda kendimi buldum. Senin gözlerine yansıyan

görüntüm şöyle seslendi:” Ben sen oldum, sen de ben oldun. Aramızda ayrılık gayrılık kalmadı.”

Şems'ten Sonra

Denilebilir ki Şems'in ayrılığı da Mevlânâ'nın kemal yolunda aşması gereken basamaklardan biriydi. Çünkü asıl olan Şems değildi, onda tecelli eden ilahi nurdu. O nur önce Şems'in çehresinde parlayarak aşığın bakışlarını avlamıştı. Ama şimdi o çehre kaybolmalıydı ki nurun o çehreye ait olmadığı anlaşılсын ve bakışlar nurun kaynağına yönelsin. Bu durum *Mesnevi*'de Leyla ve Mecnun hikayesi yoluyla ifade edilmiştir. Aslında maksat şaraptır kadeh değil, mutlak güzelliştir Leyla değil. Mevlânâ bakışın ebediyyen o çehreye yahut o kadehe bağlanıp kalmasını, asli maksattan alikonmasını doğru bulmuyor: “Bu çehreler, şarap içme vasıtası olan kadeh gibidir. Sen şarap yerine kadehe bağlanıp, onun sevgisiyle çok da sarhoş olma. Mana şarabı dururken şekle saplanıp kalırsan, bir nevi puta tapıcılık olur bu! O halde bu şekil kadehlerinde çok durmadan geç ve şunu unutma ki şarap kadehtedir ama şarap başka kadeh başka şeydir.” İşte bu sebeptendir ki Mevlânâ'nın güzelliğe meftun bakışları Şems'ten sonra da güzelliğe ayna olan yeni çehreler buldu, yeni Şemsler icat etti. Mevlânâ Şems'ten sonraki 23 yıllık hayatı boyunca müritlerle ilgilenme işini yetişkin dostlarına havale etmişti. Bunların ilki Kuyumcu Salahaddin'di, onun vefatından sonra ise aynı görevi ahi reisi olan Çelebi Hüsameddin sürdürdü. Kaynakların Salahaddinle ilgili bazı rivayetleri onun bu sevgiyi hak edecek gönül inceliğine şahadet etmekte... Bunlardan biri şöyle: Bir gün Mevlana'nın yolu kuyumcular çarşısına düşmüştü. Aniden kulağına tezgâhta altın döven çekiçlerin ahenkli sesleri ulaşınca Mevlana'ya bir hal oldu ve cezbeyle semâya başladı. Salahaddin çıraklarına durmamalarını işaret etti ve efendisinin yanına koştu, ayağına kapandı. Semâ tezgâhtaki altınların incelik toz olmasına kadar sürdü, gitti. Mevlânâ Salahaddin'in inceliğine hayran kalmıştı. Hemen matlaı şu olan bir gazele başladı: Yeki genci bedid amed ez-in-dükkan-ı zergubi/ Zihi siret zihî suret zihî hubi zihî hubi (D.Kebir, 2515) Yani: “Bu gelen kuyumcu değil, altının hazinenin ta kendisi! Bu ne güzel iç, bu ne güzel dış!.. Bu ne güzellik, bu ne güzellik...” Ancak Mevlânâ bununla da yetinmedi ve Selâhaddîn-i Zerkûb'un kızı Fatma Hatun'u oğlu Sultan Veled'e alarak gönül bağlarına bir de akrabalık bağı ekledi. Taşkın mizaçlı Şems'e karşılık ağırbaşlı, az konuşan ve şeriatın emirlerine bağlılık konusunda son derece hassas bir insan olan Salahaddin on yıllık bir görevden sonra 1258 yılının aralık ayında dünyaya gözlerini kapadı. Kendisi alim olduğu halde ilimden çok olgunluğa önem veren Mevlânâ Salahaddin'den boşalan posta yine Konyalı bir ahi olan Hüsameddin'i uygun gördü. Sultan Veled babasının Şems-i Tebrîzî'yi güneşe, Selâhaddîn-i Zerkûb'u aya, Hüsâmeddin Çelebi'yi de yıldızla benzettiğini söyler. Bu benzetmede Hüsameddin, Salahaddin'in gerisinde gelmekte ise de yaptığı hizmet bakımından onun selefini kat kat geçtiği muhakkaktır. Zira *Mesnevi*'nin ortaya çıkması Hüsâmeddin Çelebi'nin teşvikiyle olmuştur. O yalnız bulunduğu bir gece Mevlana'dan, Senâi'nin İlahinamesi yahut Attar'ın *Mantıku't-tayrî* gibi dervişlere yol kılavuzu olacak bir eser kaleme alması niyazında bulunmuştu. Mevlânâ bu isteğe sarığının arasından çıkardığı *Mesnevi*'nin ilk 18 beyti ile mukabele etti. İnanılmaz güzellikleriyle insanı çarpan bu

beyitler görünüşte ilkel bir kamışın sihirli sesler çıkaran bir neye dönüşmesinin hikayesiydi ama gerçekte insanın kendi macerasından ve dünyadaki bulunuş gayesinden başka bir şey değildi. Kamışlara ne olabileceklerini en iyi bir ney gösterebilir. Ve o ney Mevlânâ'nın ta kendisiydi. Nice ateş tecrübelerinden geçmiş; yanmış yakılmış, arınmış, içinde kendisinden yana hiçbir şey bırakmamış bu kavruk vücut yanık bir ney gibi sahibinin soluğuna tercüman olmada, dikkat kesilen kulaklara ezel sırlarını üflemedeydi. Büsbütün ölmemiş ruhlar o seslerden büyülendiler ve hala da büyülenmeye devam ediyorlar. Şair boşa dememişti:

*Niye halk etti deme Hazret-i Mevlâ nây'ı
Halka bildirmek için Hazret-i Mevlânâ'yı*

İlk 18 beyit yazı tarihinde benzeri görülmemiş bir söyleme ve yazma sürecinin de başlangıcı oldu. Mevlânâ sütteki bereketin memede değil onu sağan elde olduğunu söyler. Hüsâmeddin'in istek eli de Mevlânâ'daki ardı arkası gelmeyen ilham denizlerini coşturuyor, ondan sadır olan sözleri kağıtla kalemle buluşturuyordu. Bu söyleme ve yazma işinin yeri ve zamanı yoktu. Çarşıda, evde, sokakta, hamamda, en çok da geceleri sabaha kadar sürüp gidiyordu. Gerçi Mevlânâ'nın divanındaki şiirler de başkaları tarafından kaleme alınmıştı ama Mesnevî bütünüyle Hüsâmeddin Çelebi'nin eseri idi. O, söylenme esnasında hızla kâğıda aktardığı beyitleri daha sonra efendisine okuyor ve gerekli yerleri tashih ediyordu. Bu büyük eser 10 yılda bu şekilde vücuda geldi.

Rıhlet

Hüsâmeddin Çelebi'nin 10 yıl kadar süren hilâfeti süresince vakti yazma ve sohbetle nisbi bir sükûnet içinde geçen Mevlânâ 1273 yılının sonlarında yakıcı bir hummaya yakalanarak yatağa düştü. Hekimler ateşi düşürmeyi başaramadılar. Konya nefesini tutmuş, endişeyle bekliyordu. Oysa Mevlânâ halinden hoşnut ve şen şakraklı. Kendisine şifa dileyen Sadreddin Konevî'ye; "Artık şifa da sağlık da size mübarek olsun, şimdi sevenle sevilen arasında kıl gibi bir gömlekten başka bir şey kalmadı." demiş ve şu beyti okumuştur:

*Ben tenden soyundum o hayalden
Şimdi kavuşmanın zevkiyle salınıp duruyorum.
Başka bir beytinde de şöyle diyordu:
Mademki canı sen alıyorsun, ölmek şeker gibi tatlı.
Seninle olduktan sonra ölüm tatlı candan da tatlı.*

Bu yüzden yaşamasını isteyenlere inciniyor, sitem ediyordu. Kendisine;

-Ah keşke 400 sene ömrün olsaydı da alemleri hakikat nurlarıyla doldursaydın, diyen hanımına şöyle demişti:

-Biz Firavun yahut Nemrut muyuz ki öyle uzun ömür isteyelim.
Biz bu dünya hapishanesinde uzun uzadıya oturmaya gelmedik.
Bir an evvel Hz. Peygamberin meclisine ulaşmayı isteriz.

Vefatı duyulduğunda adeta kıyamet kopmuş, Konya'nın altı üstüne gelmişti. Yediden yetmişe halk onun cenazesine koştu. Köylüler ve şehirliler, çocuklar ve yetişkinler, Rumlar, Museviler ve Türkler... Herkes, herkes oradaydı. Müminler için o Hz. Peygamber'in nuruydu ama beride İseviler; ah bizim İsamız, Museviler; vah bizim Musa'mız diye yaka yırtmakta idiler.. Büyük bir izdihamla kaldırılan cenaze ancak akşama doğru musalla taşına varabilmişti. Mevlânâ'nın tüyden hafif naaşı babasının yanına defnedildi. Bir zaman sonra Konya'nın ileri gelenlerinden birkaçı aralarında para topladılar ve mezarın üzerine nefis bir türbe inşa ettiler. Çok geçmeden o türbe aşıkların Kâbesi oldu ve o aşıklardan birinin şu beyti kapısına asıldı:

*Kâbetü'l-uşşâk başed in makam
Her ki inca nakıs amed şüd tamam*

Yani: Bu makam aşıkların Kâbesi yerindedir. Buraya eksik gelen tamam olup döner.

Bu sözler doğrudu doğru olmasına ama Mevlânâ kendisine bu türbeden çok daha iyi bir yer ayarlamış ve şöyle demişti:

*Badez vefat türbet-i ma der-zemin me-cuy
Der-sineha-yı merdüm-i ârif mezar-ı mast*

Manzum ifadesiyle Türkçe karşılığı şu:

*Biz ölünce toprakta arama kabrimizi
Seven gönüllerde bulursun bizi*

Yolculuğu sûreten Belh'te başlayıp 751 sene önce Konya'da hitama eren ama aşıkların kalbinde hâlâ kanat çırpan bu gönül ankası, eserleriyle her asrın çocuklarının gönül kulağına ilahi sırları fısıldıyor ve onları o kudsî yolculuğa davet ediyor.

ULUSLARARASI GÖÇ VE GÜVENLİK

Mehmet Tarık COPUR

Milli Savunma Üniversitesi Uluslararası İlişkiler ve Bölgesel
Çalışmalar Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Bu yazıda günümüz dünyasının uluslararası göç krizi ele alınmaktadır. Uluslararası göçün ne olduğu, küresel haritada nereden nereye doğru insan kitlelerinin hareket ettiği, Afrika ve Ortadoğu gibi çevre ülkelerde neden göçlerin yaşandığı ve göçün ABD ve Avrupa gibi merkez ülkelerde ne tür güvenlik reaksiyonları doğurduğu anlatılmaktadır. Batılı merkez devletlerin geçmişte ve günümüzde uyguladıkları sömürgeci politikaların bir geri dönüşü olarak sömürdükleri coğrafyalardan gelen göçmenlere karşı mesul oldukları iddiası öne sürülmektedir. Avrupa ve ABD'ye göç etmeye çalışan yüz binlerce göçmenin haklı oldukları konusunda bir açıdan uluslararası göçe bakılmaktadır. Yazıda anlatılmak istenen temel fikir şudur, eğer Batılı devletler dünyaya yaymaya çalıştıkları insan hakları ve demokrasi gibi liberal değerlere sadıklarsa, sömürdükleri ülkelere kendilerine göç etmek isteyen dezavantajlı insanlara karşı sınırlarına duvarlar örmemeli ve uluslararası sorumluluk hukuku gereği sömürge ülkelerdeki kalkınma faaliyetlerini geçmişin bir tazminatı olarak ele alarak kendisini ciddiyle mesul tutmalıdırlar.

Dün ve Bugün

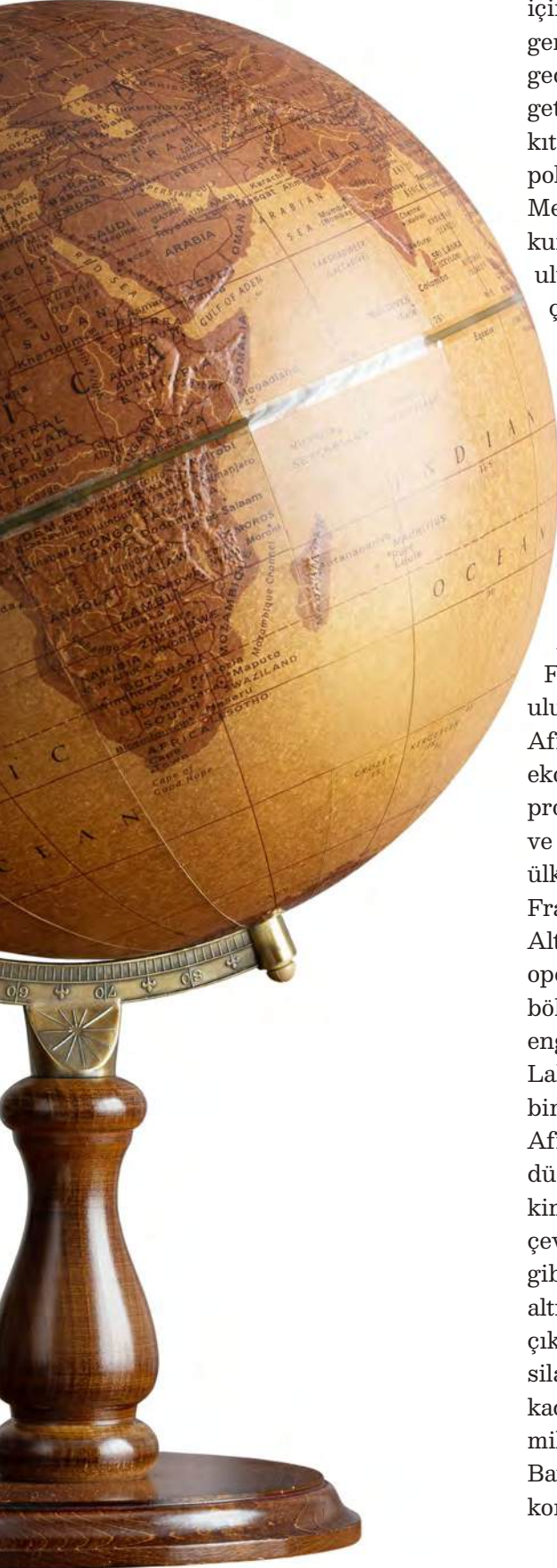
15. yüzyıldan itibaren Britanya, Fransa, Hollanda, İspanya, Portekiz ve sonrasında İtalya ile Almanya'nın da dahil olduğu sömürgeci Avrupalı devletler başta Afrika ve Amerika kıtası olmak üzere diğer coğrafyalardaki insanları sömürgeleştirmiştir. Avrupa'nın sömürgecilik politikası birçok devleti ve toplumu kendi milli kaynaklarından mahrum bırakmıştır. Sömürgeci devletler diğer coğrafyaları yalnızca ekonomik olarak değil, siyasi olarak da kendi milli çıkarlarına uygun olarak şekillendirmiştir. Avrupalı devletler bu bölgelerdeki insan ve yeryüzü kaynaklarını kendi ulusal çıkarları için kullanmış, bu bölgelerde siyasi, ekonomik ve sosyal kalkınma geri plana atılmıştır.

Geçmişin sömürgecilik faaliyetleri bugünün uluslararası ilişkiler gündemini etkilemektedir. Geri kalmış veya geri bırakılmış ülkelere insanlar kitleler halinde gelişmiş ülkelere doğru legal veya illegal yollarla göç etmeye çalışmaktadır. Gelişmemiş, yoksul ve siyasi olarak istikrarsız ülke olarak tanımlanan üçüncü dünya ülkeleri göç çalışmalarında çevre ülke olarak sınıflandırılır. Gelişmiş, refah sahibi ve siyasi olarak istikrarlı ülkeler ise merkez ülkedir. Günümüz dünya siyasetinin en büyük sorunlarından birisi de çevre ülkelere doğru akın eden kitlesel göçlerdir.

Göçü Tetikleyen Nedenler

Çevre ülkelerdeki insanlar belirli sorunlardan dolayı kendi ülkelerinde daha fazla barınamaz hale gelmekte ve bu durum merkez ülkelere doğru kitleler halinde göçü tetiklemektedir. Çevre ülkelerdeki insanların yaşadıkları sorunlar genel olarak kıtlık, yoksulluk, siyasi istikrarsızlık, zayıf devlet kurumları, terör, baskıcı totaliter rejimler, yolsuzluk ve savaştır. Özellikle Afrika ülkelerinde altyapı yetersizliği, su ve gıda gibi en temel ihtiyaçlara bile ulaşımın zorluğu, devletlerin sağlık ve eğitim gibi hizmetleri sağlamadaki eksikliği nedeniyle insanlar bugüne ve geleceğe dair umutlarını kaybetmektedir. Bu ülkelerdeki insanlar refah, güvenlik, istihdam gibi imkanlara ulaşmak

için merkez ülkelere doğru tehlikeli ve uzun yollar katederek kendilerinin ve ailelerinin canlarını tehlikeye atmaktadır.

Merkez ülkeler, bir zamanlar kölelik ekonomisini yürütmek için sömürge ülkelerden gemilerle Atlantik Okyanusu'nu geçerek kendi ülkelerine getirdikleri insanların kendi kıtalarında kalması için bazı politikalar uygulamaktadır. Merkez ülkeler sivil toplum kuruluşları, ulusal kurumlar ve uluslararası örgütler vasıtasıyla çevre ülkelerde kalkınma faaliyetlerini desteklemeye ve uluslararası göçü azaltmaya çalışmaktadır. Merkez ülkeler Uluslararası Kızılhaç, Ulusal Demokrasi Enstitüsü (NDI), Uluslararası Para Fonu (IMF), Dünya Bankası (World Bank), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF) gibi ulusal ve uluslararası örgütler vasıtasıyla Afrika'daki çevre ülkelerde ekonomik, siyasi, sosyal kalkınma projelerini finanse etmekte ve desteklemektedir. Merkez ülkelerden olan İngiltere ve Fransa gibi devletler Sahra Altı Afrika bölgesinde askeri operasyonlar yürütmekte ve bölgedeki güvenlik sorunlarını engellemeye çalışmaktadır. Lakin tüm bu girişimler nihai bir başarıya ulaşamamış, Afrika'da yaşanabilir ve istikrarlı düzenler kurulamamıştır. Hatta kimi zaman merkez ülkelerin çevre ülkelerdeki bu iyi niyetli gibi gözükten girişimlerinin altında hala kendi ulusal çıkarlarını geliştirmek üzere silah ticareti, insan ve organ kaçakçılığı, ekonomik kaynakların millileştirilmesinin engellenmesi, Batılı şirketlerin mülklerinin korunması gibi nedenler yattığı

iddia edilmektedir. Profesyonel proje ve programların altına sığınan bu kötü niyetli faaliyetler çevre ülkelerdeki gelişimi daha da yavaşlatır bir hale getirmekte ve uluslararası göçü arttırmaktadır.

Uluslararası Göçün Güzergâh Haritası

Mevcut uluslararası göç hareketlerine geniş bir bakış açısıyla bakıldığında çoğunlukla güneyden kuzeye, doğudan batıya doğru bir güzergâh izlediği görülmektedir. En kalabalık göç güzergâhlarının başlangıç ve bitiş noktası Afrika'dan ve Asya'dan Avrupa'ya, Güney Amerika'dan Kuzey Amerika'ya şeklindedir. Merkez ülkeler sınıfına dahil olan Batı Avrupa ve Kuzey Amerika ülkeleri uluslararası göç hareketlerinin temel varış istasyonudur. Uluslararası göç güzergâhlarının çoğu bu bölgelere doğru ilerlemektedir. Bu durum merkez ülkelerde mülteci, sığınmacı ve kaçak göçmenlerin sayısını arttırmaktadır.

Eurostat Statistics Explained'in yayınladığı veriye göre 2021 yılında Avrupa Birliği'nde toplamda 23,7 milyon göçmen bulunmaktadır. Avrupa'daki toplam göçmen sayısı birçok Doğu Avrupa devletinin nüfusundan daha fazladır. ABD'de ise Migration Policy Institute'nin verilerine göre güney sınırlarından yasal olarak giriş yapan göçmen sayısının 3,3 milyon olduğu belirtilmektedir. Lakin hem Avrupa hem de ABD için yasadışı şekilde ülkeye giriş yapan kaçak göçmen sayısının resmi sayılardan daha fazla olduğu tahmin edilmektedir. Avrupa ve ABD'de yüksek göçün sonuçları olarak siyasi, ekonomik, sosyal ve güvenlik alanlarında sorunlar çıkmaktadır.

Maps by Matthew Chwastyk and Ryan Williams, National Geographic

Uluslararası Göçün Merkez Ülkelerdeki Sonuçları

Uluslararası göç güzergahlarının varış noktası olan Batı Avrupa ve Kuzey Amerika bölgelerindeki ülkeler gelen yoğun göçe karşı reaksiyon göstermeye başlamıştır. Reaksiyonun en temel nedeni kimlik farklılığı olarak görülebilir. Farklı kimlik, kültür, değer ve inançlara sahip insanların merkez ülkelerinde sayılarının artması merkez ülkelerdeki bazı siyasilerin ve vatandaşların güvenlik endişelerini ortaya çıkarmıştır. Avrupalı veya Amerikalı kimliğine sahip bazı insanlar bu durumu kendi geleceklerine bir tehdit olarak görmeye başlamıştır. Artan göçmen nüfusu merkez ülkelerdeki demografik yapıyı değiştirmektedir. Birleşmiş Milletler'in yayınladığı UN Cronicle'in sunduğu istatistiğe göre Avrupa'daki birçok şehirdeki çocuk nüfusunun %30 ila %40 oranı göçmen bir geçmişe sahiptir. Bu durum Avrupalı vatandaşlar için gelecekte Avrupalılar Avrupa'da azınlık mı olacak şeklinde bir endişe doğurmaktadır. Bu endişeye ek

olarak İslamofobi de Avrupalı hükümet ve halklarında etkili olan bir diğer faktördür. Avrupa'ya ilerleyen göçmenlerin çoğunluğunun bilhassa Kuzey Afrika ve Orta Doğu ülkelerinden oluştuğu göz önüne alındığında İslamofobi Avrupalılar tarafından anti göçmen politikası olarak meşruiyet kazandırır bir hale getirilmektedir.

Uluslararası göçün merkez ülkelerde neden olduğu bir diğer mesele ise ekonomik sorunlardır. Yüksek sayıdaki göçmen nüfusu merkez ülkelerdeki eğitim ve sağlık hizmetlerini yetersiz bırakmaktadır. Aynı zamanda göçmenler ucuz işgücü piyasasının da temelini oluşturmaktadır. Bu durum Avrupalı ve Amerikalı vatandaşlar için istihdam imkanını azaltmaktadır. Ucuz işgücü olarak kullanılan göçmenler merkez ülkelerdeki üst ekonomik sınıf vatandaşlar için daha fazla kâr manasına gelmekteyken orta ve alt ekonomik sınıf için işsizliğin artmasına neden olmaktadır. İşsizlik endişesi merkez ülkelerdeki orta ve alt ekonomik sınıf vatandaşlarda göçmen

karşıtlığını tetikleyen önemli bir ekonomik faktördür.

Merkez Ülkelerin Reaksiyonu

Merkez ülkelerdeki bazı siyasiler tarafından kürsülerden yapılan konuşmalar, televizyon ve sosyal medyadan yapılan göçmen karşıtı yayınlar, merkez ülkelerde göçe karşı bir güvenlikleştirme yapılmasına neden olmuştur. Göçmenlerin bir güvenlik meselesi haline getirilmesi merkez ülkelerdeki hükümetlerin devlet nezdinde uyguladıkları anti göçmen politikalarına bir meşruiyet alanı sağlaması için kullanılmaktadır. Aynı zamanda uluslararası göç Avrupa Birliği'nde bazı anlaşmazlıkların çıkmasına neden olmaktadır. Göç güzergâhlarının varış noktası Batı Avrupa'dır. Bu güzergâhta Doğu Avrupa'daki devletler bir transit geçiş noktası olmaktadır. Batı Avrupalı devletler göçmenlere karşı kendi sınır güvenliklerini arttırırken Doğu Avrupa'daki devletlerin de sınır güvenlik önlemlerini arttırmasını talep etmektedir. Çünkü Avrupa'ya kara yoluyla ulaşan göç güzergahı Doğu Avrupa'dan geçmektedir ve Batı Avrupa devletleri kendi ülkelerindeki artan göçmen nüfusunu Schengen nedeniyle oluştuğunu iddia etmektedir. Batı Avrupalı devletlerin bu ısrarlı talepleri neticesinde Litvanya 500 kilometrelik sınırına 3,5 metre yükseklikte jiletli çelik tel örmüştür. Bu durumu bazı uluslararası ilişkiler uzmanları Avrupa'daki İkinci Berlin Duvarı olarak tanımlamaktadır. ABD'de ise Donald Trump'ın söylemleri neticesinde ABD ile Meksika sınırı arasına bir duvar çekme meselesi gündeme gelmiştir.

© AP Photo / Juergen Schwarz

Sonuç

Deniz Ülke Arıboğan'ın "Duvar Tarih Geri Dönüyor" adlı kitabında anlatıldığı gibi insanlık yeniden Orta Çağ'daki gibi surlarla çevrili şehirlere geri dönmekte. Bu sefer şehirler yerine ülkelerin çevresine surlar çekilmektedir. Merkez ülkeler kendilerini duvarlarla örerek, sınırlarına makineli tüfek bataryaları yerleştirerek ve sahillerinde silahlı sahil güvenlik devriyelerini arttırarak bu göçe karşı kendilerini korumaya çalışmaktadırlar. 1991'de Sovyetlerin çöküşüyle beraber liberal fikirler galip gelmişti. Bu durumu Francis Fukuyama "The End of History and the Last Man" adlı eserinde artık dünyada Batılı fikirlerin hüküm süreceği şeklinde iddia etmişti. Batı'nın liberal fikirleri; küreselleşme, açık sınırlar, insan ve malın sınırlar arasında serbestçe akması, insanların göç etme özgürlüğü, yeryüzünde istedikleri yerde yaşama hürriyeti gibi birçok fikri barındırıyordu. Lakin ABD ve Avrupa'daki ülkelerde yükselen göç karşıtlığı neticesinde hükümetlerin göç politikalarında daha sert

bir tutum takınması, Batı'nın dünyaya yaymaya çalıştığı liberal fikirlerin yine Batılı ülkeler tarafından zedelenmesi anlamına gelmektedir. Bunun neticesinde 21. yüzyılın ilk çeyreğinde artan uluslararası göç, devletlerin ulusal sınırlarını katılaştırması ve daha az geçirgen bir hale getirmesiyle sonuçlanabilir.

Bu durumda Batılı merkez devletlere karşı bir eleştiri yöneltmek mümkündür. Bazı uluslararası ilişkiler bilginleri Immanuel Wallerstein'in Dünya Sistemleri Kuramı ile küresel göçü bağdaştırarak bir iddiada bulunurlar. İddiaları şöyledir. Kolonicilik dönemi geleneksel sömürgecilik yıkıldı. Lakin bu geleneksel sömürgecilik yerini modern sömürgecilğe bıraktı. Batı siyasi ve iktisadi bir tahakküm kurarak çevre ülkeleri kırbaç ve zincir kullanmadan sömürmeye devam etmektedir. Üstelik Batı askeri ve politik müdahaleleri ile başta Ortadoğu olmak üzere çeşitli bölgelerde bitmeyen savaşlara ve iç çatışmalara neden olmuştur. Modern sömürgecilik, savaşlar ve iç çatışmalar, kaçak silah ticareti, tüm bu elementler çevre ülkelerdeki yaşanılabilirlik

seviyesini düşürmektedir. Küresel bir gerçeklik olarak göç sahiden Batı ülkeleri için bir sorunsu bu perspektiften bakıldığında sorunun kaynağı yine Batı'dır. Batı kendi elleriyle göç sorununu yarattı ve yaptığı işin getirdiği sorumluluktan kaçarsa Batı'nın dünya halklarının zihnindeki prestiji ve güvenilirliği büyük oranda azalacaktır. Bir gelişim kaydetmeyen çevre ülkeler ise göç vermeye ve çevre ülkelerden gelen göçmenler de merkez ülkelerin sınırlarına dayanacaktır.

Dünyanın içinde bulunduğu durumda hem çevre ülkelerin hem de merkez ülkelerin üzerlerine düşen sorumlulukları vardır. Üçüncü dünya ülkeleri kurtuluşu doğuda veya batıda aradıkları müddetçe kurtulamayacakları barizdir. Çünkü her merkez ülke çevre ülkeleri kendisine bağlamak için uğraşmaktadır. Belki Doğu ile Batı arasındaki rekabet sayesinde üçüncü dünya ülkeleri bir miktar ilerleme kaydedebilir. Lakin günün sonunda kurtuluşları için kendi ulusal yükselişlerinden başka pek bir çare kalmıyor gibi. Böylesi bir kalkınma tarihte daha önce görülmemiş değildir. Çin, Japonya, Rusya, Brezilya, Singapur, Güney Kore gibi ülkeler bunu başardılar. Nasıl ki Asya'dan Asya Kaplanları çıkabiliyorsa Afrika'dan da Afrika Aygırları çıkabilir. Toplumlar medeniyet yarışında umutları kaybetmemeli ve talihin dönüp dolaşıp kendilerinin arkalarına geçecekleri günü beklemelidirler. Ve o günü beklerken de oturup dünyayı seyretmek yerine izlemeli, ders çıkarmalı, çalışmalı ve o gün geldiğinde fırsatları en iyi şekilde kullanabilmek için

The base Trump is appealing to with his new ban: Here, anti-immigrant groups march on April 27, 2019, for an end to California's sanctuary city law. (Kevin Sullivan / Digital First Media / Orange County Register via Getty Images)

hazır olmalıdırlar. Batılı merkez ülkeler ise eğer dünyadaki prestijini ve güvenilirliğini korumak amacındaysa dünyaya kapısını kapatmamalıdır.

Hükümetler kendi halklarından gelen göçmen karşıtı baskıyı kapıları kapatarak ve insan hakları ihlalleri yaparak değil, Afrika ve Latin Amerika gibi geri kalmış toplumlarda samimi bir şekilde yatırımlar yapıp bu toplumları kalkındırarak bunu başarabilir. Batı bunu yapabilecek enstitülere, bilgiye ve ekonomik güce sahiptir. Çevre ülkelerdeki ekonomik, siyasi ve sosyolojik güvenliği sağlamalı ve oradaki insanları doğdukları ülkelerde yaşamaya ikna etmelidir. Şu unutulmamalıdır ki dünyadaki tüm coğrafyalarda refah ve barış sağlanmadıkça kitlesel göçler devam edecektir ve ancak hem merkez ülkeler hem de çevre ülkeler beraber çalışılırsa küresel bir kalkınma sağlanabilir ve bu sayede uluslararası göç sorunu çözülebilir.

Kaynakça

Scott, G. (1998). "Who Has Failed Africa? IMF Measures or the African Leadership?", Journal of Asian and African Studies

Gülyüz, Y. (2020). "Göçmen Tartışmaları Bağlamında Avusturya, İsviçre ve Macaristan'da Aşırı Sağ Partilerin Yükselişi.", Taşhan Kitap Yayınları, Ankara.

Cizreli, B. (2015). Dünya Sistemleri Kuramı Bağlamında Batı'nın Göç Haritası. Sosyoloji Divanı, 6,

Fukuyama, F. (2012). "The End of History and the Last Man", Penguin Books.

ARIBOĞAN Deniz Ülke (2017). "Duvar Tarih Geri Dönüyor", İstanbul: İnkılap Yayınları

Eurostat, "Migration and migrant population statistics", [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#:~:text=%3A%20Eurostat%20\(migr_imm2ctz\)-,Migrant%20population%3A%2023.7%20million%20non%2DEU%20citizens%20living%20in%20the,EU%20on%201%20January%202021](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_migrant_population_statistics#:~:text=%3A%20Eurostat%20(migr_imm2ctz)-,Migrant%20population%3A%2023.7%20million%20non%2DEU%20citizens%20living%20in%20the,EU%20on%201%20January%202021) (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

United Nations Chronicle, "Looking Forward To The Future: Europe's Societies Are Undergoing Change", <https://www.un.org/en/chronicle/article/looking-forward-future-europes-societies-are-undergoing-change> (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

NTV, "Avrupa'nın ilk göçmen duvarı inşa edilmeye başladı: 500 kilometre boyunca uzanacak", <https://www.ntv.com.tr/galeri/dunya/avrupanin-ilk-gocmen-duvari-insa-edilmeye-basladi-500-kilometre-boyunca-anacak,a1XK75jz0advZnr1XRNMw/X54K4l8nkuezK88DceUrA>, (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

The Nation, "Once Again, Trump Shreds US Immigration Law", <https://www.thenation.com/article/politics/trump-immigration-coronavirus-fascism/>, (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

Sputnik International, "German-Russian Teen Receiving Psychiatric Treatment After Alleged Rape", <https://sputniknews.com/20160201/germany-rape-treatment-1034039545.html>, (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

International Organization for Migration, "Worlds congested human migration routes", <https://weblog.iom.int/worlds-congested-human-migration-routes-5-maps>, (Erişim Tarihi: 9.12.2024)

Bir Hicret Olgusu Olarak Göç Karşısında Ensar Bilinci

Hatice Ece ERÇİN

İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Tefsir Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

İslam tarihinde yaşanan hicret olgusu sadece geçmişin konusu veya sorunu değildir. Sonraki dönemlerde de bazı olumsuzluklar hicrete benzer göç olaylarını zorunlu kılmıştır. Dolayısıyla göç olgusu insanlık tarihi boyunca karşılaşılan önemli problemlerden biri olmuştur. Hicret olgusu karşısında Kur'ân'ın sunduğu perspektif, tarih boyunca kaçınılmaz olan göç olaylarına yönelik müslüman tavrın nasıl olması gerektiği konusunda önemli açılımlara sahiptir. Bu durumda İslam'ın ilk dönemlerinde hicreti zorunlu kılan olgular karşısında ayetlerin sunduğu çözüm önerileri yeniden hatırlanmalıdır.

Hicreti zorunlu kılan nedenler; bazen zulüm, baskı ve şiddet (Nahl, 16/41) bazen inananların inançlarını inkara zorlanmaları (Nisa, 4/89) ve yurtlarından zorbalıkla sürülmeleridir (Âl-i İmran, 3/195). Temelde dünyaya olan hırs ve ihtiras yatmaktadır. Bu ihtiras bazen vadedilen (!) toprak bazen zengin kaynaklara sahip toprak olurken nihayetinde hepsinin gayesi ortaktır; "Asıl sahibi görmezden gelerek ait olmayı sahiplenmek..." Ayrıca insanoğluna ait bu tehlikeli ihtirası yanlış inancın kurbanı olarak görmek oldukça naif kalmaktadır. Zira kuru bir inancın tehlikeli boyutları olmakla birlikte tek başına bu denli ileri noktalara ulaştıramayacağı açıktır. Göçü zorlayan nedenlerin tarihsel seyrine baktığımızda temel saiklerin, oldukça bilinçli, ideolojik ve dünyaperest bir ihtirası barındırdığı kolaylıkla anlaşılmaktadır. Kişinin yaşam hakkını ve özgürlüğünü tehdit eden bu zorba güçler, göç olgusunun başat faktörü olup bu durumlarda hicret veya göç, Kur'an tarafından alternatif bir yol olarak sunulmuştur (Nisa, 4/100). Çünkü kalmanın çıkmaza sürdüğü koşullarda göç etmek, terk-i diyar değildir; kimi zaman çıkmaz yolların imkanı olup gerekli (zorunlu) bir eylemdir. Kur'an'da hicret edenlerin gerçek mü'min oldukları (Enfal, 8/74) ve Allah'ın rızasına eriştiği (Tevbe, 9/100) belirtilerek göçmenler taltif edilmiştir. Zira göç olgusu basit, sıradan, alelade bir durum olmanın çok ötesindedir; göçmen, geride bıraktıklarına karşı özlem duygusu ve geleceğe dönük *bilinmezlik* arasında *arafa* kalmıştır. Göçmen, yeni bir toplum ve kültüre entegre olmak için geç kalınmışlıkla ait olduğu toprağı erken kaybetmişlik

arasında gidip gelen bütünlüğün yitirildiği artık *yaralı bir bilince* sahiptir. Üstelik birilerinin dünyaya tamah etmesinin sonucu gelişen ve bitmek bilmeyen dünya hırsının bir ok gibi saplanıp yaraladığı "*göçmenin yaralı bilinci*.."

İslam, yeryüzünün herkese yetecek kadar geniş olduğunu (Nisa, 4/97, Zümer, 39/10) ve bu yaraları saracak bir hayatın varlığını göçe teşvik ederek müjdelemiştir. (Nisa, 4/100, Tevbe, 9/20-22). Ancak dikkat edilirse söz konusu müjdelerin muhtevası müslüman vicdanına olan güvene işaret etmektedir. Buna göre göç edilen diyarlarda göçmenler güzel bir şekilde barınmakla kalmayacak (Nahl, 16/41) aynı zamanda dost/veli de kazanacaklardır. İşte bu dostluğun adı sadece evini, barkını, yurdunu değil, aynı zamanda gönül kapılarını da hiç esirgmeden sonuna kadar açan "*ensar kardeşliği*"dir (Haşr, 59/9). İslamın göç sorununa yönelik en önemli çözümü, inşa ettiği ensar bilincidir (Enfal, 8/75, Nur, 24/22). Böylece zorunlu göçün ortaya çıkardığı olumsuz etki azaltılmış ve göçmenler açısından toplumsal bütünleşme en mümkün ölçüde sağlanmıştır.

Günümüzde göçe maruz kalan göçmenlerin karşılaştığı en büyük sorun ise hicret ettikleri topraklarda yaşayan müslüman toplumların "*ensar bilinci*"nden yoksun olmasıdır. Bu nedenle temel denilebilecek en önemli ihtiyaçlarımızdan biri müslüman vicdanının somut bir örneği olan ensar bilincinin yeniden kazanılmasıdır.

Göç olgusu karşısında İslamın inşa ettiği ensar bilincinin günümüzde müslümanlara henüz ulaşmamış (oluşamamış) olması, dinin değil insanlığın sorunu olarak karşımızda durmaktadır. Tarih boyunca etkinliğini sürdüren ve etkisiyle her çağa tesir edip yeniden ihya eden Kur'an'ın anlaşılabilmesi problemi değildir bu. İslam şuurunun müslüman toplumlarda henüz gelişmemiş olmasından kaynaklıdır. Ya da müslüman toplumların Kur'an'ı yeteri kadar ciddiye almama sorunudur.

Müslüman toplumların göç olgusu karşısında göçmenlere karşı duyarsız kalarak bazen popüler ırkçı söylemlerin bazen bencil duyguların kurbanı olmaları ne yazık ki acı gerçeklerimizden biridir ve bu durum utanç vesikası olarak tarihin sayfalarına kazınacaktır. Bu doğrultuda oluşan derin boşluğu sadece birkaç boykotla süsleyip doldurmaya çalışmanın ensar bilincinin oluşumunda yetersiz kalacağı da açıktır.

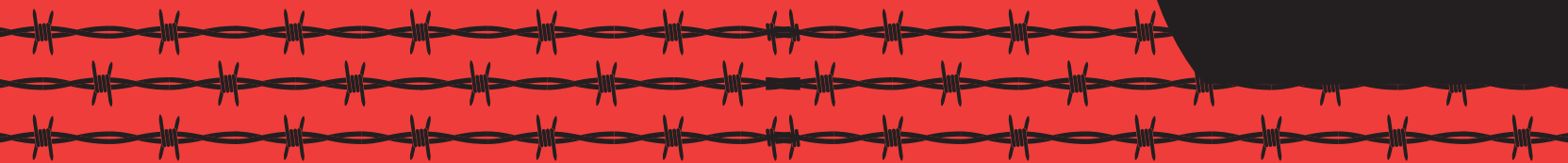
Bu çalışmanın *ensar bilincinin* yeniden oluşmasına katkı sağlaması temennisidir..

VAHŞETTEN RAHMETE

Rabia Aybüke YAVILIOĐLU
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans  đrencisi

TDK'ye göre göç kelimesi "bir yerleşim yerinden başka bir yerleşim yerine gitme işi; taşınma, hicret, muhaceret" anlamına gelmektedir. Bu anlamı itibariyle bakıldığında göç insanlık tarihi kadar eski bir olgudur denilebilir. Nitekim Hz. Adem'in cennetten dünyaya göçü ile başlayan insanlık tarihi birçok peygamberin göç hikayesine de şahitlik etmiştir. Hz. İbrahim'in ateşe atılması sonrası Filistin'e ardından Mısır'a son olarak da Kenan'a göçü, Hz. Lût'un kafirlerin ahlaksızlıklarına karşı Allah'tan gelen emirle gece vakti ardına bakmadan ondan istenilen yere göç etmesi, Hz. Şuayb'ın kavminin ileri gelenleri tarafından zorlanması neticesinde yanındakilerle birlikte göç etmesi, Hz. Mûsâ'nın İsrailoğulları ile Mısır'dan yola çıkıp nihayetinde Filistin yakınlarında bir yer mesken edinmeleri ve Hz. Peygamber'imizin Mekke'den müşriklerin azgınlıkları karşısında yanındakilerle birlikte Mekke'den Medine'ye göç yani hicret etmesi en bilinen örneklerin başında gelmektedir.

İnsan doğasındaki bir yere ait olma duygusu onun en temel ihtiyaçlarından biri olan "güvende hissetme" ihtiyacını karşılamaktadır. Göç olgusuyla karşılaşan insan, güvende hissetmesine yol açan her şeyden uzaklaşarak kaygı ve korku gibi zorlayıcı duygularla baş etmek zorunda kalabilmektedir.

Düşündüğümüzde insanın kendi doğduğu yerden, evinden, sevdiklerinden ayrılmaya zorlanması şüphesiz aşılması en zor duygulardandır. Bu durumun ne kadar zorlayıcı olduğunu Peygamber Efendimiz'in Mekke'den ayrılırken arkasına dönüp "Allah'ın yarattığı şeyler içinde en çok sevdiğim yer sensin. Eğer buranın halkı beni (zorla) çıkarmasaydı, ben kendiliğimden çıkmazdım." demesinden de anlıyoruz.

O günlerden bugünlere dünyada birçok şey değişmiş ama insanın temel ihtiyaçları ile ilgili değişen bir durum olmamıştır. Efendimiz'in Mekke'den çıkarken hissettiği duyguların benzerini belki bugün İsrail zulmüyle uğraşmak zorunda kalan Filistinliler ve Lübnanlılar, Amerika vahşetiyle karşılaşan Iraklı ve Afganistanlılar, Esad rejiminden kaçıp hayata tutunmaya çalışan Suriyeliler yaşamaktadır.

Göç etmek başlı başına zor bir hadiseyken karşılaşılan zorluklar yalnızca bununla sınırlı değildir; göçten sonra kurulmaya çalışılan hayatların maruz kaldıkları güçlükler günümüzdeki en büyük çıkmazlardandır. Örneğin İsrail zulmünden kaçıp Lübnan'da mülteci kampları oluşturan Filistinliler burada da rahat edememiş çeşitli olumsuz durumlara maruz kalarak istenmeyen bir topluluk olarak

yaftalanmışlardır tıpkı birtakım Suriyelilerin ülkemizde benzer durumları deneyimleyip benzer etiketlenmeler yaşamaları gibi.

Bahane olarak kiminde ırk kiminde din kiminde sosyal sebepler gösterilse de asıl mesele insanın onu eşrefi mahlukat sıfatına mazhar kılan merhamet, sevgi, diğerkâmlık gibi rahmani duygulardan uzaklaşmasıdır. Nitekim insanoğlu dünyada birçok zorlayıcı olay yaşamıştır ve yaşayacaktır da fakat insanı insan yapan olgu zorlayıcı durumlar karşısında gösterdiği tepki ve çözüm yolu arama biçiminin nasıl oluşudur. Bizi diğerlerinden ayırt eden en önemli şey işte bu duyguların açığa çıkardığı farkındalık bilincidir. Şiddetin giderek tüm dünyayı sarmaya başladığı bu devirde ihtiyacımız olan tam da bahsedilen rahmani bilinçle hemhal olmuş insanlık halidir. Vahşetten rahmete gidilmesi gereken bu çağda her bir insanın üzerine düşen çabayı göstermesi ve onu diğerlerinde farklı kılan rahmani duyguları ile arasına mesafe koymaması elzemdir.

Lübnan Sinemasından Bir Örnek: Nadine Labaki'nin Kamerasından *Kefernahum* veya *Kimliksiz* *Hayatlar*

Mehmet Ali YAFEZ

İlim Yayma Vakfı Eğitim ve Burs İşleri Uzmanı

Hayat bazı insanlara bir kimlik hakkı bile tanımaz. Kimliksiz bir şekilde dünyadadır ama varlıklarını ispat edecek bir kimlik kartları yoktur. İsimleri vardır ancak bu varlıklarına ispat sayılmaz.

İltica meselesi günümüzün başlıca gündemleri arasındadır. Bildiğimiz kadarıyla en eski iltica yani zorunlu göç Müslümanların Mekke'den Medine'ye göçüdür. Hiçbir iltica zorunlu nedenlerle olmaz. Gönüllü yapılan göçe iltica denmez. Zulüm nedeniyle yaşanan yerden başka bir yere göçülmesine iltica denir. İltica edene de mülteci. Mültecilik özellikle yakın coğrafyamızda çok fazla maruz kalınan bir durumdur. Savaşlar insanları yurtlarından zorla koparmakta ve onları başka coğrafyalara zorunlu göçe mecbur bırakmaktadır.

Zorunlu kalınan bu göç sonucu mülteciler yerleşim konusunda zorluklar yaşamaktadır. Kısıtlı imkanlar insanca yaşamaya el vermemektedir. Sefalet, hastalıklar ve ölümler peşi sıra sağanak gibi hayatların üzerine yağmaya başlar. Sığınacak bir çatı çoğu zaman bulunamaz.

Hayatı beyaz perdeye yansıttığımızda gözümüzün önündeki gerçekler yüzümüze çarpar hale gelebiliyor. Lübnanlı yönetmen Nadine Labaki'nin yönetmenliğini yaptığı 2018 yapımı *Kefernahum* da yüzümüze çarpan bir film olmuş. 2018 Cannes Film Festivali'nde Jüri Özel Ödülü'nü kazanan film, çok yalın bir dille mesajlarını vermektedir. Küçük evlerdeki kalabalık aileler, çok fazla yıkanma imkânı olmadığı belli olan insanlar, kir içindeki sokaklar, çatısı uçmasın diye lastik konulan damlar yaşanan sefaleti gösteriyor. 12 yaşındaki

Zain, ailesine kendisini dünyaya getirdiği için dava açıyor. Aslında dava, yaşadıkları hayatın onlara verdikleri daha doğrusu vermedikleridir. Herkes için normal şartlar onlar için ulaşılması epey uzak ihtimaller. Yemek yemek, temiz kıyafetler giymek, normal işlerde çalışmak, okula gitmek ve belki de farkında olmasak da bir kimliğe sahip olmak. Bu insanlar bir kimliğe sahip olmayan ötede kalmış kişiler. Zain'in babasının deyişyle "Devletin önemsemediği kişiler". Devletin önemsemediği bu kişiler, çocuklarına sevgiden uzak bir şekilde bakmaktadır. Zain, mahallesindeki Esad isimli bakkalın çıraklığını yapar. Kardeşi Seher 11 yaşına girdiği için ailesi onu Esad ile evlendirmek ister. Küçük Zain buna karşı çıkar fakat engel olamaz. Evden kaçan Zain büyükannesinin yanına gitmek üzere yola çıkar, otobüste yanına oturan örümcek adam kostümlü

yaşlı kişinin lunaparkta indiği görünce o da peşinden iner. Oradan oraya sürüklenirken lunaparkta temizlikçi olarak Tigest ile tanışır ve Tigest'in oğlu Yonas'a bakmaya başlar. Tigest'in kendilerini bırakması sonucu küçük bir çocuk olan Zain için daha zor günler başlar fakat Zain bunların da üstesinden gelir.

Film boyunca çaresizliğin, sefaletin, acımasızlığın kendini hissettirmesine karşılık hayat bir şekilde devam eder. Zain yaşından büyük bir adam gibi davranır. Lübnan'ın ara sokaklarında kimsenin önemsemediği, kimliksiz insanlar olarak büyük bir kaosun içinde yaşarlar. Filmin adını veren Capernaum Arapça da kaos anlamına gelmektedir. Filme neden bu ismi verdiklerini anlamak güç değil. Kimliksiz bir hayat süren bu insanlar, kendi kaoslarında bir felaket için yaşamaya çalışmaktadırlar.

Uluslararası Göç Olgusunun Kavramsal Bir Okuma Üzerinden Değerlendirilmesi

Merve DEMİR

İstanbul Üniversitesi Avrupa Birliği Anabilim Dalı
Doktora Öğrencisi

Göç alanında çalışan ve Birleşmiş Milletlere (BM) bağlı bir kurum olan Uluslararası Göç Örgütü'ne göre göçün tanımı, "bir ülke içinde veya uluslararası bir sınırdan geçerek, geçici veya kalıcı olarak ve çeşitli nedenlerden dolayı olağan ikametgahından uzaklaşan bir kişinin genel durumunu yansıtan şemsiye bir terim" dir.¹ Göç kavramı literatürde iki farklı boyutta incelenmiştir. Bu boyutlardan ilki uluslararası göç olgusu, ikincisi ise ulusal veya yerel göç olgusudur. Çalışmada kavramlar üzerinden göçün uluslararası ilişkiler boyutu ele alınacaktır.

Göç olgusu, her ne kadar günlük yaşamın bir parçası da olsa uluslararası ilişkilerin merkezi bir konusu haline gelmesinin 1990'lı yıllara dayandığı söylenebilir. 1990'lardan günümüze kadar göçü küresel düzeyde önemli kılacak pek çok olay yaşanmıştır. Bu olaylardan bazıları "mülteci krizleri", "sınır denetimlerinin arttırılması", "Batılı devletlerin geri itme politikaları" ve "göç ve kalkınma arasındaki bağa yapılan vurgunun yükseltilmesi" gibi unsurlardır. Bu durum hem yerelde hem de küreselde göçün ve göçmenlerin görünürlüğünü giderek artırmıştır.

Uluslararası göç olgusunu kavramsal bir okuma üzerinden değerlendirirken göçmen, mülteci ve sığınmacı kavramları arasındaki farkı ele almak gerekmektedir. Küresel bağlamda *göçmen* kavramının uluslararası bir tanımı olmasa da BM'ye göre, göç etme nedeni veya statüsüne bakılmaksızın ikamet ettiği ülkeyi değiştiren kişiye göçmen denmektedir. *Mülteci* ise kamu düzeninin ciddi şekilde bozulması nedeniyle menşei ülkelerinin dışında bulunan kişilere verilen isimdir.² *Sığınmacı* tanımı ise kendi ülkesindeki kamu düzeninin bozulmasından dolayı uluslararası koruma arayan ancak mülteci talebi yasal olarak sonuçlanmamış kişileri kapsamaktadır. Sığınmacı statüsünde başvuru yapabilmek için kişi veya kişiler, varış ülkesine ulaşmış olmalıdır. Yani bir sınıra varmaları veya bir sınırı geçmeleri gerekmektedir. Böylelikle varış ülkesinde koruma başvurusunda bulunmalıdırlar.³

Göç eden kişilere dair kavramsal ayrımları ortaya koyduktan sonra göçün hareket ettiği ülkelerin farklılıklarını da ortaya koymak

gerekmektedir. Bu bağlamda ülkeleri köken ülke, hedef ülke ve transit ülkeler olmak üzere üçe ayırmak doğru olacaktır. *Köken ülke* bir diğer adıyla menşei ülke, vatandaşı olunan ülkeyi ifade etmektedir. *Hedef ülke* ise düzenli veya düzensiz göç akımlarının hedefi olan ülkedir. *Transit ülke* ise düzenli veya düzensiz göçmen akımlarının kendisi üzerinden göç alan hedefteki ülkeye hareket ettiği ülkedir.⁴ Transit ülkeler düzensiz göçün önemli güzergâhları içerisinde yer almaktadır. *Düzensiz göçün* tanımı ise yasadışı yollarla girilen ülkede kendine tanınan çıkış süresi içerisinde ülkenin terk edilmemiş olmasıdır.⁵ Bu bağlamda ülkeleri ilgilendiren iki önemli faktörden bahsetmek gerekmektedir. Bunlar itici ve çekici faktörlerdir. İtici faktörleri, bir kişinin veya grubun kendi ülkesinden ayrılmayı istemesine neden olabilecek durumlar olarak tanımlamak gerekmektedir. Açlık, savaş ve küresel iklim değişikliği ile doğrudan bağlantılı hayati durumlar vb. örnek olarak gösterilebilir. Çekici faktörler ise bir kişiyi veya grubu yabancı bir ülkeye çekebilecek unsurları içermesi olarak tanımlanabilir. Bu duruma örnek olarak güvenlik, iş bulma fırsatı, yüksek refah kalitesi gibi unsurlardır.

Göçmenlerin güzergahı için transit bir ülke olan ve Dünya'nın en büyük göçmen nüfuslarından birine ev sahipliği yapan ülke Türkiye'dir. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı 2023 yıl sonu istatistiklerine göre, Türkiye'de bulunan uluslararası koruma başvurusu yapan kişi sayısı 19 bin 017'dir. Yine 2023 yıl sonu verilerine göre 254 bin 008 düzensiz göçmen yakalanmıştır.⁶ Görülmektedir ki, Türkiye coğrafi bağlamda pek çok bölgenin

GÖÇ VE GÖÇMENLİK

Ali OUREMİ

Marmara Üniversitesi Tefsir Ana Bilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Giriş

İnsanlık tarihi boyunca toplumların şekillenmesinde en önemli unsurlardan biri göç ve göçmenlik olmuştur. Göç, sadece bireylerin veya toplulukların yer değiştirmesiyle sınırlı kalmayıp, aynı zamanda kültürlerin, ekonomilerin ve toplumların derinlemesine etkilenmesine yol açan bir olgudur.

Göçün Tanımı

Göç, insan topluluklarının çeşitli nedenlerle gerçekleştirdiği bir coğrafi yer değiştirme hareketidir. Dini, ekonomik, siyasi, sosyal veya başka sebeplerle ortaya çıkan bu hareket, bireylerin veya grupların yaşamlarının tamamını ya da bir bölümünü geçirmek üzere bir yerleşim biriminden başka bir yerleşim birimine taşınmasını ifade eder. Göç olgusu, sadece fiziksel bir yer değişikliği değil, aynı zamanda yeni bir çevreye adaptasyon, sosyal ve kültürel dönüşümleri de içeren çok yönlü bir süreçtir.

Göçün Olumsuz Etkileri

Bir göçmen, yeni bir ülkeye ya da topluma adım attığında, ilk karşılaştığı zorlukların başında dil ve entegrasyon süreçleri gelir. Yeni bir dili öğrenmek ve bu dili akıcı bir şekilde kullanabilmek zaman alıcı bir süreçtir. Bunun yanı sıra, kültürel farklılıklar da göçmenler için büyük bir meydan okuma olabilir. Örneğin, bir ülkede olumlu kabul edilen bir davranış, göçmenin geldiği yerde tam tersi bir şekilde algılanabilir. Bu farkındalığın oluşması ve yeni normlara uyum sağlanması genellikle zaman gerektirir.

Bir göçmen olarak, entegrasyon sürecindeki bu zorlukların ne denli etkileyici olduğunu bizzat tecrübe ettim. Yemek kültürüne uyum sağlama, günlük alışkanlıkların farklılık göstermesi gibi meseleler, göçmenler için yorucu bir sürecin parçasıdır. Ancak bu süreci daha da zorlaştıran diğer unsurlar da vardır. Ayrımcılık, yabancı düşmanlığı ve sosyal

dışlanma, göçmenlerin karşılaştığı en yaygın ve moral bozucu zorluklardandır.

Bununla birlikte, belki de göçmenlerin yaşadığı en karmaşık ve stresli sorunlar, hukuki ve idari meselelerdir. Vize işlemleri, oturma izni başvuruları ve vatandaşlık süreçleri, genellikle zaman alan, maliyetli ve bürokratik olarak yorucu süreçlerdir. Bu süreçlerde yaşanan zorluklar, göçmenlerin yeni yaşamlarına uyum sağlama çabalarını daha da güçleştirebilir. Tüm bu zorluklara rağmen, göçmenler, sabır ve azimle bu engelleri aşarak yeni hayatlarını inşa etmeye çalışırlar.

Göçün Olumlu Etkileri

Göçün sağladığı en önemli katkılardan biri ekonomik alandadır. İş sektörlerinde her ne kadar vatandaşlar için iş bulma fırsatlarının azaldığı düşünülebilse de, göçmenler sahip oldukları beceriler sayesinde hem ülke ekonomisine hem de işverenlere önemli katkılar sağlamaktadır. Örneğin, hastaneler ya da uluslararası firmalar için en değerli müşteriler genellikle yurtdışından gelmektedir. Ancak bu müşteriler, dil bariyerleri gibi çeşitli zorluklarla karşılaşabilmektedir. Bu tür sorunları çözmek için yabancı dil bilen çalışanlara ihtiyaç duyulmakta, bu yetkinlik ise çoğu zaman göçmenler arasında bulunabilmektedir. Bu nedenle, göçmenlerin istihdam edilmesi hem işverenler için büyük bir avantaj hem de hizmet kalitesini artıran bir unsurdur.

Göçün bir diğer olumlu yönü ise iş gücünün artması ve girişimciliğin teşvik edilmesidir. Göçmenler, farklı bakış açıları

ve yaratıcı çözümlerle ekonomiye dinamizm kazandırmaktadır. Bunun yanı sıra göçmenlerin bilim, sanat ve spor gibi alanlarda gösterdikleri başarılar topluma ilham veren önemli katkılar arasındadır. Göçmenler, yalnızca iş gücü açısından değil, aynı zamanda kültürel ve entelektüel birikimleriyle de buldukları topluma değer katmaktadır.

Göç Türleri

Genel olarak baktığımızda, insanlar birçok farklı nedenle göç etmektedir. Ancak burada, yalnızca bazı sebeplerine kısaca değinmekle yetineceğiz.

Gönüllü göçmenlik: Genellikle daha rahat ve müreffeh bir yaşam için gerçekleşir.

Zorunlu göçmenlik: Genellikle sürgün veya savaş gibi sebeplerden kaynaklanır.

İş için göçmenlik: Genellikle kök ülkedeki işsizlik, fakirlik ve yahut iş ücretlerinin çok düşük olmasından kaynaklanır. Bu tip göç nerdeyse her ülkede bulmakla birlikte en çok Afrika ve Asya gibi kıtalarda görülmektedir.

Eğitim için göçmenlik: Eğitim maksatlı gerçekleşen bu tip göçmenlik dünyanın her yerinde bulunmaktadır.

Sonuç

Göç, sadece bireylerin yaşamlarını değiştiren bir süreç değil, aynı zamanda ulusların tarihini yeniden yazan, sınırları yeniden çizen ve kimlikleri şekillendiren dinamik bir süreçtir. Bu nedenle, göç ve göçmenlik konusunu ele almak, sadece geçmişi anlamak değil, aynı zamanda geleceği inşa etmek için de kritik bir öneme sahiptir.

AFGANİSTAN ÇOCUK EDEBİYATI'NDAN

SAMİ HAMED

یک رویا دارم

یک رویا دارم، یک رویایی بارانی

یک رویا دارم، یک رویایی انسانی

هرکجا گل و گندم باشد، مال مردم باشد

هرکجا دنیا باشد، موسم شگوفانی

کودک هرکجا باشد، نان داشته باشد، بازیچه داشته باشد

پنسل های رنگه و کتابچه داشته باشد

درجهان جنگ نباشد، توپ و تفنگ نباشد

دست هیچ کس پیش کس زیر سنگ نباشد

یک رویا دارم، یک رویایی بارانی

یک رویا دارم، یک رویایی انسانی

Bir Hayalim Var...

Bir hayalim var, yağmur bir hayalim

Bir hayalim var, insani bir hayalim

Nerede çiçek ve buğday varsa, insanların olsun,

Dünyanın her yeri tomurcuk mevsimi olsun

Nerede bir çocuk varsa, ekmeği olsun; oyuncacı olsun,

Renkli kalemleri ve not defteri olsun

Savaş olmasın dünyada, top ve tüfek olmasın

Kimse eli hiç kimseye muhtaç olmasın

Bir hayalim var, yağmurlu bir hayalim

Bir hayalim var, insani bir hayalim

MUHAMMED İKBAL'DEN MUHAMMED İKBAL

دیوانه و دلبرسته ی اقبال خودت باش
سرگرم خودت عاشق احوال خودت باش
یک لحظه نخور حسرت آن را که نداری
راضی به همین چند قلم مال خودت باش
دنبال کسی باش که دنبال تو باشد
اینگونه اگر نیست به دنبال خودت باش
پرواز قشنگ است ولی بی غم و منت
منت نکش از غیر و پر وبال خودت باش
صدسال اگر زنده بمانی گذرانی
پس شاکر هر لحظه و هر سال خودت باش
اقبال لاهوری

Kendi ikbalinin divanesi ve bağıslı ol
Kendinle uğraş kendi durumuna aşık ol
Sahip olmadığın şeyin hasretini bir an bile çekme
Şu bir kaç kalem malına razı ol
Seni arayanı ara
Böyle değilse eğer kendini ara
Uçmak güzel ama gamsız ve minnetsiz olursa;
Başkasının minnetini çekme kendine kol kanat ol
Yüz yıl da hayatta kalsan geçicisin
Öyleyse kendi her anına ve her yaşına minnettar ol

Tercüme: Mohammad Asif Ali

Uludağ Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü Doktora Öğrencisi

BOSNA'DAN İZLENİMLER

Ali Ramazan YETİM

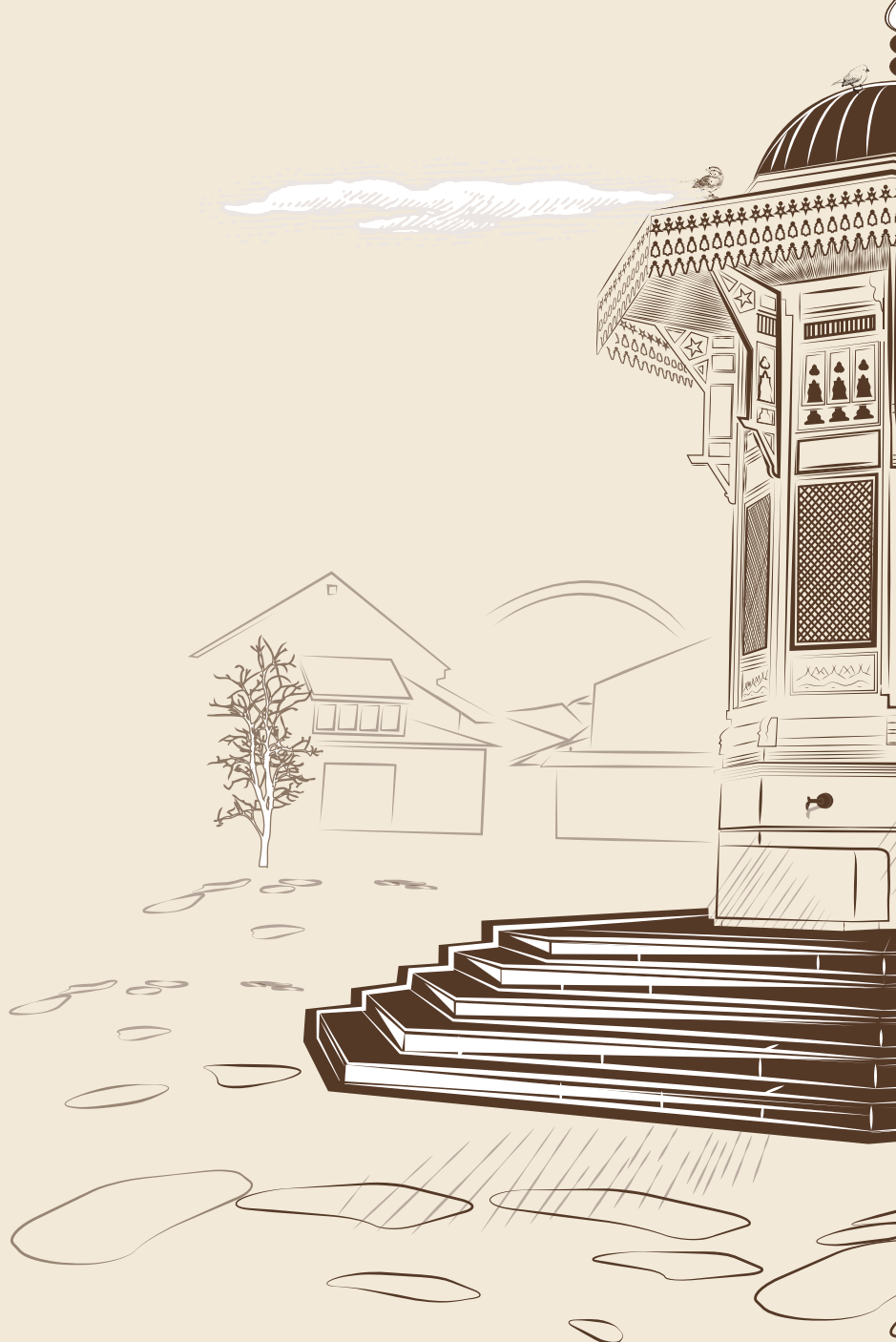
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrencisi

Bu yaz İlim Yayma Vakfımızın sağladığı imkân ile ilk defa gördüğüm Bosna ve İngilizce eğitim kampımıza dair değerlendirme yazımı yine kar ile süslenmiş Osmanlı'nın zarif memleketi Bosna'dan yazıyor olmanın şükrünü yaşıyorum.

İngilizcemi geliştirmek için tanıştığım Bosna'dan sizlere biraz bahsedeyim...

Bosna yeşil ve mavi doğasıyla gözlerimizi boyayan güzel bir memleket. Osmanlı'dan bize miras bu kardeş toprağı şelaleleriyle, her yeri kaplayan yeşil doğasıyla, şehrin içerisinden geçen nehirleriyle adeta bir cennet bahçesi olarak hatırlayacağım.

Bosna mimarisi tam anlamıyla bir Osmanlı kentini andırmaktadır. Ecdadın yaptırdığı sayısız eserler ile bunu müşahede edebilir, kıymetli camilerle bir İslam toprağında bulunduğunuzu hissedebilirsiniz. Orada müşahede edeceğiniz çok kıymetli bir husus var ki bunun adı "Kardeşlik"tir. Müslümanları kardeş kılan Rabbimize hamdolsun ki oradaki Boşnak kardeşlerimizle çok sıcak bir gönül bağımız var. Türkiye'den

geldiğini fark ettikleri takdirde direkt bu sıcak yaklaşımı size ikram edeceklerdir. Aynı zamanda bizlerin oradaki varlığı kardeşlerimizin daha güçlü hissetmelerini sağlayacaktır. Bizler için ise bu kardeşlik, İslam birliği şuurunun ne kadar kıymetli ve ne kadar elzem olduğunu yeniden hatırlatacaktır.

Ayrıca bu güzelliklerinin içerisinde enfes lezzetleri de tadacaksınız. Bizim mutfağımıza çok benzeyen Bosna lezzetlerinde birkaç lezzet öne çıkıyor. En güzelini Travnik’de yiyebileceğiniz et köfte “Cevabi” ismini taşıyor. Ülkenin her yerinde bulunan ama benim tavsiyem Saraybosna Saç lokantasında tatmanız gereken” Boşnak Börekleri” için tekrar tekrar Bosna’ya gidilebilir. İçerisinde Türk müziklerinin de çalındığı tatlı bir mekân Moriçhan’da ise “Boşnak Kahvesi” içebilirsiniz.

Bosna’nın tarihi ve siyasi durumundan bahsedecek olursam; size öncelikle o toprakların idrakine varabilmeniz için Bilge Lider Aliya İzzet Begoviç’i okuyarak gitmenizi tavsiye ediyorum. Bilge Lider, Bosna’nın makûs talihini başlı başına ifade etmekte ve bunun yanında her alanda okuma yapan, çok yönlü kişiliği ile ufkumuzu ve idrakimizi genişletmektedir. 1990’lı yılların başında lider olarak seçilen, Sırp ve Hırvatlar tarafından soykırıma uğratarak yok edilmek istenen Bosna’nın bağımsızlığını sağlayan, savaş bitiren Dayton anlaşmasına imza atan bu büyük lideri mutlaka tanımalıyız. Aliya İzzet Begoviç hayatı boyunca kaosun hâkim olduğu, Avrupa’nın ortasında sıkışık kalmış ülkesi için hizmet etti. Fakat ülkenin şu anki durumunu Aliya’nın da söylediği gibi “ancak savaş yerine tercih edilen bir yönetim” olarak tasvir edebilirim.

Bosna Hersek 4 ayda bir cumhurbaşkanının değiştiği bir merkezi idare sistemine sahip ve bu durumdan dolayı ülkede sürekli istikrarsızlık yaşanıyor. Zira yerine gelen başkan bir önceki başkanın yaptıklarının tam tersini yapabiliyor. Merkezi idare tıkalı kalırken anladığım kadarıyla Batı bu durumun çözülmesini değil tam olarak bu şekilde kaosta kalmasını istediği için bu belirsizlikler sistemi de devam ediyor. Bilge Lider Aliya’nın savaş zamanı Batı’nın tarafgirliğini ortaya koyan bir sözü vardır: “Batı’nın müdahalede bulunmadığını söylemiyoruz, biz aksine Batı’nın bizzat müdahil bulunduğunu söylüyoruz.” Bilge Lider’in bu sözü doğrultusunda belki de Srebrenista katliamına sebep olan Birleşmiş Milletler’in Silahsızlanma müdahalesi altında sadece Boşnak askerlerinin elinden Kalaşnikofları alması ve Sırp’ların elinde Eski Yugoslavya Ordusunun tam teçhizat silahlarını bırakmasını örnek verebiliriz. Ve yahut 48 saat kül ve duman operasyonunda Hırvatlar tarafından Ahmici köyünde yapılan katliam sırasında Birleşmiş Milletler Karargâhı’nın 15 dakikalık mesafede olmasını örnek verebiliriz. Bu katliamda 116 kişi acımasızca katlediliyor ancak saklanabilenler ve gözden kaçanlar kurtuluyor. Birleşmiş Milletler askerleri ise günler sonra Müslüman şehitlerinin yanmış bedenlerini toplamaya geliyorlar...

“Bunu hiç unutma evlat!

Batı hiçbir zaman medenî olmamıştır

Ve bugünkü refahı;

Devam edegelen sömürgeciliği,

Döktüğü kan,

Akittiği gözyaşı

*Ve çektiği acılar üzerine
kuruludur...”*

Aliya İzzetbegoviç (19 Ekim 2003)

Soykırımdan itibaren 25 yılı aşkın süre geçmesine rağmen bulunan definler her yıl 11 Temmuz'da yüz kilometre yürüyüşün ardından defnediliyor...

Ülkenin sınırlarına gelecek olursak şu an Bosna kendi içerisinde kantonlara bölünerek Sırp, Boşnak ve Hırvatların yoğunluklu yaşadığı yerlere göre taksim ediliyor. Bosna Hersek'te yaşıyor olmakla beraber Sırpların yoğun olduğu yerlerde Sırbistan bayraklarını görebilirsiniz.

Genel olarak Sırpı, Büyük Sırbistan hayali ile yaşayan, soykırımı yaptığı için herhangi bir pişmanlığı olmayan ve imkanını ele geçirirse yeniden farklı bir tarihi lekeye imza atabilecek olan insanlar olarak müşahade edeceksiniz. Velhasıl Hırvatların Avrupa Birliği üyesi ülkesi Hırvatistan'ı, Sırpıların ise Sırbistan'ı olmasına rağmen bu yönetim ile Boşnak kardeşlerimizin Bağımsız bir Bosna'sı yok.

Mutlaka Bosna gibi İslam beldelerinin ziyaret edilmesini, buradaki havanın teneffüs edilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bizler Bosna'ya gittiğimiz vakit hem İslam kardeşliği bilincimizi tazelemekte hem de harika doğası ve sıcak insanları ile güzel bir zamanlar geçirmekteyiz. Bosna'ya gidiniz ve bendenizden selam götürünüz.

Allah İslam Alemine birlik nasip eylesin.

İSPANYA'DA Müslümanlar ve Göç

Muhammed Bilal ÖZYÜKSEL
İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi
Lisans Öğrencisi

Bu yazıda 2023 yılının Ağustos ve Eylül aylarında İspanya'da yaptığım saha araştırması ve okumalarım doğrultusunda 21. yüzyılda İspanya'daki Müslümanların güncel durumları hakkında genel bir çerçeve çizilecektir.

Bu araştırma süresince İspanya'nın muhtelif özerk bölgelerindeki 15 şehir ziyaret edilirken her şehirde öne çıkan belli cami ve mescidler öncelikle araştırmaya konu edilmiştir. Şehrin önde gelen Müslüman kişilikleri ve cami cemaatleri ile uzunca sohbet edilmiş, bilgiler toplanmıştır.

Bugün İspanya Krallığı ve Portekiz'in paylaştığı İber Yarımadası yüzyıllar boyunca coğrafi konumu gereği pek çok göçün uğrak noktası olmuş, Afrika ve Avrupa arasında bir köprü görevi görmüştür.

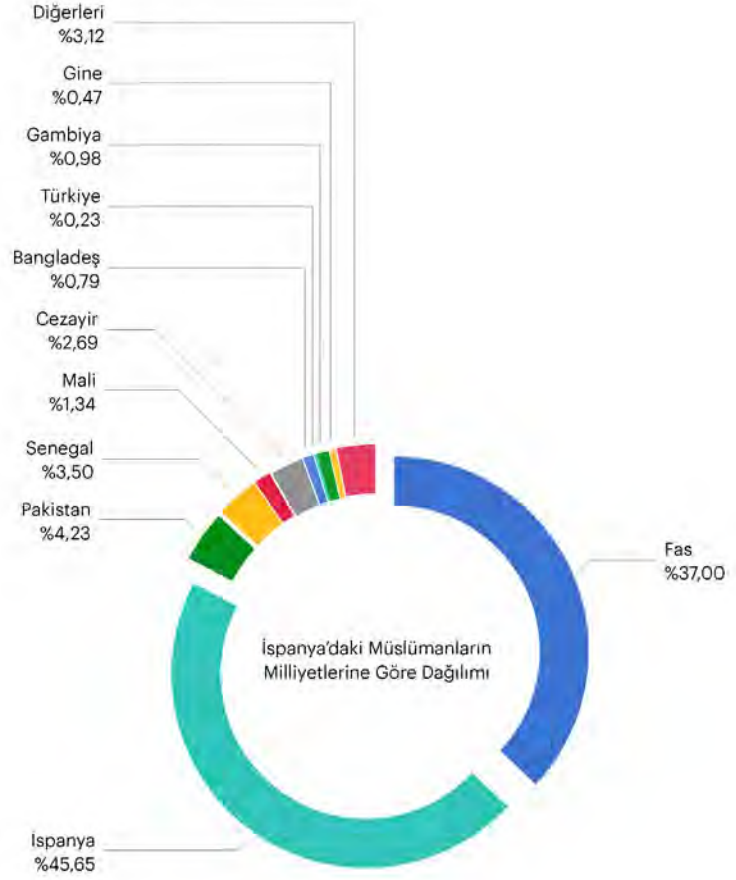
Her Avrupa ülkesinin İslam'la hikâyesi birbirinden oldukça farklıdır. İspanya'nın hikâyesi ise çok eskilere dayanmaktadır. Önce Hz. Osman zamanında yapılan keşif gezileri ve ardından Tarık bin Ziyad'ın yarımadaya çıkması ile İslam artık uzun bir süre orada kalacaktır. Bu hâliyle aslında birçok Avrupa ülkesinden kesin çizgilerle ayrılan İspanya, Müslümanlar açısından özel bir yere sahiptir.

Henüz ilk çeyreğini geride bıraktığımız yirmi birinci yüzyılda İspanya'da Müslümanlar denilince belki de en önemli başlık, göç olarak öne çıkmaktadır. Göç, çok muhtelif sebep veya saiklerle insan topluluklarının bir yerden başka bir yere ve genelde bir meçhule doğru yola çıkışıdır. Ne yazık ki günümüzde fakirlik ve savaş gibi sebeplerden birçok insan istemeyerek yerinden edilmekte, göçe zorlanmaktadır.

1950'li yıllarda aslında günümüzdekinin tam zıttı şekilde bir göç dalgası varken iktisadi dengelerin değişmesinden ötürü bu akışın yönü günümüzdeki hâline tebdil etmiştir.

İspanya'ya birçok ülkeden göçmen gelmektedir. Başlıca ülkeler şunlardır:

Fas
Cezayir
Pakistan
Bangladeş
Gambiya

Mali
Gine
Nijerya
Senegal

1978 yılından itibaren İspanya'daki Müslüman nüfusuyla alakalı net veriler bulunmamaktadır. Bu tarihten öncesiyile alakalı da maalesef diktatöryal rejim ve iç savaş nedeniyle veriler sağlıklı değildir. Bunun sebebi yukarıda da bahsedilen İspanyol Anayasası'nın 16. maddesinin 2. bendinin şu ifadesidir: "Hiç kimse ideolojisini, dinini veya inancını açıklamaya zorlanamaz." (Nadie podrá ser obligado a declarar sobre su ideología, religión o creencias.).

Bunun yanında Müslüman nüfusu ölçmeye yönelik bazı yöntemler geliştirilmiştir. Mesela kişilerin isimleri bu hususta en çok yardımcı olan veridir.

Bunun yanında kişinin anne ve babasının isimleri, soy ismi, eğer yabancı bir ülkeden ise geldiği ülkenin dini gibi veriler dikkate alınmaktadır.

İspanya'da İslam'ın yeniden tanınması uzun ve sancılı bir sürecin neticisinde başarılmıştır. 1967 yılına kadar İspanya'da azınlık dinlerin (Hıristiyanlığın Katolik mezhebi dışında kalan tüm inançlar) herhangi bir resmî temsili veya geçerliliği yoktu. Sadece gayri resmî ufak tefek bazı kültür merkezleri olarak faaliyet göstermekteydiler. 28 Haziran 1967 tarihli yasanın çıkmasının ardından ilki 1968 yılında Melilla'da, diğeri 1971 yılında Ceuta'da olmak üzere sırasıyla iki İslamî dernek kurulmuştur.

Yarımada'da ise ilk İslami dernek "Asociación Musulmana de España"nın (İspanya Müslüman Derneği) temelleri başkent

İber Yarımadası'nda dükkan ve depodan bozma değişik boyutlarda 1000 civarı mescit vardır. Bunun haricinde cami denebilecek yapılar ise oldukça azdır.

Yarımada'daki öne çıkan camiler şu şekilde listelenebilir:

İspanya'da Önemli Camiler

Mezquita de Fuengirola
Şehir: Málaga

Mezquita Mayor de Granada
Şehir: Granada

Mezquita de La M-30
Şehir: Madrid

Mezquita Central de Madrid
Şehir: Madrid

Mezquita de Omar Ibn Jattab
Şehir: Barcelona

Mezquita de Marbella
Şehir: Málaga

Alquería de Rosales
Şehir: Granada

Mezquita de Valencia
Şehir: Valencia

Mezquita Morabito
Şehir: Córdoba

Centro Cultural Islámico de Málaga
Şehir: Málaga

Madrid'de 1967 tarihinde atılıp 31.03.1971 tarihinde resmî olarak Adalet Bakanlığı'nın kayıtlarına geçmiştir. Böylece İspanya'da Endülüs sonrasında ilk defa resmî olarak İslamî hareketler ortaya çıkmaya başlamıştır.

17 Temmuz 1936 – 1 Nisan 1939 tarihleri arasında iç savaş yaşayan İspanya, savaşın ardından diktatorya yönetimine geçmiştir. 20 Kasım 1975 tarihinde Diktatör Franco'nun ölümünün ardından başlatılan demokratikleşme sürecinde yayınlanan 1978 tarihli (halihazırda kullanılan anayasadır) anayasanın 16. maddesinin 2. bendi din özgürlüğünün korunması hakkındadır. Bu anayasa hazırlanırken 1975 yılında kurulan komisyona birçok azınlıktan kişiler davet edilerek katkı sağlamaları istenmiştir. Bu süreçte İspanya İslam Derneği'ne de İslam'la alakalı konularda katkı sağlamıştır.

Günümüzde İspanya'da İslam'ı Krallık nezdinde CIE (İspanya İslam Komisyonu) temsil etmektedir. Bu tanınma maalesef çok geç bir vakte tarihlenmektedir.

1492 yılının üzerinden 500 yıl geçmiştir ve 1992 yılında birçok azınlık din ile imzalanan antlaşması sonrası İspanya'da İslam tanınmıştır.

Bazı Müslüman yetkililerle yapılan görüşmelerde bu anlaşmanın âdeta İspanyollara karşı kazanılmış bir zafer olarak görüldüğü müşahade edilmiştir. Maalesef imzalanmasının üzerinden 32 yıl geçmesine rağmen doğru olarak uygulanıp geliştirilmesi bir yana birçok eksiği barındıran, oldukça yetersiz bir anlaşmadan bahsedilmektedir. Anlaşmanın bu denli yetersiz ve ucu açık olması hakkında çeşitli kuşkular uyandıran düşüncelere sebebiyet veriyor. Bunlardan bazıları

şunlardır: Müslümanlara sus payı olarak mı imzalandı? Anayasanın bir gerekliliği olarak mecbur bu kalındı? Politik saiklerle mi imzalandı? Yabancı basına hoşgörülü bir İspanya imajı mı verilmek istendi? Belki de bunların tamamıdır.

Bu anlaşmanın sadece İslam hakkında İspanya İslam Komisyonu ile İspanya Krallığı arasında değil aynı zamanda diğer azınlık dinlerle de imzalandığını belirtmek gerekir. İşin acı ve garip tarafı ise tüm azınlık dinler ile imzalanan anlaşmaların birbirinin aynı olmasıdır.

Her ne kadar İspanya'da "çok kültürlülük, inanç özgürlüğü" vb. kavramlar parlatılmaya çalışılsa da 1978 tarihli İspanya anayasasının 16. maddesinin 3. bendinde açıkça Katolik inancı ve diğer dinler ibaresi geçmektedir. Her ne kadar sözde inançlara eşit bir yaklaşım sergilenmek istense de Katolik Kilise'sinin her alanda ayrıcalıklı ve kutsal (!) olduğu aşikardır.

Anlatıldığı üzere İslam her ne kadar tanınsa da Müslümanların haklarının ne kadar korunduğu, taleplerine ne ölçüde cevap verildiği konuları ne yazık ki üzücü bir durumdadır.

Gökyüzü Geniştii ama Yeryüzü Dar Geldi İnsanoğluna!

Sabriye TAYLANHAN
İzmir Katip Çelebi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Doktora Öğrencisi

“İnsan ne ile yaşar” sorusuna cevap arardı Tolstoy belki de mazisi çile, istikbali meçhul olan insanı sorgularken... Sahi insan ne ile yaşar? İnançla, mutlulukla, sevgiyle, istiklalle, yâr ile, diyâr ile, aile ile, ocak ile, hayaller ile...

Daha nice cevaplar sıralanabilir bu dizelere... Tolstoy sorunun cevabını sevgi üzerinde karar kılsa da ben sorunun eksik kaldığını düşünenlerdenim, tıpkı yarım yaşanan hayatlar gibi... Evet, "İnsan ne ile yaşar" sorusu önemli ancak cevabını bulmamız gereken diğer bir soru belki daha mühim olanı "İnsan ne olmadan yaşayamaz?" İnsan her şeyle ve her şeysiz yaşayabilir ancak "istiklâlsiz bir istikbâl istikrarlı bir istikâmet gösteremez." Yani insan hürriyetsiz yaşayamaz. Hürriyet denilen şey ne olabilir ki? Ben bilinenlerden ayrı bir farkındalık dile getireceğim. Biz kimliğin ne derece bir özgürlük olduğunu idrak ettik mi? Ya da onu kaybederken bir daha nasıl bu kimliği elde edebilirim diye bir kaygıya mahkûm bırakıldık mı? Mesela kimiksizlikten dolayı mülteciliğin karanlık yüzüyle karşı karşıya kalıp kendimi açıklayamam. Peki savunamam korkusuyla polisten köşe bucak kaçmak zorunda kaldık mı? Boş bir kâğıda suçu "mülteci olmak" kaydı vurulup soğuk odalarda mevsimlerin geçmesini bekleyerek ömür azığından doyurulmaya çalışıldık mı? Ya da yersiz yurtsuz bir sonsuzlukta kendine sığınak olsun diye ölümü vatan saydık mı? Evimizi yanımızda taşıdık mı ukde ukde düğüm düğüm? Kısacası diyorum ki azizim! Senin evin hiç kaldırımlar, bavulun çöp torbası, mezarın dipsiz denizler oldu mu?

Bir mülteci gözlüğüne ihtiyacımız var; öfkeyi, kini, ırkçılığı, bencilliği uzaklaştıran; kardeşliği, insanlığı, merhameti, empatiyi, ensarlığı yakınlaştıran bir gözlüğe... O gözlükle okumak lazım belki de İlhan Berk'in "Ellerimde bir dünya haritası, her çizdiği yara gibi hatırlıyorum. Bir

kentten bir kente, bir yurt arayışı ama hep yersiz, hep yurtsuz bir hikaye" dizelerini. Belki ancak o zaman kulak veririz Edip Cansever'in "Bir yola çıktık ki, yol değil serap... Önümüzde uzanan bir umut var, ama hep biraz yarım, hep biraz uzak" serzenişlerine. Bir gün idrâkimize misafir olur belki de "mülteci" kelimesinin sadece "göçmen" değil; kimliğin, özgürlüğün, vatanın, ananın, umutların, emellerin, nefesin, kuru ekmeğin, sıcak yatağın, bir tas çorbanın, sevdanın sürgününü yaşamanın; hasretin, yaşarken ölmenin ne demek olduğunu toplamına denk geldiğini. Sınırdan sınıra çizilen hayatlarda, Nazım Hikmet'in "Gideriz bir kalas yığını üstünde gideriz, Bir sarı sıcak dalga gölgesinde bir karpuz kabuğu" ifadelerini terennüm eder biz de gideriz...

Göçük altında kalan insanlığa selam olsun! Göç, en çok kuşlara yakışmıştı halbuki...

Öz'e Dair Söz

İbrahim KAŞGAR
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Felsefe Anabilim Dalı İslam ve Türk Felsefesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

İnsanlık tarihinin başlangıcından modern döneme gelinceye dek tüm filozoflar ve hükemâ varlıkların bir “öz”ü olduğunu ve her varlığın kendi varlığını o öz ile sürdürdüğünü savunmuştur. Doğa filozoflarından Parmenides “öz”ü gerçeklik dünyasının değişmez ve sürekli olan temel ilkesi olarak anlamıştır. İslâm dünyasında Eflâtun-u İlâhî, Batı’da Platon olarak anılan Eflâtun ise “idea” olarak adlandırmıştır. Ona göre fiziki dünyanın/görünüşler âleminin ötesinde ideal formlar vardır ve bunlar eşyanın onu o yapan gerçek özleridir. Aristoteles’e göre öz, bir nesnenin kendine özgü niteliklerini ve varoluşunu belirleyen bir ilkedir.

Öz, nesnenin ne olduğunu ve onu diğer şeylerden ayıran temel niteliklerini ifade eder. İslam filozoflarından Fârabi, “öz” kavramını “mahiyet (ماهية)” olarak adlandırmıştır. Ona göre mahiyet, varlığın gerçek niteliklerini belirler. Mahiyet kavramını Arapçadaki sözlük anlamından yola çıkarak düşündüğümüzde ne’lik sorusuna yani eşyanın ne’liğine ilişkin soruya tekabül ettiğini görürüz. Dolayısıyla “mahiyet” her şeyin ne olduğunu belirleyen özdür. Batı’da Averroes olarak tanınan İbn Rüşd ise Aristoteles’e benzer şekilde “öz”ü, herhangi bir şeyin temel niteliklerinin bütünü ve bir nesnenin ne olduğunu belirleyen, onu diğer şeylerden ayıran özellik olarak düşünmüştür. Gazali ise daha çok İslami perspektiften bakarak “öz” kavramını insanın hakikatini anlamak için önemli bir kavram olarak ele almıştır. Ona göre, insanın özü onun ilahi yaratılışının bir parçasıdır ve insanın varlığının kaynağıdır. Varlıkların özü, Allah’ın isim sıfatlarının tecelligâhıdır. İnsanın özü, maddi dünyadaki geçici ve değişken olan şeylerden arınarak Hak ve hakikate yönelme potansiyelini taşır. Bundan yola çıkarak diyebiliriz ki herhangi bir şeyi o şey yapan “öz”dür. “Öz” olmadan hiçbir varlık var olamaz. Her varlık kendinde bir “öz” taşır. “Öz” ilâhi sıfatların tecelligâhı olması hasebiyle ilâhi; insânî varoluş biçimlerinin belirleyicisi olması hasebiyle insânidir. “Öz” bu bakımdan hem varlığın temeli hem de varoluş biçimimizin belirleyicisidir.

Özgürlük kelimesinin kökünde de “öz” kavramı vardır. İnsanın özünün gür olmasını ifade eder. Çünkü “öz” insanın kendisi olmasını sağlayan özelliklerin bütünüdür. İnsan kendine has özelliğiyle öz-erklik ve öz-gürlük kazanır, özentiden kurtulur. “Öz” kelimesinden türetilmiş olan “özerklik” kelimesindeki “erk”; kuvvet, güç ve iktidar anlamına gelir. Dolayısıyla öz-erklik, şahsiyeti kendine özgün bir şekilde temayüz eden, özü gür ve kuvvetli olan insanın özelliğidir. Özenti ise öz-erkliğini kaybeden, dolayısıyla özgünlüğünü ve öz-güvenini yitiren özü zayıf insanlara özgü bir iletir. Bundan dolayı insan özünü gürleştirmeden, kuvvetlendirmeden, özentiden kurtulamaz; öz-erklik ve özgürlük kazanamaz. Kimi insanlar özüyle uzlaşır kimileri de özünden uzaklaşır. Özüyle uzlaşan insan biricik ve özel olur, öncülüğe soyunur, her zaman başkalarına önyak olur. Özünden uzaklaşan insan ise kendine özgü özelliklerinden soyunur, özgünlüğünden mahrum kalır ve özentiye tutulur.

Müslümanlar özünü bulduğu ve özünü gürleştirdiği zamanlarda kuvvet kazanarak tarihin merkezi konumuna yükselmiş, akışını şekillendirmiş ve özgün eserleriyle diğer milletlere öncülük etmiştir. Müslümanların özünü bulma serüveni ilâhi çağrıyla Mekke’de başlamıştır.

Fizikötesi alemle uzun bir süre irtibatı kesilen insanlık âlemi ilâhi nidâ ile özüne yani fitratına dönme çağrısına muhatap olmuştu. “Öz”ünden uzaklaşan insanların bir kısmı kısa bir sürede bu ilahi çağrıyla “öz”üne döndüler. Medine’de ise bu “öz”ü gürleştirme imkânı buldular ve insanlığa özgü, özgür, yaşanılabilir bir dünya kurdular. Daha sonra özgür dünyada ilâhi çağrıyla bezenmiş “öz”lerini tezahür ettirerek bir medeniyet inşa ettiler. Bu medeniyet farklı dinlerin, farklı dillerin, farklı kültürlerin kendi özgürlüğüyle ve özgünlüğüyle kendileri kalarak yaşayabilmelerini mümkün kılacak örnek bir medeniyet olmuştu. Böyle

kuşatıcı ve kucaklayıcı bir medeniyetin berpâ olması İslam medeniyetinin özünde gizlidir.

İslam medeniyetinin özü akıl ve sevgiye dayanır. Çünkü ırkı, dini, dili ve kültürü ne olursa olsun tüm insanlarla anlaşabileceğimiz zemin akıl ve sevgi zeminidir. İnsanı insan yapan “öz”ü hükemamız akıl olarak anlamışlardır ve insanı “hayevânü'n-nâtık” (düşünen/ konuşan canlı) olarak tarif etmişlerdir. Âriflerimiz ise o “öz”ün sevgi olduğunu ve kalpte saklı olduğunu düşünmüşlerdir. Akıl da kalp de bir anlamda insanın alâmet-i fârikasıdır.

Hükemamızın insanın özüyle ilişkili tasavvurundan yola çıkarak özgürlüğün ne anlam ifade ettiğine bakıldığında, insanın en büyük nimet olan aklıyla özgürleştiğini görebiliriz. Bu yüzden insan diğer canlılar gibi musahhar değil mükellef kılınmıştır. İlahi teklif de âkil bâliğe hitap eder. İnsan yaratılışı itibariyle hayvanlar gibi her haz verici şeye farenin peynire, köpeğin kemiğe koşuşu gibi içgüdüsel olarak yönelmez. İnsan arzu nesnelere hayvanlar gibi bağ(ım)lı ve çakılı değildir. Özgürlük bu anlamda insan ile arzu ettikleri şeylerle arasındaki mesafede zuhur eder. İnsan, nefsinin arzu ettiği şey ile kendisi arasında bir mesafe koyarak o nesnenin kendi lehinde veya aleyhinde olduğunu durup düşünür. Bu duruş insanın terk ve tercih özgürlüğünü mümkün kılan bir duruştur. İnsan olmak bu duruşta belirgin olur. İnsanın insana özgü, özüne has duruşu budur. Özgür olmak bu duruşu göstererek kendi aleyhinde olanı terk edebilmektir. Özgürlük yapmaktan çok yapmamakta belirginleşir.

İlahi teklif bize kendi iradi özgürlüğümüzü tahakkuk ettirme imkânı verir. En başında kelime-i şahadet insanın özgürlüğünün teminatıdır. Teklifi kabul eden mükellef insan “Lâ ilâhe illallâh” diyerek kulun kulluğundan kurtulmuş, heva ve heveslerine olan bağ(ım)

lılığından bağımsızlaşmış olur. “Muhammedün Rasûlullah” diyerek bu dünyada tasarruf imkanı elde etmiş olur. Peygamber bize bu dünyada nasıl tasarrufta bulunacağımızın anahtarını verir. Dünyada nasıl mutlu yaşanılacağı ve dünyanın yaşanılabilir bir yer haline nasıl getirilebileceğinin, ahiret saâdetinin nasıl elde edileceğinin yollarını gösterir. Kelime-i şehadetle insan fizikötesi âleme bağlanarak fiziki âlemden bağımsızlaşır. Fiziki âlemin tasallutuna girmekten tasarrufta bulunma özgürlüğüne yükselir. Ancak teklifle beraber temin yükümlülüğünü de yüklenir. İstedığı gibi tasarrufta bulunamaz. Kendisine musahhar kılınan varlıklara karşı tahribattan kaçınarak onların emniyetini teminat altına alır. Bu açıdan insanın özgürlüğü insanın öz tabiatından uzaklaşmış ifrat ve tefrite kaçan sınırsız ve ölçüsüz özgürlük değil, “öz”üne has ve tabiatına uygun itidalli ölçülü bir özgürlüktür.

İnsanın özüne âriflerimizin penceresinden bakacak olursak, insan kalbiyle insandır. İnsanın insanlığı kalbindeki sevgide yatar. Sevgisi parlayan insan etrafına insanlığı yayar. İnsan bu sayede insanlıktan ibaret bu “öz”ün ölmediğini hatırlar ve insâni ünsiyet kurmaya başlar. İnsanlığını hatırladıkça tüm insanların özü itibarıyla bir olduğunun farkına varır. Bu öz-farkındalık birey olarak insanın benliğini eriterek tür olarak tüm insanlarla özdeşleşmesini sağlar. Hatta daha da öteye giderek tüm varlıkla öz itibarıyla özdeş olduğunu hissettirir. Bu mertebede insan Yunus Emre'nin ifadesiyle yaratılanı Yaradan'dan ötürü sever. Öz burada ruhtur.

Yaradan yaratılana kendi sevgisinden üflemiştir. Hayatla birlikte sevgi bahşetmiştir. Dolayısıyla ruh, Yaradan'ın yaratılanlara aşkla üflediği sevgi dolu hayat kıvılcımıdır. Bundan dolayı medeniyetimizde varlık mertebeleri bağlamında farklılıklarıyla birlikte maddeden bitkiye, insandan hayvana, hatta feleklere kadar “ruh” cevheri atfedilmiştir. Böylelikle tüm varlıklar ruh “öz”ünde birleştirilmiştir. Bu bakımdan biz tüm yaratılanlarla, hatta adını bile bilmediğimiz, belki de farkında bile olmadığımız tüm varlıklarla “üflenmiş ruh”ta, başka bir deyişle yaratılanlar zemininde biriz. Aynı zemini paylaşmaktayız. Hepimiz yaratılanız. Yaradan bu zeminde ortak anlaşabileceğimiz manevi dil olarak sevgiyi yaratmıştır. “Dil”in gönül ve lisan anlamlarından meskeni kalp olan sevgiyle lisanımız arasında ne kadar sıkı bir ilişki olduğunu anlarız. Öz’ünü keşfeden insan tüm insanlarla dilden damlayan bir dille irtibata geçer. Bütün varlıkla sevgi dolu bir kalple ilişki kurar. İnsanlarla önyargıları aşarak sevgi “öz”ünde anlaşır. Sevgi özü tüm önyargıların önünü keser. Sadece kendini sevmenin aşırılığında dolayı kendi dışındakilere sevgi ve saygı gösterememe illeti olan öz-sevgi’yi aşarak tüm yaratılarda ortak olan sevgi özünde birleşir. Öz-sevgi bu sayede sevgi özüyle aşındırılarak aşılır.

Günümüzde “öz” kavramına ciddi saldırılar olmuş, kavram eski sabit zemininden değişken ve kaygan bir zemine sürüklenmiştir. “Öz” artık insanın varoluş sürecinde istediği biçimde şekillendirebileceği bir mefhuma dönüştürülmüştür. İnsan modern

çağda ya “öz”ünden uzaklaşmış ya da “öz”ünü tamamıyla kaybetmiştir. Bununla beraber “özgürlük” kavramı da insanın özüne aykırı ve hayvana özgü bir şekilde “istediği şeyi istediği gibi yapma” olarak anlaşılmıştır. Dolayısıyla insan arzularına, hazlarına tutsak edilmiştir. “Öz”ün bulanıklaştırıldığı, özgürlüğün çarpıtıldığı bu çağda insanlık bir özlük arayışına girişmelidir. İnsan eğer özgür olmak istiyorsa “öz”ünü bilmelidir ve “öz”üne dönmelidir. Herşeyi önceleyen “öz”e öncelik vermelidir. Bu yüzden insanlığa haykırarak nidâ ediyoruz ki “öz”ünü bil, “öz”üne dön ve özgür ol!

YAYGIN AĞIMIZ VE GÜÇLÜ OPERASYONLARIMIZLA SEKTÖRDE FARK YARATIYORUZ!

DAHA FAZLA BİLGİ İÇİN

www.suratlogistics.com

 Sürat Lojistik

 suratlojistiktr

İŞLETMELERİN FİNANSAL YÖNETİM ÇÖZÜMLERİ TEK UYGULAMADA

Satın almadan stok takibine, sipariŖten teslimata,
satıŖtan ödeme almaya kadar tüm
süreçlerinizde uçtan uca her ihtiyacı
tek uygulama ile paketleyin.

Ücretsiz
Kullanım

1000
Kontör Hediye

UZMAN PSİKOLOGLAR EŞLİĞİNDE

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK VE REHBERLİK HİZMETİ BAŞLAMIŞTIR

Randevu oluşturmak için iyv.org.tr/onlineislemler üzerinden talepte bulunabilirsiniz.

Hizmetimiz online ve yüz yüze olacak şekilde yapılacaktır.

İNGİLİZCE YDS-YÖKDİL KURS DESTEĞİ

Remzi Hoca Eğitim Platformu YDS - YÖKDİL hazırlık kursları

%30 indirimle

www.remzihoca.com

مرکبہ ویردیمسہ ضایع ایستیلر
عاریت بن کیمسہ یه ویرم کتاب

ÂRİYET

25 ARALIK 2024
12 OCAK 2025

İLİM YAYMA VAKFI GENEL MERKEZİ

KÜRATOR: MEHİR SÂDİK KÖÇKER SERGİ HAZIRLIK H. SELİM ÖZGÜÇÜ TASARIM: MUZ SEMİN GÖVEN

LİSANSÜSTÜ BURSİYER PROGRAMLARI

İLİM YAYMA VAKFI

2024-2025 DÖNEMİ

LİSANSÜSTÜ BURS BAŞVURUSU

BAŞVURU TARİHİ
2 EYLÜL - 16 EYLÜL 2024

YÜKSEK LİSANS BURS
10.000 ₺
KONTENJAN: 200
(2 AY SÜREYLİ)

DOKTORA BURS
15.000 ₺
KONTENJAN: 250
(2 AY SÜREYLİ)

Ayrıntılı Bilgi ve Başvuru: iyv.org.tr
İletişim: burs@iyv.org.tr

İLİM YAYMA VAKFI

ABD'de AKADEMİK KARIYER SÜRECİ
FEN BİLİMLERİ ALANI

29 Kasım 2024
Cumartesi
Saat: 20:00-22:00

Moderatör:
Prof. Dr. Fehi KARAPINÇİOĞLU
Orman Üyesi

Panelistler:
Hakan ÖZKANCI (Orman Üyesi)
Hakan SAKIN (Orman Üyesi)
Mehmet GÖVEN (Orman Üyesi)

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

İLİM YAYMA VAKFI

ABD'de AKADEMİK KARIYER SÜRECİ
SOSYAL BİLİMLER ALANI

28 Kasım 2024
Perşembe
Saat: 20:00-22:00

Moderatör:
Prof. Dr. Fehi KARAPINÇİOĞLU
Orman Üyesi

Panelistler:
Seyhan YAZAR (Orman Üyesi)
Hüseyin AKIN (Orman Üyesi)
Mehmet GÖVEN (Orman Üyesi)

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

İLİM YAYMA VAKFI

"Öncelikli ve Yenilikçi Araştırmaların Odağında Birlikte Geliştirme ve Birlikte Başarıma İmkânları" Eğitimi

Prof. Dr. Hasan MANDAL
İTÜ Rektörü

23 Aralık 2024 - Pazartesi
20:00 - 21:00

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

BİLİMSEL ÇALIŞMALARDA
ARAŞTIRMA YÖNTEMLERİ

DOC. DR. MUSTAFA ÖZDEMİR

22 TEMMUZ 2024 PAZARTESİ
20:00-22:00

İLİM YAYMA VAKFI

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

İLİM YAYMA VAKFI

Tatilin Dili İngilizce
Bosna Hersek'te İngilizce Dil Okulu

29 Temmuz - 24 Ağustos (4 hafta)
Ders Saatleri: 09:00-11:00

1000 kişiye ücretsiz olarak
100 kişiye

- Günde 3 saat, Haftada 23 saat
- Toplamda 100 saat İngilizce Eğitimi
- Yurtlarda Konaklama (4-5 kişilik odalar)
- Kahvaltı, Öğle ve Akşam Yemeği
- Saraybosna Şehir Gezisi- Mostar Şehir Gezisi
- Travnik Şehir Gezisi- Srebrenica Şehir Gezisi
- Haftada 2 gün derslerden sonra etüt çalışmaları (Yabancılarla İngilizce Pratik)
- Haftada 2 gün derslerden sonra Spor Aktiviteleri ve Eğitici Aktiviteler
- Müze Ziyaretleri
- Transferler ve Profesyonel Rehberlik Hizmetleri
- Konaklama giderleri
- (Ticari Bilgileri Svata dahil değildir.)

İLİM YAYMA VAKFI

KOÇ NET AKADEMİ
ONLINE EĞİTİMLER

TÜM EĞİTİMLERDE %50 İNDİRİM HAKKI

kocnetakademi.com

İLİM YAYMA VAKFI

İLİM YAYMA VAKFI

SAĞLIKLI VE ZİNDE YAŞAM
MAHMUT TALHA SAĞLIKLI

ÇEKİLİŞLE KİTAP HEDİYE EDİLECEKTİR.

12 KASIM 2024 SALI
20:00 - 21:00

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

LİSANSÜSTÜ BURSİYER PROGRAMLARI

İZÜ İstanbul Zaim Üniversitesi

İLİM YAYMA VAKFI

ÜCRETSİZ KATILIM

LİSANSÜSTÜ ÖĞRENCİ KONGRESİ

25-26 EYLÜL 2024 İZÜ HALKALI KAMPÜS

03 TEMMUZ - 15 AĞUSTOS 2024 TAM METİN GÖNDERİM TARİHLERİ

26 AĞUSTOS 2024 KONGRE PROGRAMININ İLANI

www.izu.edu.tr/izü-yy-kong

İLİM YAYMA VAKFI

YENİ MEDYA ve MEDYANIN GELECEĞİ

27 Ağustos 2024 Salı
20:00 - 22:00

MURAT SOYDAN
HEMEN ANLAT

İLİM YAYMA VAKFI

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

MICROSOFT POWER POINT EĞİTİMİ

Süleyman YERLİKAYA
Bilgi Uzmanı Eğitmeni

12-13-14-15 AĞUSTOS
Pazartesi - Salı - Çarşamba - Perşembe

20:00 - 23:00

İLİM YAYMA VAKFI

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

MICROSOFT WORD EĞİTİMİ

Süleyman YERLİKAYA
Bilgi Uzmanı Eğitmeni

8-9-10-11 TEMMUZ
Pazartesi - Salı - Çarşamba - Perşembe

20:00 - 23:00

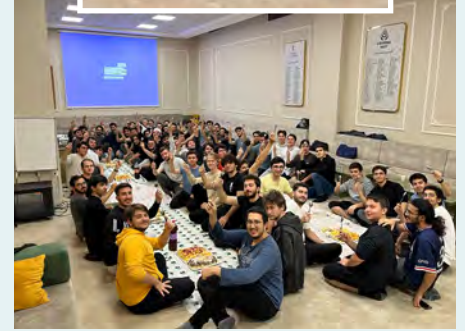
İLİM YAYMA VAKFI

Zoom üzerinden online olarak gerçekleştirilecektir.

Bölüm Etkinlikleri

Oda Başkanları Kampı ve Bölüm Tanışma Toplantıları

Düzenli Dersler

Gezi Faaliyetleri

Bursa Gezisi

Güneydoğu Anadolu Gezisi

Sabah Namazı Buluşmaları

Vefa Söyleşileri

SÜLEYMANİYE ERKEK ÖĞRENCİ YURDU

FAALİYETLERİ

Mehmet Akif Aydın İyi Bir Hukukçu Nasıl Yetişir?

Mustafa Şentop Hayat, Hukuk ve Siyaset

Haftanın Kitabı

Güneydoğu Anadolu Gezisi

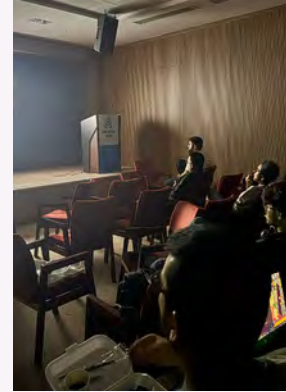
Çiğ Köfte Buluşması

Laser Tag

Film Gecesi

Osman Safa Bursalı İle Akademik Buluşmalar

Lisans Tanışma

Tefsir dersleri ve Pazartesi-Perşembe Oruçları

Sabah Namazı Buluşmaları

Oda Başkanları Kampı

İZÜ YÜKSEKÖĞRETİM ERKEK ÖĞRENCİ YURDU FAALİYETLERİ

Tecrübe Paylaşımı

**HASAN MURAT
MERCAN**
Büyükelçi,
Endüstri Mühendisi,
Milletvekili,
Diplomat,
Akademisyen,
Siyasetçi

19 Kasım Salı
Saat 18.30

TECRÜBE PAYLAŞIMI
SAVCI
TARIK DURSUN
BENDEZ

24 Nisan Perşembe
Saat: 20.00
Konferans salonu

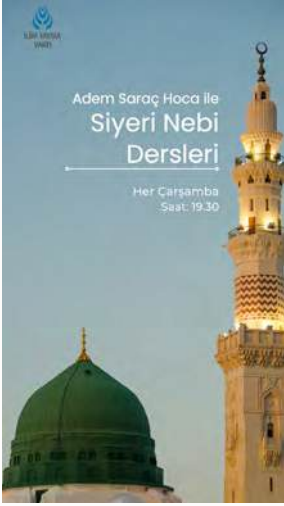

Vakıf Mütevellisi-Öğrenci Buluşması

Eğitimler

İngilizce Hazırlık

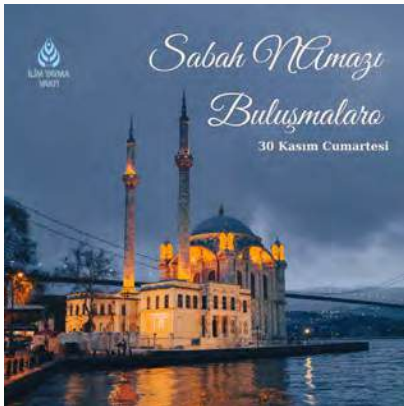

Gezi ve Etkinlikler

Sabah Namazı Buluşmaları

İZÜ YÜKSEKÖĞRETİM KIZ ÖĞRENCİ YURDU FAALİYETLERİ

2024 - 2025

KIZ YURDUNDA BU YIL

Eğitim ve Medeniyet Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Atölye ToplantılarıEyyam-ı Bıyd Sahur ProgramıApart GezileriApart ZiyaretleriApart KahvaltılarıHer Akşam 15 Dk Yurt Genel OkumaYurt Genel Okuma TaltifiManevi SeminerlerKuran-ı Kerim Dersleri TaltifiDeğerler EğitimiGönül HasbihalleriDua KardeşliğiÇalıştaylar (Dönemde 2 veya 1)Teheccüt Programı3 Aylar ProgramıKandil ProgramlarıPazartesi-Perşembe OruçlarıRamazan Hazırlık KampıRamazan Yurt İftarlarıTeravihli İftar Programlarıİtikaf Geceleri	Kültür, Sanat ve Eğlence <ul style="list-style-type: none">Kültür Sanat Ekibi ve ToplantılarıOryantasyon EğitimiKonsept Eğlence Programları (Bollywood, Color Party, Sıra Gecesi vb.)Aydın KitabıBi Kahve SohbetleriMezuniyet Töreni ve Kapanış ProgramıRamazan ŞenliğiOkuma KulübüŞiir GeceleriKaraoke GeceleriKudüs Ezgi GecesiAkustik Geceleri- Mikrofon SendeAyda 1 Kültürel Gezi ve EtkinlikBi Podcast GeceleriFilm GeceleriDrama GösterisiOkuma Gecesi	El Sanatları ve Beceri Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Ahşap BoyamaSuluboyaSeramikPunch AtölyesiMakromeVize-Final KitleriAtölye ToplantılarıRamazan SüslemesiRamazan KolisiApart AtölyeleriHobi MutfağıCam Boyama AtölyesiSukulent Mum AtölyesiEbru AtölyesiApart GezileriAtölye TaltifiAtölye Taltif HediyeletleriApart ZiyaretleriApart ÇaylarıApart KahvaltılarıButik Atölyeler	Gezi ve Kamp Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Güneydoğu GezisiUmreİran TuruBalkanlar TuruFas TuruMısır TuruHizmet İçi Eğitim KampıDönemde İki Defa Şehir İçi GeziPiknikİftarlı Teravih ProgramlarıHer Ay Sabah NamazıYaz KampıVeda Kampı	Gelişim Faaliyetleri <ul style="list-style-type: none">Siyer DersiPeygamberler Tarihi DersiAkaid DersiFıkıh DersiPsikoloji AtölyeleriMutfak KursuBendir KursuNey KursuSanat Terapisi KursuPilatesZumbaSpeaking Clup
Spor ve Turnuva Atölyesi <ul style="list-style-type: none">VoleybolBasketbolPilatesMasa Tenisi TurnuvasıBoğazda KanoBowlingBuz PateniLazer Game- Paintboll	Uluslararası Öğrenci Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Peygamberler TarihiTayca SohbetÇalıştayTürkçe DersiSeminer ProgramlarıBayram KahvaltısıEğlence Programı/Kültür Gecesi	Mimarlık Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Temel Mimarlık AtölyesiHer ay Mimari Fikir AtölyesiMimarlık GezisiKahvaltı Programları	Sosyal Sorumluluk Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Hayır ÇarşısıKardeş Okul ProjesiYetim Sponsorluk/İHHAdıyaman Psiko-Sosyal Destek	Dergi ve Yazarklık Atölyesi <ul style="list-style-type: none">Dergi Basım ve Hediyelet (Çekiliş)Dergi tanıtım günüDergi Toplantıları ve İkramlarıDergi Sohbeti

ATÖLYE FAALİYET ÇALIŞMALARI

Eğitim ve Medeniyet Atölyesi

Eyyam-1 Biyd Orucu

Gülsüm Arslan İle Kuran Dersi

Psikoloji Atölyesi

Hz. Peygamber ve Şahsiyet İnşası

Şifa Vakfı

Teheccüd Namazı

Riyâzu's Sâlihîn Okumaları

El Sanatları ve Beceri Atölyesi

Zorunlu Dersler

1. Sıviye Programdır.
FIKİH DERSİ
Eğitim Medeniyet Atölyesi

PROF. DR. RECEP CİCİ
23 Eylül - Pazartesi

18.00-19.00
Konferans Salonu

1. Sıviye Programdır.
SİYER DERSİ
Eğitim Medeniyet Atölyesi

Öğr. Gör. Adem Saraç
25 Eylül - Çarşamba

18.00 - 19.00
Konferans Salonu

1. Sıviye Programdır.
AKAİD DERSİ
Eğitim Medeniyet Atölyesi

Prof. Dr. Hasan Kamil Yılmaz
24 Eylül - Salı

17.30 - 18.30
Konferans Salonu

1. Sıviye Programdır.
PEYGAMBERLER TARİHİ DERSİ
Eğitim Medeniyet Atölyesi

Dr. Öğr. Üyesi Adem Ergül
24 Eylül - Salı

18.00 - 19.00
Çok Amaçlı Salon

Kolaj Atölyesi

Hazırlık ve 1. Sınıf Buluşmaları

Mum Atölyesi

Örgü Atölyesi

Mutfak Atölyesi

Suluboya Atölyesi

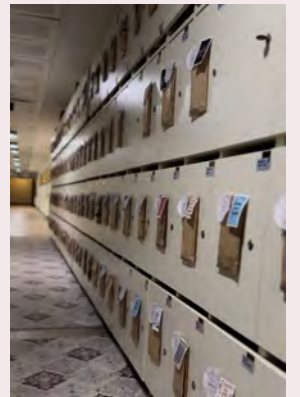
Seramik Kil Atölyesi

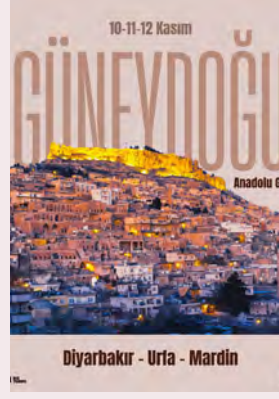
Vize ve Final İkramları

Vize Kitleri

Gezi ve Kamp Atölyesi

Bi Kahve Sohbetleri

Konsept Eğlence Programı

Bi Podcast Geceleri

Kültür Sanat ve Eğlence Atölyesi

Müzik Kursları (Ney, Bendir)

Süleyman Gündüz İle Film Tahlili

Okuma Kulübü

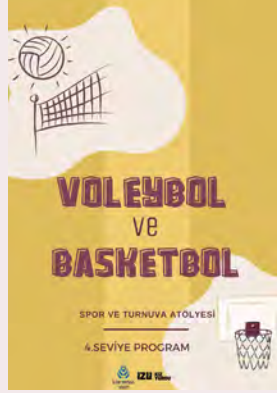

Sanat Terapisi Atölyesi

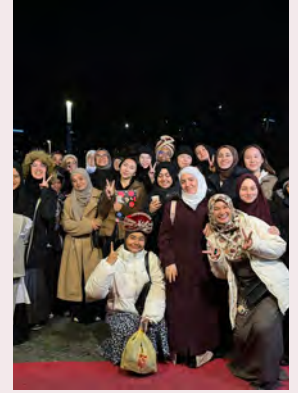

Sosyal Sorumluluk Atölyesi

Spor ve Turnuva Atölyesi

Uluslararası Öğrenci Atölyesi

Çocuk Yaz Akademisi

Proje Hazırlama Atölyesi

Filistin Hayır Pazarı

Temsilciler Buluşması

İZU HAMİLİK PROJESİ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi ile Vakfımızın iş birliğinde hayata geçirilen Hamilik Projesi; üniversiteyi tam burslu kazanan 1.200 öğrencinin eğitim giderleri için üniversiteye destek olmak amacıyla başlatılmıştır.

2024-2025 akademik dönemi için öğrenci başına 300.000 TL olarak belirlenen Hamilik bedeliyle hayırseverlere teklifler götürülmektedir. Bu kapsamda üniversitemizde tanıtım toplantıları organize edilmekte, bağışçılara ziyaretler gerçekleştirilmektedir. Hamilik programının anlatıldığı bu toplantılarda üniversitemiz tanıtılmakta, iş insanlarıyla iş birliği imkanları geliştirilmektedir.

Programın başlamasından bu yana Konutder Üyeleri, OAİB üyesi çimentocu ve seramikçiler ile Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) üyesi iş insanlarıyla toplantılar yapılmıştır.

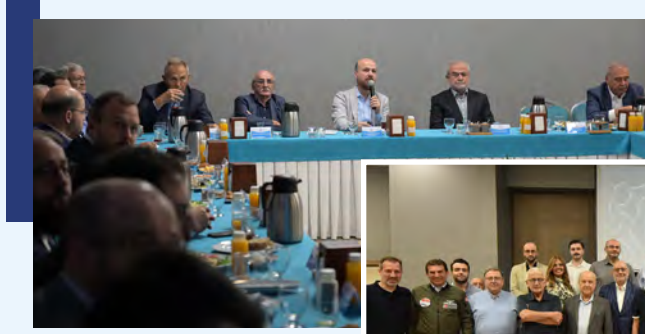

AHDE VEFA PROGRAMLARI

Vefat eden kurucularımız için her yıl birer Hatm-i Şerif okutmaktayız. Üçer aylık periyotlarla yılda 4 sefer yaptığımız Ahde Vefa Programlarında Kur'an-ı Kerim tilaveti ile birlikte vefat eden kurucularımız için okutulan Hatm-i Şeriflerin duası yapılmaktadır.

Akabinde katılımcılara ikramda bulunup söz alıp katkıda bulunmak isteyenlerle hasbihal edilmektedir. Bu dönemde Temmuz ve Kasım olmak üzere iki kez yapılmıştır.

BAĞIŞÇI TEŞEKKÜR KAHVALTILARI

Bağışçılarımız zaman zaman vakfımıza davet edilmekte, kahvaltı eşliğinde yeni eğitim programları tanıtılmakta, iş birliği imkanları istişare edilmektedir.

Bu kapsamda geçtiğimiz dönemde üç program icra edilmiş, bağışçılarımıza desteklerinden dolayı teşekkür edilmiştir.

Program sonunda bilim insanı merhum Prof. Dr. Fuat Sezgin'in 5 ciltlik kitap seti misafirlerimize hediye edilmiştir.

KURUCU ve BAĞIŞÇI ZİYARETLERİ

Yıllık yapılan planlar doğrultusunda kurucu ve bağışçılarımız ziyaret edilmektedir.

Bu ziyaretlerde vakıf çalışmalarımız, hedeflerimiz ve eğitime dönük projelerimiz konuşulmakta, iş birliği imkanları tartışılmakta, yapılan bağışlar için teşekkür edilmektedir.

50. YILDA 50 KÜTÜPHANE PROJESİ

Vakfımızın kuruluşunun 50. yılı münasebetiyle 36 tanesi deprem bölgesinde 16 tanesi de İstanbul'da olmak üzere 50. yılımızda 50 Kütüphane Projesi vakfımız tarafından başlatılmıştır.

Kütüphane kurulacak okulların listesi Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınmıştır. Yıllık bağış bütçemize de konulmak suretiyle bağışçılarımıza teklif götürülmüş, kabul eden bağışçılarımız kütüphanelerin maliyetini üstlenmişlerdir.

Kütüphane bağışı yapan bağışçılarımızdan arzu edenlerin isimleri kütüphanelere verilmiştir.

BURS VE EĞİTİME DESTEK PROGRAMLARI KATALOĞU İLE BAĞIŞÇI TEŞEKKÜR MEKTUBU

2024-2025 Akademik dönemi için Burs ve Eğitim Destek Programları Kataloğu ve bağışçı teşekkür mektubu çalışmaları tamamlandı. Katalog vakfımızın bu dönem uygulayacağı burs programlarını ve bütçelerini içirmektedir. Mektupta ise yine bu programların kısa bir özeti ile yapılan desteklere teşekkür edilmektedir.

270 adet Burs ve Eğitim Destek Programları Kataloğu ve 350 adet bağışçı teşekkür mektubu kargo ile 91 adet dijital bağışçı teşekkür mektubu ise mail yoluyla bağışçılarımıza ulaştırılarak toplamda 711 bağışçımıza gönderim sağlanmıştır.

VEFADER Genel Kurul

Ziyaretler

Abdullah Daştan Ziyareti

Abdurrahim Taşt Ziyareti

Ali Rıza Arslan Ziyareti

Ali Yeşildal Ziyareti

Hasan Keklik Ziyareti

Hasan Yılmaz Ziyareti

Hüsamettin Orhan Ziyareti

Hızır Tutan Ziyareti

İlhami Aktaş Ziyareti

M.Akif Konar Ziyareti

Muhterem İnce Ziyareti

Yaşar Çakmak Ziyareti

Rıza Yorulmaz Ziyareti

Münir Beyazal Ziyareti

Prof. Dr. Ömer Çınar Ziyareti

Ramazan Bayramı Buluşması

Diriliş Kampı

Karadeniz Turu

Vefâkar/Öğrenci-Mezun Buluşmaları

Yetim Vakfı Gazze'de İftar ve Sıcak Yemek Dağıtımı

Ürdün Dil Eğitimi

İZÜ'de 10. Mezuniyet Töreni Coşkusu

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (İZÜ) 2023-2024 eğitim-öğretim yılı mezuniyet töreni büyük bir katılımıyla gerçekleşti. Mezuniyet töreninde; Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Necmeddin Bilal Erdoğan, İZÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Özkan Göksal, İZÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, Rektör Yardımcıları Prof. Dr. İbrahim Güney, Prof. Dr. İsmail Küçük, Prof. Dr. Erhan İçener, akademisyenler ve idari kadro hazır bulundu.

İZÜ Stadyumunda gerçekleştirilen organizasyon; ailelerin ve mezun öğrencilerin yerini almasının ardından, İstiklal Marşı, saygı duruşu ve Kur'an-ı Kerim tilaveti ile başladı.

Açış konuşmasını gerçekleştiren İZÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, heyecanlı bekleyişini sürdüren mezunlara ve ailelere hitaben açıklamalarda bulundu. İZÜ'lü olmanın ve eğitim kalitesinin önemine

vurgu yapan Acar, mezunlara gelecekleri için tavsiyelerde bulundu.

İZÜ Mütevelli Heyeti Başkanı Özkan Göksal ise İlim Yayma Vakfının ilim ve eğitim alanındaki yükselişine dikkat çekti. Göksal, "14 yıl önce kurulan üniversitemiz bu süreyi en iyi şekilde değerlendirmiştir. Ülkemizin en iyi eğitim kurumları arasında yer alan üniversitemizin kalitesini yükseklere taşıyacağız" dedi.

ERDOĞAN ve BOLAT ÖĞRENCİLERE ÖĞÜTLER VERDİ

İlim Yayma Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Necmeddin Bilal Erdoğan, "İlim Yayma Vakfı olarak 70 yılı aşkın süredir güzel insan geliştirmede bu köşe taşı üniversitemizi büyütme için çalışmaya devam edeceğiz. Tüm öğrencilerimize başarılar dilerim" açıklamasında bulundu. Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer Bolat, İZÜ'de geçmişte ders veren bir akademisyen olarak bugün mezunları uğurlamanın kendisini gururlandırdığını söyledi; öğrencilere iş hayatına dair tavsiyelerde bulundu.

İZÜ KULÜPLERİ AÇILIŞ ŞENLİĞİNDE BİR ARAYA GELDİ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Stadyumunda gerçekleşen “14. Kulüp Açılış Şenliği” öğrencilere unutulmaz anlar yaşattı. İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar ile

Rektör Yardımcıları Prof. Dr. İbrahim Güney ve Prof. Dr. Erhan İçener’in de katıldığı organizasyonda öğrenci kulüpleri yeni üyeleri için stantlar kurdu. Stantları ziyaret eden Rektör Acar, öğrencilerle yakından ilgilenerek kulüp çalışmalarını hakkında bilgi aldı. Rektör Acar ile Rektör Yardımcıları Prof. Güney ve Prof. İçener’in kulüplere ödül verdiği şenlik; atölyeler, tiyatro gösterileri ve oyun alanları ile katılımcılara adeta festival atmosferi yaşattı. Etkinlik, bir konser ile son buldu.

TÜRK MÜZİĞİNİN ULU ÇINARI İZÜ’DE ANILDI

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, “Sadâsıyla Asrı, Sevdası ile Zamamı Aşan Neyzen Ulvi Erguner” adını taşıyan anlamlı bir program düzenledi.

İZÜ Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süleyman Erguner’in anlatımı eşliğinde, ‘ney üfleyenlerin kutbu’ anlamına gelen ‘Kutb-i Nâyi’ olarak gösterilen Ulvi Erguner’in hayatı, musikiye kattığı eşsiz hizmetler, anma konseri ile yeniden canlandırıldı.

İZÜ FİLİSTİN’İ UNUTMADI

Dünyaca Ünlü Düşünürler Filistin İçin Bir Araya Geldi

İZÜ’nün düzenlediği “4. Uluslararası Filistin Konferansı”, dünyaca ünlü düşünür, akademisyen ve politikacıları İstanbul’da buluşturdu.

Programın açış konuşmalarını Kuala Lumpur Düşünce ve Medeniyet Forumu Genel Sekreteri Dr. Abdel Razzaq Maqri, Kuala Lumpur Düşünce ve Medeniyet Forumu Başkan Yardımcısı Şeyh Hassan Ould Al-Dadou, Uluslararası Müslüman

Alimler Birliği Başkan Yardımcısı Dr. Issam Al-Beşir, İnsan ve Medeniyet Hareketi Onursal Başkanı Mehmet Güney ve İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar gerçekleştirdi.

Filistin’in Sesi İZÜ’de Yankılandı

İZÜ’de düzenlenen “Şanlı Fethin 837. Yılında Şahitler Ülkesi Filistin” programında Filistin’de süregelen insanlık dramına dikkat çekildi. İZÜ İslâmi İlimler Kulübü ile Ahdimiz Kudüs Platformu tarafından organize edilen program,

Abdullah Tivnikli Konferans Salonunda gerçekleştirildi. Kur’an-ı Kerim tilavetiyle başlayan programın açış konuşmasını, İZÜ İslâmi İlimler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hasan Kâmil Yılmaz yaptı.

Öğrenciler de Filistin’i Unutmadı

İZÜ öğrencileri bir araya gelerek İsrail’in zulmünü kınadı. “Direnişten Diriliş Yeni İntifada” adlı etkinliğe pek çok öğrenci kulübü destek

verdi. İZÜ Rektörü Prof. Dr. Ahmet Cevat Acar, Rektör Yardımcısı Prof. Dr. İsmail Küçük, Genel Sekreter Dr. Hızır Tutan ile Türkiye Gençlik Vakfı (TÜGVA) Başkanı İbrahim Beşinci’nin yanı sıra pek çok daire başkanı ve akademisyenin de öğrencilerle birlikte yürüdüğü etkinliğin sonunda bir basın açıklaması yapıldı.

İZÜ, EŞSİZ KAMPÜSÜNE SENİ ÇAĞIRIYOR!

Yarım asırlık bir geçmişe sahip olan İlim Yayma Vakfı'nın 2010 yılında kurduğu İZÜ; yaklaşık 10 bin öğrencisi, 8 fakültede, 39 programda verdiği lisans eğitimi ve 77 yüksek lisans, 22 doktora programı ile eğitim-öğretim hayatını sürdürüyor. 2 yıllık meslek yüksekokulu bulunmayan İZÜ'de lisansüstü program sayısının lisansın iki katı olması, "araştırma üniversitesi" iddiasını kanıtlıyor. 85 ülkeden 2 bine yakın uluslararası öğrencinin eğitim gördüğü İZÜ, Küçükçekmece Halkalı'daki kampüsünde Eğitim, Hukuk, İnsan ve Toplum, İşletme ve Yönetim, Mühendislik ve

Doğa Bilimleri, Sağlık Bilimleri, Spor Bilimleri ve İslami İlimler fakültelerine ev sahipliği yapıyor.

15 BİN AĞAÇ, DOĞAYLA İÇ İÇE EĞİTİM YAŞAMI

İZÜ'nün toplam 650 dönümlük yerleşim alanının 500 bin metrekaresi yeşil alanlardan oluşuyor. Yüzyıllık zeytin ve çınar ağaçlarının da aralarında olduğu 15 bin ağacın yer aldığı İZÜ Kampüsünde öğrenciler hem öğrenmenin hem de sosyalleşmenin keyfini çıkarıyor. İZÜ Kampüsü; yürüyüş yolları, piknik alanları ve bisiklet parkurlarıyla doğa ile iç içe bir

II. Abdülhamid'in 1884 yılında kurduğu Halkalı Ziraat ve Baytar Mektebi'nin tarihi binasında kurulan, İstiklal şairimiz Mehmet Akif'in ders görüp daha sonra hocalık yaptığı sınıfların hatırasını yaşatan İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, 15 bin ağacın yer aldığı 650 dönümlük eşsiz kampüsüne seni de çağırıyor.

öğrenim yaşamı vaat ediyor. Vakıf ruhu, İZÜ kültürünün en önemli parçası. İZÜ Kampüsündeki meyve bahçelerinden toplanan mevsim meyveleri, yürüyüş yolundaki sepetlerde öğrencilere ikram ediliyor.

DÜNYA SIRALAMALARINDA HIZLA YÜKSELEN BİR ÜNİVERSİTE

İZÜ ulusal ve uluslararası üniversite derecelendirme kuruluşlarının listelerinde yükselişini sürdürüyor. Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından "Kurumsal Akreditasyon" verilen İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, URAP (University Ranking by Academic Performance) 2023-2024 sıralamasında 65 vakıf üniversitesi arasında 23. sıraya yükselme başarısı gösterdi.

İZÜ, üniversitelerin altyapı, enerji, iklim, su, ulaşım gibi sürdürülebilirlik açısından değerlendirildiği UI GreenMetric listesinde Türk üniversiteleri arasında 27. sırada yer aldı.

SPOR KOMPLEKSLERİ İZÜ KAMPÜSÜNÜN AYRICALIKLARINDAN BİRİ

İZÜ'de öğrencilere açık ve kapalı pek çok spor kompleksinde golf, basketbol, fitness, futbol, voleybol, tekvando, tenis, kürek, hentbol, güreş, geleneksel ve olimpik okçuluk gibi spor dallarında kurslar veriliyor. İZÜ'nün bu dallarda birçok ulusal derece ve şampiyonluğu bulunuyor. Ayrıca zumba, pilates gibi kurslar ve diğer etkinliklere de kampüs içinde erişilebiliyor.

İZÜ Kampüsü içinde öğrenciler için 3.000 izleyici kapasiteli profesyonel futbol stadyumu, kapalı spor salonu, 2 tenis kortu, fitness salonu, çok amaçlı spor salonu (voleybol/tenis), savunma sporları salonu, golf çalışma sahası ve mini golf alanı bulunuyor.

TEKNOPARK TAMAMLANDIĞINDA 200 FİRMAYI AĞIRLAYACAK

İZÜ Teknopark, vakıf üniversiteleri bünyesinde yer alan nadir teknoparklardan biri konumunda bulunuyor. 8 bin metrekare kapalı alanda halihazırda 60 şirkete ev sahipliği yapan İZÜ Teknopark, tamamlandığında toplam 3 bloktan oluşan 20 bin metrekarelik bir alanda 200 firmayı ağırlayacak şekilde tasarlandı.

Bu önemli projeye, başta İZÜ öğrencileri olmak üzere genç girişimcilerin ekonomiye katkı yapan çalışmalara yönltilmesi ve sektörün isteklerini daha kolay anlamalarına zemin hazırlanması hedefleniyor.

Bizi
**SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZDAN
TAKİP EDEBİLİRSİNİZ**

@ilimyaymavakfi

BAĞIŞLARINIZ İÇİN HESAP NUMARALARIMIZ

ALBARAKA

Fatih/İstanbul - Şubesi

HESAP TÜRÜ: TL

HESAP NO: 376240 - 17

İBAN NO: TR40 0020 3000 0037 6240 0000 17

KUVETTÜRK

Kızıtaşı/İstanbul - Şubesi

HESAP TÜRÜ: TL

HESAP NO: 8739485

İBAN NO: TR37 0020 5000 0087 3948 5000 03

**İLİM YAYMA
VAKFI**

www.iyv.org.tr

ONLINE BAĞIŞ İÇİN
OKUTUNUZ

PENSAN®

Writing Instruments.

Since 1967

Türkiye'den dünyaya.

Kaliteli, güvenli, sağlıklı ürünler

Neon, glitter renk seçenekleri

Eli yormayan özel formlar

0.5mm, 0.7mm, 1.0mm uç seçenekleri

PENSAN KALEM
ve KAĞIT SAN. TİC. A.Ş.
www.pensan.com.tr

Tevfikbey Mah. Şehit Erol Ölçök Cd. No: 25
Sefaköy • İstanbul • TÜRKİYE • 34295

T: +090 (212) 598 04 72
F: +090 (212) 659 16 00

**Şube yoksa
masraf yok,
masraf yoksa fayda çok**

BANKA AMA
BAŞKA

HEMEN İNDİR

MNG

1962'DEN BERİ, 63 YILDIR TÜRKİYE'NİN HİZMETİNDE!

İlklerin mimarıyız: Tunçbilek, Seyitömer ve Afşin-Elbistan termik santralleriyle Türkiye'nin enerji altyapısına güç kattık.

Lüksü getiren biziz: Ankara ve İzmir Hilton otelleriyle uluslararası otel zincirlerini ülkemize taşıyan ilk özel sektör olduk.

Ankara'nın silüetini değiştirdik: Halkbank Genel Müdürlüğü ve Dikmen Vadisi Kuleleri ile başkentin ilk gökdelenlerini inşa ettik.

Turizmde öncü olduk: Magic Life Der Club Kiriş ile Türkiye'nin ilk 2000 yataklı 5 yıldızlı otelini hayata geçirdik.

Tematik yaklaşımı başlattık: Topkapı ve Kremlin Palas otelleriyle ülkemizin ilk tematik otellerini inşa ettik.

Türk iş gücüyle dünyayı inşa ediyoruz: 16 ülkede otoyol, demiryolu, baraj, stadyum, su boru hattı, arıtma tesisi, konut kompleksi ve gökdelen projelerine Türk imzası attık.

Dünyanın en büyüğünü yaptık: İstanbul Yeni Havalimanı ile "dünyanın en büyük havalimanı" ünvanını ülkemize kazandırdık.

MNG OLARAK İLKLERİ YAPMAK BİZİM GELENEĞİMİZ.

TÜRKİYE'Yİ DÜNYADA HAK ETTİĞİ YERE TAŞIMAK İÇİN
SONSUZA KADAR HİZMETİNİZDEYİZ.

World of Wonders Kremlin Palace

Trabzon Sahil Yolu

Halkbank Genel Müdürlük Binası

Ankara Hilton Otel

Denizce Liman Yatırı

Dikmen Vadisi ve Konut Kuleleri

World of Wonders Topkapı Palace

İzmir Hilton Otel

Afşin-Elbistan Termik Santrali Yatırım Binaları

MNG
ŞİRKETLER GRUBU

Öncü Bankacılık

